

URZĄD STATYSTYCZNY W OPOLU

Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2013 r. w województwie opolskim

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

OPOLE 2014

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W OPOLU

PRZEWODNICZĄCY Anna Koska

REDAKTOR GŁÓWNY Janina Kuźmicka

Opracowanie merytoryczne Joanna Biernacka, Sylwia Hulbój, Małgorzata Kania, Elwira Kunicka,
Sylwia Lew, Danuta Michoń, Maria Mołodowicz, Magdalena Skalik,
Izabela Wieszczyk

Skład komputerowy
i opracowanie graficzne Jolanta Bardoń

Projekt okładki Zakład Wydawnictw Statystycznych

**Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego
prosimy o podanie źródła**

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu publikację "*Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2013 r. w województwie opolskim*" prezentującą wyniki reprezentacyjnego badania „Struktura gospodarstw rolnych” przeprowadzonego w okresie od 1 czerwca do 8 lipca 2013 r.

Publikacja składa się z uwag metodycznych, części analitycznej i części tabelarycznej. W uwagach metodycznych omówiono podstawowe zasady, definicje i pojęcia obowiązujące w badaniu oraz schemat losowania próby. W części analitycznej przedstawiono charakterystykę gospodarstw rolnych w następujących obszarach tematycznych: gospodarstwa rolne, użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów, zwierzęta gospodarskie, ciągniki i maszyny rolnicze, nawozy, środki ochrony roślin, dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego oraz pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych. Podstawowe informacje ukazano na tle wyników PSR 2010 i w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju. W części tabelarycznej zaprezentowano szeroką gamę danych, pozwalających na dokonywanie wieloprzekrojowych analiz i dobór takich kryteriów grupowania gospodarstw, aby w jak największym stopniu zaspokoić potrzeby informacyjne odbiorców.

Wyrażam nadzieję, że niniejsza publikacja stanie się źródłem wiedzy o stanie rolnictwa w województwie opolskim, umożliwi obserwację kierunków zachodzących zmian oraz zainspiruje do dalszej wnikliwej analizy tej problematyki.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Opolu

Opole, listopad 2014 r.

PREFACE

The Statistical Office in Opole hereby presents you with the publication “Characteristics of agricultural holdings in 2013 in Opolskie voivodship” containing the results of the sample Farm Structure Survey carried out from 1 June to 8 July 2013.

This publication comprises methodological notes, an analytical part and a tabular part. The methodological notes present the basic rules, definitions and concepts used in the survey as well as the sampling scheme. The analytical part provides the characteristics of agricultural holdings in the following areas: agricultural holdings, land use, sown area, livestock, tractors and agricultural machinery, fertilizers, plant protection products, the income of households with a holder of an agricultural holding as well as labour force and labour input on agricultural holdings. Basic information is shown in comparison with the results of the AC 2010 and in relation to the average values for the country. A wide range of data is presented in the tabular part. This makes it possible to perform multiple cross-sectional analyses and select such farm grouping criteria that would meet, to the highest extent possible, the information-related needs of data users.

I hope that this publication will become a source of knowledge about the state of agriculture in Opolskie voivodship, will allow the observation of the directions of changes and will inspire to further careful study of the subject.

Director
of the Statistical Office in Opole

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Str. Page
PRZEDMOWA	3
<i>PREFACE</i>	
UWAGI METODYCZNE	7
<i>METHODOLOGICAL NOTES</i>	
UWAGI ANALITYCZNE	39
<i>ANALYTICAL NOTES</i>	
Ogólna charakterystyka gospodarstw rolnych	40
<i>General characteristics of agricultural holdings</i>	
Użytkowanie gruntów	44
<i>Land use</i>	
Powierzchnia zasiewów	46
<i>Sown area</i>	
Zwierzęta gospodarskie	53
<i>Livestock</i>	
Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze	70
<i>Tractors, agricultural machinery and equipment</i>	
Nawozy, środki ochrony roślin i nawadnianie	75
<i>Fertilizers, plant protection products and irrigation</i>	
Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem indywidualnego gospodarstwa rolnego	79
<i>Income of households with a holder of a natural person's agricultural holding</i>	
Cele produkcji gospodarstw domowych z użytkownikiem indywidualnego gospodarstwa rolnego	86
<i>Purposes of production of households with a holder of a natural person's agricultural holding</i>	
Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych	89
<i>Labour force and labour input on agricultural holdings</i>	

CZĘŚĆ TABELARYCZNA

TABULAR PART

	Tabl. Table	Str. Page
Gospodarstwa rolne według form własności i grup obszarowych użytków rolnych	1	96
<i>Agricultural holdings by ownership forms and area groups of agricultural land</i>		
Charakterystyka gospodarstw rolnych według form własności	2	97
<i>Characteristics of agricultural holdings by ownership forms</i>		
Charakterystyka gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych według grup obszarowych użytków rolnych		
<i>Characteristics of agricultural holdings over 1 ha of agricultural land by area groups of agricultural land</i>		
A. Ogółem	3	98
<i>A. Total</i>		
B. W tym gospodarstwa indywidualne	3	132
<i>B. Of which natural person's holdings</i>		

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska	(-)	- zjawisko nie wystąpiło.
Zero:	(0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
	(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka	(.)	- zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	x	- wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	#	- oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
"W tym"	-	- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy ogólnej.

SKRÓTY

tys.	= tysiąc	dok.	= dokończenie
szt.	= sztuka	nr	= numer
kg	= kilogram	poz.	= pozycja
t	= tona	pkt	= punkt
m	= metr	p.proc.	= punkt procentowy
ha	= hektar	tabl.	= tablica
kW	= kilowat	UR	= użytki rolne
r.	= rok	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
		EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnoty Europejskiej

UWAGI METODYCZNE

Wprowadzenie

Niniejszą publikację opracowano na podstawie wyników badania struktury gospodarstw rolnych (formularz R-SGR), które przeprowadzono w dniach 1 czerwca – 8 lipca 2013 roku.

Badanie zostało przeprowadzone na potrzeby Unii Europejskiej i krajowe, a jego podstawę prawną stanowiły:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1166/2008 z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie badań struktury gospodarstw rolnych i badania metod produkcji rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 571/88 (Dz. U. UE nr L 321 z dnia 1 grudnia 2008 r.),
- ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 591),
- załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 9 listopada 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. z 2012 r., poz. 1391).

Dniem referencyjnym badania był 1 czerwca 2013 r. Należy jednak zaznaczyć, że część danych (działalność inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym i udział przychodów z tej działalności w ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego, przeznaczenie końcowej produkcji rolniczej, struktura dochodów gospodarstwa domowego, stała aktywność ekonomiczna, zużycie nawozów) dotyczyła okresu 12 miesięcy kończącego się w dniu referencyjnym badania, czyli okresu od 2 czerwca 2012 r. do 1 czerwca 2013 r.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa rolne osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz wylosowaną próbę gospodarstw indywidualnych.

Uwaga

W związku z wprowadzaniem od 2010 r. stopniowych zmian w metodologii badań rolniczych, mających na celu dostosowanie do standardów unijnych oraz uwzględnienie przemian dokonujących się w polskim rolnictwie, a także szersze wykorzystanie źródeł administracyjnych **definicja gospodarstwa rolnego uległa zmianie**. Zgodnie z obowiązującą definicją w badaniu struktury gospodarstw rolnych 2013 nie ujęto posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy użytków rolnych o powierzchni poniżej 1 ha prowadzących działalność rolniczą o małej skali.

W związku z powyższym, prezentowane w niniejszym opracowaniu dane dla 2013 r., dotyczące gospodarstw rolnych ogółem oraz gospodarstw rolnych o powierzchni do 1 ha użytków rolnych łącznie, nie są porównywalne z informacjami dla lat 2002, 2005, 2007 i 2010 zawartymi w poprzednich edycjach publikacji. Dane z Powszechnego Spisu Rolnego 2010 dla ww. grup gospodarstw, na potrzeby analiz przedstawionych w publikacji, zostały przeliczone według nowej definicji gospodarstwa rolnego.

Dane dla gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych są porównywalne z danymi prezentowanymi w poprzednich edycjach publikacji (dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą).

Ważniejsze pojęcia, definicje i zasady spisywania

Gospodarstwo rolne – to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) – to gospodarstwo użytkowane przez osobę fizyczną o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych (UR) lub gospodarstwo

poniżej 1 ha UR (w tym nieposiadające użytków rolnych), jeżeli spełnia co najmniej jeden z poniższych progów:

- 0,5 ha dla: plantacji drzew owocowych, plantacji krzewów owocowych, warzyw gruntowych, truskawek gruntowych, chmielu,
- 0,3 ha szkółek sadowniczych i ozdobnych,
- 0,1 ha dla: warzyw pod osłonami, truskawek pod osłonami, kwiatów i roślin ozdobnych pod osłonami, tytoniu,
- 25 m² grzybów jadalnych,
- 10 szt. bydła ogółem,
- 5 szt. krów,
- 50 szt. świń ogółem,
- 10 szt. loch,
- 20 szt. dla: owiec ogółem, kóz ogółem,
- 100 szt. drobiu ogółem,
- 5 szt. koni ogółem,
- 50 szt. samic królików,
- 5 szt. samic pozostałych zwierząt futerkowych,
- 10 szt. dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, danielę) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa,
- 20 pni pszczelich

lub niezależnie od ww. progów jest gospodarstwem ekologicznym.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 do sekcji A, dział 01, grupy: 01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie, 01.2 – uprawy roślin wieloletnich, 01.3 – rozmnażanie roślin, 01.4 – chów i hodowla zwierząt, 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana), 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Za **osobę kierującą gospodarstwem rolnym** uważa się pełnoletnią osobę fizyczną upoważnioną przez właściciela/użytkownika gospodarstwa rolnego do podejmowania decyzji bezpośrednio związanych z procesami produkcyjnymi, nadzorowania ich lub wykonywania. Kierujący jest na ogół tą samą osobą co użytkownik.

Siedziba użytkownika gospodarstwa indywidualnego to adres zamieszkania (który nie musi być jednocześnie adresem zameldowania) użytkownika.

Za **siedzibę gospodarstwa rolnego osoby fizycznej** uważa się siedlisko gospodarstwa (budynek mieszkalny oraz budynki gospodarcze i urządzenia służące do produkcji rolniczej), a w przypadku braku budynków, największą część gospodarstwa rolnego.

Siedziba gospodarstwa rolnego osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to siedziba jednostki lokalnej prowadzącej działalność rolniczą (jest to jednocześnie **siedziba użytkownika**).

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniela) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych, już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych, według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Za **zarobkową działalność inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym** przyjęto działalność produkcyjną lub usługową prowadzoną na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku, która wykorzystuje zasoby gospodarstwa rolnego (siłę roboczą, teren, budynki, park maszynowy itp.) lub produkty rolne w nim powstałe (np. agroturystyka, przetwórstwo produktów rolnych).

Nie wlicza się tu działalności innej niż rolnicza, jeżeli z zasobów gospodarstwa do jej prowadzenia wykorzystywana jest tylko i wyłącznie siła robocza.

Wartość końcowej produkcji rolniczej to suma wartości sprzedanych oraz zużytych przez gospodarstwo domowe użytkownika (samozaopatrzenie) surowych, nieprzetworzonych produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych).

Wartość **ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego** to suma przychodów ze sprzedaży surowych produktów rolnych i zwierząt gospodarskich oraz wyrobów i usług z działalności innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym, a także płatności bezpośrednich.

Bezpośrednia sprzedaż konsumentom (ostatecznym odbiorcom na ich własne potrzeby) oznacza sprzedaż produktów rolnych, wytworzonych w gospodarstwie rolnym, na targowiskach, we własnych sklepach lub w ramach sprzedaży międzysąsiedzkiej.

Nie zalicza się tu sprzedaży produktów rolnych do punktów skupu oraz zakupów dokonywanych przez właścicieli sklepów, restauracji itp.

Za **gospodarstwo rolne korzystające ze środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich** uważa się gospodarstwo, z którym zawarto umowę/wydano pozytywną decyzję o przyznaniu płatności w okresie 3 lat kończących się 31 grudnia 2013 r. dla przynajmniej jednego z działań wymienionych poniżej:

- korzystanie z usług doradczych,
- modernizacja gospodarstw rolnych,
- zwiększanie wartości dodanej produktów rolnych i leśnych,
- spełnianie norm opartych na prawodawstwie wspólnotowym,
- uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności,
- dopłaty bezpośrednie do gruntów rolnych w ramach programu Natura 2000,
- płatności związane z ramową dyrektywą wodną,
- płatności rolno-środowiskowe,
 - w tym płatności z tytułu rolnictwa ekologicznego,
- płatności z tytułu dobrostanu zwierząt,
- różnicowanie w kierunku działalności pozarolniczej,
- zachęcanie do prowadzenia działalności związanej z turystyką.

Użytkowanie gruntów

Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel itp.), wspólnych w części przypadającej użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia:

- użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami, spełniające wymogi rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211) z późniejszymi zmianami, na którą składają się:
 - łąki trwałe,
 - pastwiska trwałe,
 - uprawy trwałe, w tym sady,
 - ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację),
 - zasiewy (z wyłączeniem upraw trwałych i ogrodów przydomowych),
 - grunty ugorowane (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny),
- użytków rolnych pozostałych (użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca 2013 r.).

Łąki trwałe to grunty pokryte trwale trawami (tj. co najmniej 5 lat), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Pastwiska trwałe to grunty pokryte trwale trawami (tj. co najmniej 5 lat), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia sadów, szkótek drzew i krzewów owocowych, szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, innych gruntowych upraw trwałych, w tym tarniny, derenia i choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Sady to plantacje drzew owocowych, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Ogrody przydomowe to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Grunty ugorowane to grunty niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone). Do gruntów ugorowanych nie zaliczono gruntów przygotowanych pod zasiewy (np. warzyw), które do 1 czerwca 2013 r. były nieobsiane lub nieobsadzone.

Lasy i grunty leśne to powierzchnia o wielkości co najmniej 0,10 ha, pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (nie zalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykonywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych (np. wierzba energetyczna).

Pozostałe grunty to grunty pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierżawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona do rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pól golfowych itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Powierzchnia zasiewów

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym (z wyłączeniem upraw trwałych i w ogrodach przydomowych).

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Do grupy „**zbóż ogółem**” zaliczono zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar, żyto stuletnie itp.).

W grupie „**zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi**” ujęto zboża podstawowe (pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych ozimych i jarych.

Grupa „**przemysłowe**” obejmuje buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z lnem oleistym), konopie oraz tytoń.

Do grupy „**strączkowych jadalnych**” zaliczono groch, fasolę, bób oraz inne strączkowe jadalne (np. ciecierzycę) uprawiane na ziarno. Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.

Grupa „**pastewne**” obejmuje uprawy okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno i zielonkę, kukurydzę na zielonkę, motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy na nasiona i zielonkę (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa „**pozostałe**” obejmuje warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne gruntowe, pozostałe przemysłowe (np. krokosz barwierski, zioła dla przemysłu kosmetycznego, uprawy wieloletnie na cele energetyczne), słonecznik na ziarno, soję, inne oleiste (nie uwzględnione w grupie „przemysłowe”), chmiel, zioła i przyprawy, cykorię, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy.

Do **warzyw** zaliczono: kapustę głowiastą (wczesną i późną, białą, czerwoną i włoską), cebulę, marchew jadalną, buraki ćwikłowe, ogórki, pomidory, kalafior (wczesne i późne), warzywa pozostałe (pietruszkę, selery, pory, brukselkę, szczaw, szpinak, sałatę, rzodkiewkę, chrzan, rabarbar, skorzonę, kalarepę, czosnek, dynię, szparagi, brokuły, kapustę pekińską, cykorię liściastą itp.). Grupa ta obejmuje również groch i bób zebrany w stanie niedojrzałym (zielonym), fasolę szparagową, z której zebrano niedojrzałe strąki oraz kukurydzę z przeznaczeniem na zbiór kolb w stanie niedojrzałym, a także rozsady warzyw gruntowych na potrzeby własne gospodarstwa.

Powierzchnia uprawy „**warzyw gruntowych**” to łączna powierzchnia warzyw uprawianych w gruncie lub z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) okresowo bądź na stałe w danym sezonie wegetacji. Do powierzchni warzyw gruntowych zaliczono

także powierzchnię planowaną do obsiania lub obsadzenia po 1 czerwca 2013 r. pod zbiory warzyw w 2013 r.

Powierzchnia uprawy „**warzyw pod osłonami**” to powierzchnia warzyw i rozsad warzyw na potrzeby gospodarstwa, uprawianych pod dostępnymi osłonami, tj. w szklarniach, tunelach foliowych wysokich (1,5 m i więcej w szczycie) i w inspektach.

Powierzchnia uprawy „**truskawek**” to powierzchnia zasadzona truskawkami i poziomkami (łącznie z nowymi, wiosennymi nasadzeniami) w gruncie i pod niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie). Nie uwzględniono tu powierzchni przygotowanej do nasadzeń jesiennych oraz powierzchni plantacji truskawek przeznaczonych na sadzonki (którą ujęto w grupie „pozostałe”).

Powierzchnię uprawy ziemniaków, warzyw gruntowych, truskawek i poziomki gruntowych oraz grupy „pozostałych upraw” od 2007 r. podaje się bez powierzchni w ogrodach przydomowych, która zgodnie z klasyfikacją UE jest odrębną pozycją wyszczególnioną w użytkowaniu gruntów.

Zwierzęta gospodarskie

Badaniu podlegały zwierzęta gospodarskie, które znajdowały się w gospodarstwie rolnym oraz zwierzęta wysłane na redyki, wypasy i do bacówek. Rejestrowane były wszystkie zwierzęta, tj. zarówno stanowiące własność użytkownika gospodarstwa rolnego lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie, tj. przyjęte na wychów, opas itp., niezależnie od tego, czy przyjęto je od gospodarstw indywidualnych, czy od jednostek państwowych, spółdzielczych, spółek. Wyjątek stanowiły pnie pszczele, które były spisywane u ich właściciela niezależnie od tego w jakim miejscu się znajdowały.

Do **krów** zalicza się krowy mleczne i krowy „mamki”.

Krowy mleczne to dorosłe samice bydła, które miały już potomstwo, a ze względu na rasę, odmianę lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji mleka przeznaczonego do konsumpcji lub przetworzenia na produkty mleczne. Zalicza się tu również krowy mleczne wybrakowane już z chowu, które w momencie przeprowadzania badania pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Krowy „mamki” to dorosłe samice bydła, które miały już potomstwo, a ze względu na rasę (krowy ras mięsnych i urodzone z krzyżówek z rasami mięsnymi) lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji cieląt rzeźnych, i których mleko wykorzystywane jest do odchowu cieląt lub przeznaczane na paszę dla innych zwierząt. Zalicza się tu również krowy „mamki” wybrakowane już z chowu, które w momencie przeprowadzania badania pozostawały jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, przed skierowaniem do uboju.

Badaniu podlegało pogłowie **drobiu** poszczególnych gatunków w wieku powyżej 2 tygodni. Dla gospodarstw rolnych o dużej skali chowu drobiu (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlery lub jaja), w których w dniu badania nie było na stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekraczała 8 tygodni, przyjmowano stany drobiu z okresu przed opróżnieniem pomieszczeń (kurników).

W celu przeliczenia pogłowia zwierząt w sztukach fizycznych na **sztuki przeliczeniowe duże (SD)** wykorzystano następujące współczynniki:

- bydło, tj. cielęta ogółem w wieku poniżej 1 roku – 0,40; byczki i jałówki razem w wieku 1–2 lat – 0,70; samce bydła w wieku 2 lat i więcej – 1,0; jałówki w wieku 2 lat i więcej – 0,80; krowy mleczne – 1,0, krowy „mamki” – 0,80,
- trzoda chlewna, tj. prosięta o wadze do 20 kg – 0,027; lochy ogółem – 0,50; pozostała trzoda chlewna razem (warchlaki o wadze 20–50 kg, knury i knurki o wadze 50 kg i więcej, trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej, tj. tuczniaki) – 0,30,
- owce ogółem – 0,10,
- kozy ogółem – 0,10,
- konie ogółem – 0,80,

- drób, tj. łącznie brojlery kurze oraz kury i koguty dorosłe na rzeź – 0,007; nioski kurze razem – 0,014; łącznie indyki, gęsi, kaczki, drób pozostały (bez strusi) – 0,030; strusie – 0,35,
- króliki ogółem – 0,020.

Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze

Badaniem zostały objęte ciągniki oraz wybrane maszyny i urządzenia wykorzystywane wyłącznie lub częściowo w gospodarstwach rolnych do prac związanych z działalnością rolniczą. Spisano sprzęt własny (stanowiący wyłączną własność użytkownika gospodarstwa lub członka jego gospodarstwa domowego), jak i wspólny (będący współwłasnością kilku rolników i użytkowany przez więcej niż jedno gospodarstwo). Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze należące do kilku rolników spisywano u tego rolnika, u którego znajdowały się w dniu referencyjnym.

Spisywano sprzęt sprawny technicznie, jak również znajdujący się w remoncie oraz przeznaczony do naprawy (niesprawny technicznie przez okres krótszy niż rok).

Dane o ciągnikach dotyczą ciągników kołowych dwuosioowych oraz gąsienicowych (również własnej konstrukcji). W grupie ciągników spisane zostały również ładowarki teleskopowe.

Zużycie nawozów

Dane o zastosowanych w gospodarstwie rolnym nawozach mineralnych, wapniowych oraz nawozach naturalnych pochodzenia zwierzęcego obejmują okres od 2 czerwca 2012 r. do 1 czerwca 2013 r.

Zużycie nawozów mineralnych (azotowych, fosforowych, potasowych) oraz wapniowych prezentowane jest w przeliczeniu na czysty składnik NPK i CaO. Przeliczeń zużycia nawozów na 1 ha użytków rolnych w roku gospodarczym 2012/2013 dokonano na powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej według stanu w dniu 1 czerwca 2013 r.

Gospodarstwa ekologiczne

Za **gospodarstwo stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej (gospodarstwo ekologiczne)** uważa się gospodarstwo rolne, które posiada certyfikat nadany przez jednostkę certyfikującą lub jest w trakcie przedstawiania na ekologiczne metody produkcji rolniczej (pod kontrolą jednostki certyfikującej).

Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

Dane dotyczą okresu 12 miesięcy, tj. okresu od 2 czerwca 2012 r. do 1 czerwca 2013 r.

Za **gospodarstwo domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego** uważa się zespół osób mieszkających i utrzymujących się wspólnie, jeżeli wśród nich jest osoba prowadząca gospodarstwo indywidualne.

Za **dochód całkowity gospodarstwa domowego** uważa się łączne dochody (z tytułu prowadzenia działalności rolniczej i pozarolniczej oraz z tytułu: pracy najemnej, pobierania emerytur i rent, zasiłku z pomocy społecznej, zasiłku wychowawczego, alimentów, stypendiów, posiadania lokat kapitałowych, uzyskiwania pomocy zagranicznej, wygranych w grach liczbowych i loteriach itp.) wszystkich osób (spokrewnionych i niespokrewnionych) zamieszkujących wspólnie z użytkownikiem gospodarstwa rolnego i wspólnie się z nim utrzymujących.

Dla potrzeb publikacji przyjęto, że **główne źródło dochodu** to źródło dochodów przekraczające 50% dochodów ogółem gospodarstwa domowego.

Do gospodarstw uzyskujących dochody z działalności rolniczej oraz z działalności pozarolniczej zaliczono również te gospodarstwa, w których omawiane rodzaje działalności nie przyniosły jeszcze dochodów lub przynosiły straty.

Pracujący

Dane o pracujących w rolnictwie według **aktywności stałej** dotyczą nakładów pracy ponoszonych na wytworzenie produkcji rolnej w ciągu 12 miesięcy, a więc uwzględniają cały roczny cykl produkcyjny w gospodarstwie rolnym.

W **gospodarstwach indywidualnych** poddano badaniu wkład pracy użytkownika gospodarstwa rolnego oraz dorosłych członków jego rodziny (tj. w wieku 15 lat i więcej), niezależnie od tego czy stanowili jedno gospodarstwo domowe, czy nie, wkład pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych, a także pracę wykonywaną w ramach pomocy sąsiedzkiej.

W **gospodarstwach osób prawnych** oraz **jednostkach organizacyjnych niemających osobowości prawnej** badany był wkład pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych pracujących.

Za **pracę w swoim/rodzinnym gospodarstwie rolnym** uznaje się wykonywanie prac bezpośrednio związanych z produkcją rolniczą (roślinną i zwierzęcą) oraz prace ogólne, związane z prowadzeniem gospodarstwa, np.:

- zakup środków produkcji,
- sprzedaż produktów i przygotowanie ich do sprzedaży,
- prace związane z magazynowaniem,
- transport na potrzeby gospodarstwa rolnego,
- bieżące naprawy sprzętu rolniczego, prace konserwacyjne budynków, maszyn, instalacji,
- organizację i zarządzanie pracą w gospodarstwie rolnym, załatwianie spraw urzędowych, prowadzenie rachunków,
- wypełnianie wniosków o dopłaty bezpośrednie i inne.

Jako pracy w gospodarstwie rolnym nie traktuje się prac takich jak: przyrządzanie posiłków, pranie, sprzątanie, opieka nad dziećmi oraz innych prac związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego. Wyłączone są również prace związane z leśnictwem, łowiectwem, połowem lub hodowlą ryb (bez względu na to czy prowadzone były w gospodarstwie czy poza nim), a także praca w ramach działalności gospodarczej innej niż rolnicza.

Za **pracę poza swoim/rodzinnym gospodarstwem rolnym** uznaje się każdą pracę (również dorywczą), wykonywaną poza rodzinnym gospodarstwem rolnym (najemną lub na własny rachunek, w tym również w rolnictwie). Uwzględniona została tutaj również praca wykonywana w rodzinnej działalności gospodarczej (innej niż rolnicza), np. w agroturystyce, działalności usługowej z wykorzystaniem własnego sprzętu.

Wśród pracujących członków gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (określonych jako „pracujący w swoim gospodarstwie rolnym”) wyodrębniono następujące kategorie:

1. pracujący wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym,
2. pracujący głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem,
3. pracujący głównie poza swoim gospodarstwem rolnym i dodatkowo w swoim gospodarstwie rolnym.

Podziału na pracę główną i dodatkową dokonano na podstawie kryterium czasu pracy, tj.:

- **praca główna** – określana dla osób, które wykonywały więcej niż jedną pracę – oznaczała taką, która zwykle zajmuje najwięcej czasu. Jeżeli dwie prace (lub więcej) zajmowały taką samą ilość czasu, pracą główną była ta, która przynosiła wyższy dochód,
- **praca dodatkowa** oznaczała tę, która spośród innych niż praca główna wykonywanych zajęć zarobkowych, zajmowała zwykle najwięcej czasu. Jeżeli dwie prace dodatkowe zajmowały taką samą ilość czasu, należało wskazać tę, która przynosiła wyższy dochód.

Ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, kontraktowych, pracujących w ramach pomocy sąsiedzkiej i „pozostałych osób pracujących” nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w **umownych rocznych jednostkach pracy (Annual Work Unit – AWU)**.

Roczna jednostka pracy (AWU) oznacza ekwiwalent pełnego etatu. Oblicza się ją przez podzielenie liczby godzin przepracowanych w ciągu roku przez roczną liczbę godzin odpowiadającą pełnemu etatowi. W Polsce jako ekwiwalent pełnego etatu przyjęto 2120 godzin pracy w roku, tzn. 265 dni roboczych po 8 godzin pracy dziennie. Przy wyliczaniu nakładów pracy wyrażonych w AWU (zgodnie z metodologią Eurostatu) zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 AWU, nawet jeżeli w rzeczywistości pracuje ona dłużej.

W tablicy prezentującej dane według godzin pracy podano **średni czas pracy w gospodarstwie rolnym w ciągu roku w przedziałach:**

- 0–530 godzin oznacza mniej niż $\frac{1}{4}$ etatu – (np. praca była wykonywana przez okres do 3 miesięcy),
- 531–1060 godzin oznacza $\frac{1}{4}$ etatu, ale mniej niż $\frac{1}{2}$ etatu – (np. praca była wykonywana przez okres od 3 miesięcy włącznie do 6 miesięcy),
- 1061–1590 godzin oznacza $\frac{1}{2}$ etatu, ale mniej niż $\frac{3}{4}$ etatu – (np. praca była wykonywana przez okres od 6 miesięcy włącznie do 9 miesięcy),
- 1591–2119 godzin oznacza $\frac{3}{4}$ etatu, ale mniej niż 1 etat – (np. praca była wykonywana przez okres od 9 miesięcy włącznie do 12 miesięcy),
- 2120 godzin i więcej oznacza 1 pełny etat – (np. praca była wykonywana przez 12 miesięcy w roku).

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają również wkład pracowników najemnych w gospodarstwach indywidualnych i w gospodarstwach osób prawnych oraz jednostkach organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

Do **pracowników najemnych** zaliczono osoby zatrudnione na podstawie pisemnej lub ustnej umowy o pracę, otrzymujące wynagrodzenie w gotówce lub w naturze. Częścią wynagrodzenia mogły być również koszty utrzymania (np. nocleg, wyżywienie).

Do **pracowników najemnych stałych** zaliczono osoby, które pracowały w każdym tygodniu w roku poprzedzającym dzień badania, bez względu na liczbę godzin pracy w ciągu tygodnia. Do pracowników najemnych stałych zaliczono również osoby, które przepracowały tylko część tygodni w roku ze względu na:

- specyfikę produkcji rolnej w gospodarstwie (np. uprawa owoców, warzyw gruntowych) wymagającej zatrudnienia pracowników tylko w ciągu kilku miesięcy w roku,
- urlop, chorobę, wypadek, zgon,
- rozpoczęcie lub zakończenie pracy w gospodarstwie (czyli osoby, które zmieniły miejsce pracy w ciągu roku),
- całkowite wstrzymanie pracy w gospodarstwie spowodowane przyczynami naturalnymi (powódź, pożar).

Pracownicy dorywczy – to osoby, które w ciągu 12 miesięcy pracowały tylko w wybranym okresie i nie mają stałej umowy o pracę.

Pomoc sąsiedzka – to wymiana nakładów pracy pomiędzy gospodarstwami rolnymi. Praca ta musi być wykonywana bez wynagrodzenia przez osoby użytkujące inne gospodarstwo rolne.

Pracownicy kontraktowi – to osoby wykonujące określoną usługę w gospodarstwie rolnym, które nie zostały zatrudnione bezpośrednio przez to gospodarstwo rolne.

Do **pozostałych osób pracujących** w gospodarstwie rolnym zaliczono członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych (jeżeli pracowali w gospodarstwie rolnym), uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby pracujące (w tym duchownych) w gospodarstwach prowadzonych przez zakony (ale nie pracowników najemnych stałych).

Typologia gospodarstw rolnych

Obowiązująca klasyfikacja gospodarstw rolnych według standardów Unii Europejskiej, nazywana Wspólnotową Typologią Gospodarstw Rolnych w skrócie „typologią”, została ustanowiona Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1242/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r.

Podstawowym celem typologii jest dostarczenie narzędzia umożliwiającego:

- spełnienie potrzeb informacyjnych Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej,
- sporządzanie analiz porównawczych sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej gospodarstw rolnych:
 - pomiędzy różnymi klasami wielkości ekonomicznej i różnymi typami rolniczymi gospodarstw,
 - pomiędzy poszczególnymi krajami członkowskimi i ich regionami,
 - pomiędzy różnymi okresami czasowymi (analizy pionowe).

Dane pochodzące z badania struktury gospodarstw rolnych 2013 oraz wartości współczynników standardowej produkcji (opracowane przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy) dla każdej uprawy i kategorii zwierząt, pozwoliły na ustalenie dla każdego objętego badaniem gospodarstwa rolnego **wielkości ekonomicznej** oraz **typu rolniczego**.

Produkcja określonej działalności rolniczej jest to wartość produkcji rolnej brutto uzyskanej z jednego hektara uprawy lub od jednego zwierzęcia gospodarskiego. Wartość oblicza się poprzez przemnożenie produkcji z 1 ha lub od 1 zwierzęcia przez cenę na terenie gospodarstwa rolnego, bez VAT, podatków od produktów i dopłat bezpośrednich.

Standardowa produkcja (SP) oznacza wartość produkcji odpowiadającej przeciętnej sytuacji w danym regionie. Jest obliczana jako średnia z pięciu lat wartość produkcji z określonej działalności rolniczej (roślinnej i zwierzęcej).

Całkowita standardowa produkcja gospodarstwa (GSP) jest sumą wartości uzyskanych dla każdej działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie przez przemnożenie współczynników SP dla danej działalności przez liczbę hektarów lub liczbę zwierząt.

Wartość SP produktów roślinnych jest odnoszona do 1 ha, z wyjątkiem upraw grzybów, gdzie stosuje się standardową powierzchnię 100 m². W przypadku produkcji zwierzęcej współczynniki SP liczone są na jedną sztukę zwierzęcia. Wyjątek stanowią drób i pszczoły, dla których SP liczone są odpowiednio na 100 sztuk i 1 pień pszczeli.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego jest to całkowita standardowa produkcja gospodarstwa wyrażona w euro.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa pozwala na jego zaklasyfikowanie do jednej z poniżej podanych klas:

Klasa wielkości ekonomicznej	Całkowita standardowa produkcja gospodarstwa w euro		
I		<	2 000
II	2 000	– <	4 000
III	4 000	– <	8 000
IV	8 000	– <	15 000
V	15 000	– <	25 000
VI	25 000	– <	50 000
VII	50 000	– <	100 000
VIII	100 000	– <	250 000
IX	250 000	– <	500 000
X	500 000	– <	750 000
XI	750 000	– <	1 000 000
XII	1 000 000	– <	1 500 000
XIII	1 500 000	– <	3 000 000
XIV		> =	3 000 000

Typ rolniczy gospodarstwa określany jest na podstawie wielkości udziału standardowej produkcji poszczególnych działalności rolniczych prowadzonych w gospodarstwie w całkowitej standardowej produkcji gospodarstwa rolnego.

Typologia gospodarstw rolnych ma charakter hierarchiczny. Wyróżnia się 9 typów ogólnych, 22 typy podstawowe oraz 62 typy szczegółowe.

Dla potrzeb definicji typów ogólnych, wskaźnikom standardowej produkcji z działalności rolniczych ujmowanych w badaniach struktury gospodarstw rolnych zostały nadane następujące symbole:

- **P1** – standardowa produkcja z następujących upraw: zboża (pszenica zwyczajna, pszenica twarda, żyto, pszenżyto, jęczmień, owies, kukurydza na ziarno, gryka, proso, pozostałe zboża), strączkowe łącznie z mieszankami zbóż z roślinami strączkowymi (groch jadalny, fasola jadalna, inne strączkowe jadalne, strączkowe pastewne na ziarno), ziemniaki, buraki cukrowe, rośliny przemysłowe (tytoń, chmiel, rzepak i rzepik, słonecznik, soja, len, konopie, zioła i rośliny aromatyczne, pozostałe uprawy przemysłowe), warzywa i truskawki w uprawie polowej, uprawy nasienne i sadzonki, pastewne na sprzedaż, pozostałe uprawy, grunty ugorowane bez dopłat;
- **P2** – standardowa produkcja z następujących upraw: warzywa i truskawki w uprawie polowej – ogrody towarowe, warzywa i truskawki w uprawie pod osłonami, kwiaty i rośliny ozdobne w uprawie polowej, kwiaty i rośliny ozdobne w uprawie pod osłonami, szkółki drzew i krzewów owocowych, ozdobnych i leśnych oraz uprawy grzybów;
- **P3** – standardowa produkcja z następujących upraw: plantacje drzew i krzewów owocowych, winnice, pozostałe uprawy trwałe (np. wiklina), uprawy trwałe pod osłonami;
- **P4** – standardowa produkcja z następujących gatunków zwierząt: konie, bydło, owce, kozy oraz roślin pastewnych (łąki i pastwiska z wyłączeniem nieuprawianych terenów do wypasu, rośliny okopowe, rośliny na zielonkę: strączkowe, motylkowe, kukurydza, inne pastewne na zielonkę oraz trawy polowe na zielonkę);
- **P5** – standardowa produkcja z następujących gatunków zwierząt: trzoda chlewna, drób, króliki (samice hodowlane).

Wyróżnia się następujące **typy ogólne** gospodarstw:

1. Specjalizujące się w uprawach polowych

Gospodarstwa, dla których: $P1 > 2/3$ całkowitej standardowej produkcji gospodarstwa rolnego (GSP)

2. Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych), grzybów i w szkółkarstwie

Gospodarstwa, dla których: $P2 > 2/3$ GSP

3. Specjalizujące się w uprawach trwałych (drzew i krzewów owocowych)

Gospodarstwa, dla których: $P3 > 2/3$ GSP

4. Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi

Gospodarstwa, dla których: $P4 > 2/3$ GSP

5. Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi

Gospodarstwa, dla których: $P5 > 2/3$ GSP

6. Mieszane – różne uprawy

Gospodarstwa, dla których: $(P1 + P2 + P3) > 2/3$ GSP; $P1 \leq 2/3$ GSP; $P2 \leq 2/3$ GSP; $P3 \leq 2/3$ GSP

7. Mieszane – różne zwierzęta

Gospodarstwa, dla których: $(P4 + P5) > 2/3$ GSP; $P4 \leq 2/3$ GSP; $P5 \leq 2/3$ GSP

8. Mieszane – różne uprawy i zwierzęta

Gospodarstwa nie spełniające warunków klasyfikacji dla typów 1–7.

9. Gospodarstwa niesklasyfikowane

Gospodarstwa, dla których GSP = 0

Schemat losowania próby

Uwagi wstępne

Obszerna i różnotematyczna problematyka badania spowodowała szczególne podejście do zagadnienia schematu wyboru próby, a przede wszystkim warstwowania gospodarstw. Przy opracowywaniu tych zagadnień wykorzystane zostały doświadczenia krajów Unii Europejskiej oraz Polski z przeprowadzonych w latach 2005, 2007 oraz 2010 badań struktury gospodarstw rolnych. Problematyka badania w 2013 r., podobnie jak w roku 2010, poszerzona została o zmienne dla potrzeb krajowych oraz o zakres zagadnień wymaganych przez Eurostat dla badania struktury gospodarstw rolnych (zgodnie z obowiązującym obecnie Rozporządzeniem PE i Rady nr 1166/2008).

Badana populacja liczyła łącznie w kraju ok. 1733 tys. gospodarstw, z której wylosowano próbę liczącą ok. 200 tys. gospodarstw.

Problem warstwowania

W celu wylosowania próby zastosowany został schemat losowania warstwowego. Powstały jednak trudności z wykorzystaniem tych samych zmiennych warstwujących dla różnych typów gospodarstw. Z tego powodu przed warstwowaniem populacja gospodarstw rolnych w Polsce podzielona została na następujące kategorie:

- I. gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą, nie zaliczone do gospodarstw ekologicznych, z tego:
 1. gospodarstwa, które według danych w operacie losowania posiadały co najmniej: 20 sztuk owiec lub 20 kóz lub 2000 sztuk drobiu kurzego lub 500 sztuk indyków lub 500 sztuk gęsi lub 500 sztuk kaczek lub 80 pni pszczelich, a także gospodarstwa prowadzące działy specjalne produkcji rolnej oraz z przypisaną wielkością ekonomiczną wynoszącą co najmniej 250 tys. euro,
 2. zasadnicza kategoria gospodarstw prowadzących działalność rolniczą, ale bez gospodarstw zaliczonych do powyższej kategorii,
- II. gospodarstwa nieprowadzące działalności rolniczej,
- III. gospodarstwa nowopowstałe oraz gospodarstwa, dla których nie został określony typ gospodarstwa i wielkość ekonomiczna,
- IV. gospodarstwa ekologiczne,
- V. gospodarstwa osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

Gospodarstwa zaliczone do kategorii I.1 oraz kategorii IV i V były badane w 100%. W pozostałych kategoriach losowane były próby gospodarstw. Losowanie poprzedzone było dzieleniem, oddzielnie w każdej kategorii, założonej liczebności próby pomiędzy województwa, tworzeniem warstw w poszczególnych kategoriach oraz alokacją próby pomiędzy warstwy. W zależności od kategorii gospodarstw, kryteria warstwowania i alokacji próby były odmienne. Zgodnie z doświadczeniami krajów Unii Europejskiej, jednym z kryteriów warstwowania była wielkość ekonomiczna gospodarstwa, obliczana według metodologii Eurostatu.

Warstwowanie i alokacja próby

Warstwowanie gospodarstw i alokacja próby pomiędzy województwa i warstwy przeprowadzone zostało oddzielnie w każdej z wymienionych wyżej kategorii gospodarstw.

Gospodarstwa grupy I.1. stanowiły w każdym województwie warstwę 01. Gospodarstwa te nie były losowane. Zbadano 100% tej populacji, tj. 21661 gospodarstw.

Gospodarstwa zaliczone do kategorii I.2 w liczbie ok. 1404 tys. jednostek losowania, powarstwowane zostały oddzielnie w każdym województwie, według 10 warstw.

Podział populacji gospodarstw na warstwy oraz alokację próby przeprowadzono przy wykorzystaniu metody optymalizacji numerycznej¹ (metoda ta była stosowana także w odniesieniu do innych kategorii gospodarstw).

Jako kryterium warstwowania dla kategorii I.2 przyjęto dwie zmienne: powierzchnię użytków rolnych i wielkość ekonomiczną. Ze względu na znaczenie tej kategorii gospodarstw, zasady doboru próby zostały w tym przypadku opisane dokładniej (poniżej).

Przystępując do losowania próby z tej kategorii gospodarstw przyjęto następujące założenia:

- (1) liczebność próby n ustalona jest dla populacji gospodarstw w Polsce, a nie dla poszczególnych województw, przy czym n liczy ok. 145 tys. jednostek losowania,
- (2) w poszczególnych województwach próba losowana jest według schematu losowania warstwego-optymalnego Neymana,
- (3) w każdym województwie dokonywany jest podział populacji na 10 warstw ($h = 02, 03, \dots, 11$) i jednocześnie dokonuje się alokacji próby pomiędzy warstwy,
- (4) w każdym województwie do ostatniej warstwy (tj. $h = 11$) zaliczane są gospodarstwa, które przynajmniej dla jednej zmiennej przyjętej za podstawę warstwowania mają wartość powyżej określonego progu. Utworzona w ten sposób tzw. górna warstwa zawiera gospodarstwa, które nie są losowane, lecz wszystkie zaliczane są do próby,
- (5) przyjęto, że oczekiwana precyzja wyników badania, mierzona współczynnikiem zmienności powierzchni użytków rolnych i wartości wielkości ekonomicznej dla tej grupy gospodarstw będzie jednakowa dla każdego województwa i w przybliżeniu równa będzie 0,3%.

Z tej części populacji wylosowano 145 304 gospodarstwa.

Gospodarstwa kategorii II to gospodarstwa nieprowadzące działalności rolniczej. Gospodarstwa tej grupy, liczącej ok. 121 tys. gospodarstw, objęte zostały badaniem w celu sprawdzenia czy nie podjęły produkcji rolniczej. W związku z tym gospodarstwa te zakwalifikowane zostały do jednej z pięciu warstw, tj. $h = 12, 13, \dots, 16$. Kryterium tworzenia warstw i alokacji próby pomiędzy województwa i warstwy była powierzchnia ogólna gospodarstwa. Przyjęto, że współczynnik zmienności dla tej zmiennej powinien być dla każdego województwa równy 1,5%. Do próby wylosowano 2809 gospodarstw. W warstwie 16 wszystkie gospodarstwa zaliczone zostały do próby.

Kategorię III stanowiły gospodarstwa nowopowstałe oraz takie, dla których nie było informacji o typie gospodarstwa i wielkości ekonomicznej. W operacie losowania było zapisanych ok. 159 tys. takich gospodarstw. Gospodarstwa te, w każdym województwie, zostały powarstwowane według 6 warstw ($h = 17, 18, \dots, 22$). Warstwę 22 stanowiły gospodarstwa, w których według operatu było co najmniej 20 sztuk bydła względnie 50 sztuk trzody chlewnej. Kryterium tworzenia warstw 17–21 i alokacji próby pomiędzy województwa i warstwy była powierzchnia użytków rolnych. Przyjęto, że współczynnik zmienności dla tej zmiennej powinien być dla każdego województwa równy 2%. Do próby wylosowano 7684 gospodarstwa tej kategorii.

Kategorię IV (warstwa $h = 23$) stanowiły gospodarstwa ekologiczne, które w liczbie 22542 zaliczone zostały do próby.

Gospodarstwa osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, stanowiące kategorię V (warstwa $h = 24$), zbadane były w 100%. Grupa ta liczyła 4690 gospodarstw.

Do próby wylosowano, względnie zaliczono bez losowania, 204690 gospodarstw rolnych. Liczba gospodarstw w populacji i w próbie według kategorii podana została w tablicy 1.

¹ Opis rozwiązania tego problemu opublikowany został w artykule B. Lednickiego i R. Wieczorkowskiego „Optimal Stratification and Sample Allocation Between Subpopulation and Strata”, „Statistics in Transition”, V.6, No 2, 2003 r. Warszawa

Tabl. 1. Liczba gospodarstw w populacji i w próbie według kategorii.

Kategoria gospodarstwa	Populacja	Próba
Polska	1733272	204690
I1	21661	21661
I2	1404483	145304
II	121233	2809
III	158663	7684
IV	22542	22542
V	4690	4690

Jako operat losowania wykorzystano Operat do Badań Rolniczych (OdBR). Informacje o gospodarstwach rolnych zapisane w operacie aktualizowane są danymi ze źródeł administracyjnych oraz wynikami kolejnych badań rolniczych.

Uogólnianie wyników i metoda oceny precyzji

Podstawowym parametrem szacowanym w badaniu jest suma wartości zmiennej X (np. pogłowie trzody chlewnej, powierzchnia użytków rolnych).

Parametr ten dla w -tego województwa jest postaci:

$$1) \hat{x}_w = \sum_h \sum_i M1_{whi} * x_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{wh}; h = 1, 2, \dots, 24)$$

gdzie:

x_{whi} – wartość zmiennej X w i -tym gospodarstwie wylosowanym z h -tej warstwy w w -tym województwie,

$M1_{whi}$ – waga przypisana i -temu gospodarstwu wylosowanemu z h -tej warstwy w -tego województwa,

n_{wh} – liczba gospodarstw wylosowanych do próby z h -tej warstwy w -tego województwa.

Ocena sumy zmiennej X dla Polski jest sumą wartości oszacowanych dla województw, tj.:

$$(2) \hat{x} = \sum_w \hat{x}_w,$$

Wagi $M1_{whi}$ są równe odwrotności frakcji losowania w h -tej warstwie w -tego województwa, tj.:

$$(3) M1_{whi} = \frac{N_{wh}}{n_{wh}},$$

gdzie:

N_w – liczba gospodarstw w h -tej warstwie w -tego województwa.

Ze względu na występowanie braków odpowiedzi (odmów), braków kontaktów z wylosowanym gospodarstwem, a także likwidacji gospodarstwa, wagi pierwotne wynikające z losowania próby zostały odpowiednio skorygowane. Wykorzystano do tego informacje zawarte w raportach kompletności (symbol RA).

Waga dla i -tego gospodarstwa w h -tej warstwie w -tego województwa korygowana była za pomocą mnożnika korygującego r_{whi} , który obliczony został następująco:

$$(4) r_{whi} = \frac{\hat{n}_{1wh} + \hat{n}_{2wh} + \hat{n}_{3wh} \frac{\hat{n}_{1wh} + \hat{n}_{2wh}}{\hat{n}_{wh} - \hat{n}_{3wh}}}{\hat{n}_{1wh}},$$

gdzie:

\hat{n}_{wh} – liczebność próby wylosowanej w h-tej warstwie w-tego województwa,

\hat{n}_{1wh} – liczebność próby zbadanej w h-tej warstwie w-tego województwa (RA = 01),

\hat{n}_{2wh} – liczba gospodarstw, które odmówiły udziału w badaniu w h-tej warstwie w-tego województwa (RA = 22),

\hat{n}_{3wh} – liczba gospodarstw z h-tej warstwy w-tego województwa, z którymi nie nawiązano kontaktu (RA = 24).

Wagi skorygowane $M2_{whi}$ obliczone zostały według następującej formuły:

$$(5) M2_{whi} = r_{whi} * M1_{whi},$$

Mnożnik korygujący r_{whi} stanowi oszacowanie proporcji liczby jednostek, które powinny być zbadane w stosunku do liczby zbadanych jednostek w danej warstwie. Do jednostek, które powinny zostać zbadane zaliczono wszystkie przypadki odmów oraz w odpowiedniej proporcji część przypadków braku kontaktu.

Waga obliczona według wzoru (5) była korygowana w sytuacji, gdy stwierdzono, że wylosowane gospodarstwo stanowiło przypadek nietypowy (tzw. *outlier*). Dotyczyło to gospodarstw, dla których w operacji losowania zapisane były stosunkowo małe wartości powierzchni użytków rolnych lub pogłowia zwierząt. W rzeczywistości okazywały się gospodarstwami dużymi ze względu na wspomniane zmienne. Utrzymanie wag (5) dla tego typu gospodarstw, prowadziłoby do znacznego przeszacowania powierzchni użytków rolnych lub pogłowia trzody chlewnej czy bydła. W związku z tym, wprowadzono wagę $M3_{whi}$, która przyjmuje wartości:

$$(6) M3_{whi} = 1 \quad \text{dla przypadków nietypowych,}$$

$$(7) M3_{whi} = M2_{whi} \frac{\sum_i M2_{whi} - \dot{n}_{1wh}}{\sum_{i:\text{typowe}} M2_{whi}}, \quad \text{dla pozostałych (typowych) gospodarstw,}$$

gdzie:

n_{1wh} – liczba gospodarstw zbadanych w h-tej warstwie w-tego województwa,

\dot{n}_{1wh} – liczba gospodarstw nietypowych w h-tej warstwie w-tego województwa.

Ostatecznie podane wcześniej w równaniu (1) wagi $M1_{wh}$ są zastępowane przez wagi $M3_{whi}$.

Precyzja oszacowania sumy wartości zmiennej X estymowana jest następująco:

$$(8) \hat{N}_{wh} = \sum_i M3_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n^1_{wh}),$$

$$(9) s^2_{wh}(x) = \frac{1}{n_{wh} - 1} \left[\sum_i x^2_{whi} - \frac{1}{n_{wh}} \left(\sum_i x_{whi} \right)^2 \right],$$

gdzie:

n^1_{wh} – liczba gospodarstw z wagą $M3_{whi} > 1$,

\hat{N}_{wh} – oszacowanie liczby gospodarstw (bez gospodarstw nietypowych) w h-tej warstwie w-tego województwa.

$$(10) d^2(\hat{x}_w) = \sum_h \hat{N}_{wh}^2 \left(\frac{1}{n_{wh}} - \frac{1}{\hat{N}_{wh}} \right) s^2_{wh}(x)$$

$$(11) v(\hat{x}_w) = \frac{\sqrt{d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}_w} 100.$$

Wartość $v(x_w)$ jest względnym błędem standardowym (w procentach) oszacowania sumy wartości zmiennej X w w -tym województwie. Z kolei dla Polski, mamy:

$$(12) v(\hat{x}) = \frac{\sqrt{\sum_w d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}} 100.$$

Poniższa tabela prezentuje precyzję dla podstawowych cech uzyskaną w województwie opolskim.

Tabl. 2. Wartość względnego błędu standardowego dla podstawowych cech

Nazwa cechy	Względny błąd standardowy
Powierzchnia ogółem	0,41
Powierzchnia użytków rolnych	0,43
Powierzchnia zasiewów	0,49
Powierzchnia zbóż	0,53
Pogłowie bydła	1,24
Pogłowie świń	1,79
Pogłowie drobiu	4,29
Liczba ciągników	1,03
Liczba osób pracujących w gospodarstwie rolnym	0,76
Nakłady pracy w AWU – ogółem	1,04

Ważniejsze grupowania i zakres publikowanych danych

W tablicach przedstawiono dane dla dwóch grup gospodarstw: gospodarstw rolnych ogółem i gospodarstw indywidualnych. Dla podstawowych cech grupowanie to zostało rozszerzone o sektor prywatny oraz sektor publiczny.

W **sektorze prywatnym** podstawowymi formami własności są: własność prywatna krajowa (gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczna i własność mieszana.

Do **sektora publicznego** zaliczono gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (spółki z przewagą mienia publicznego).

Dane prezentowane w publikacji opracowano **według siedziby użytkownika gospodarstwa**, z wyjątkiem tablic dotyczących **typologii gospodarstw rolnych**, gdzie dane zaprezentowano **według siedziby gospodarstwa rolnego**.

W zależności od tematyki, dane zostały opracowane według niżej wymienionych grupowań:

- grup obszarowych powierzchni użytków rolnych,
- płci i wieku osoby kierującej gospodarstwem rolnym,
- wykształcenia ogólnego i rolniczego osoby kierującej gospodarstwem,
- liczby lat prowadzenia gospodarstwa rolnego przez osobę kierującą,
- nakładów pracy wyrażonych w AWU,
- rodzaju prowadzonej działalności,
- grup obszarowych upraw,
- skali chowu zwierząt gospodarskich,
- mocy ciągników rolniczych,
- rodzajów nawozów mineralnych,

- przeznaczenia wytworzonej produkcji rolniczej (sprzedaż, samozaopatrzenie gospodarstwa domowego),
- głównego źródła dochodów gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego,
- wielkości ekonomicznej gospodarstw,
- typu rolniczego gospodarstw rolnych.

*
* *

Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie zamknięte, z wyjątkiem grup:

- „0–1”, gdzie przedział jest obustronnie zamknięty $<0,00–1,00>$,
- „1–2”, gdzie przedział jest obustronnie otwarty $(1,01–1,99)$.

Wszystkie przedziały grup obszarowych upraw oraz klas wielkości ekonomicznej są lewostronnie zamknięte.

W tablicach zawierających dane sumaryczne mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń automatycznych zastosowanych w procesie uogólnienia danych z próby. Informacje liczbowe w ujęciu odsetkowym prezentowane są z jednym znakiem po przecinku i z uwagi na elektroniczną technikę zaokrągleń mogą nie sumować się na 100%.

METHODOLOGICAL NOTES

Introduction

This publication was prepared on the basis of the results of the Farm Structure Survey (the R-SGR form), carried out from 1 June to 8 July 2013.

The survey was carried out for the purposes of the European Union and to meet the domestic demand for data, with the legal basis provided by:

- Regulation of the European Parliament and the European Council (EC) No. 1166/2008 of 19 November 2008 on Farm Structure Surveys and the survey on agricultural production methods and repealing Council Regulation (EEC) No. 571/88 (EU Official Journal No. L 321 of 1 December 2008);
- The Law of 29 June 1995 The on official statistics (Journal of Laws of 2012, item 591),
- The Annex to the Regulation of the Council of Ministers of 9 November 2012 on the programme of statistical surveys of official statistics for 2013 (Journal of Laws of 2012, item 1391).

The reference date for the survey was 1 June 2013. However, it should be taken into account that part of the data (non-agricultural activity directly connected with the holding and the share of revenues from such activity in the holding's total sales, the destination of the final agricultural output, the household income structure, usual economic activity, fertiliser use) concerned the period of 12 months preceding the reference date of the survey, i.e. from 2 June 2012 to 1 June 2013.

The survey included all agricultural holdings of legal persons and organisational units without a legal personality and a sample of private holdings.

Note

Due to the introduction of gradual changes in the methodology of agricultural surveys starting from 2010 in order to ensure compliance with the EU standards and to include the changes in the Polish agriculture as well as due to a more extensive use of administrative data sources, the **definition of an agricultural holding has been changed**. According to the currently binding definition, the 2013 Farm Structure Survey did not include entities belonging to agricultural land owners who did not conduct agricultural activities and entities with an area below 1 ha belonging to agricultural land owners conducting low-scale agriculture activity.

Due to the mentioned above, data presented for 2013 concerning agricultural holdings – total, and for agricultural holdings below 1 ha of agricultural land, are not comparable with information provided for 2002, 2005, 2007 and 2010, included in the previous editions. Data from the Agricultural Census 2010 for the mentioned groups of agricultural holdings, for the analytical needs presented in publication have been re-calculated according to the new definition of agricultural holding.

Data for agricultural holdings above 1 ha of agricultural land are comparable with data presented in previous editions (for holdings conducting agricultural activity).

Major definitions, terms and enumeration rules

Agricultural holding is understood as an organised economic and technical unit with separate management (a holder or a manager), conducting agricultural activity.

Natural person's holding (private farm) is understood as a holding used by a natural person with an area of 1.0 ha or more of agricultural land, or a holding of the area of less than 1.0 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land), which meets at least one of the thresholds mentioned below:

- 0.5 ha of fruit trees plantation, fruit shrubs plantation, soil-grown vegetables, soil-grown strawberries, hop,
- 0.3 ha of fruit and ornamental nurseries,
- 0.1 ha of vegetables under cover, strawberries under cover, flowers and ornamental plants under cover, tobacco,
- 25 m² of edible mushrooms,

- 10 head of cattle in total,
- 5 head of cows in total,
- 50 head of pigs in total,
- 10 head of sows,
- 20 head of sheep in total, goats in total,
- 100 head of poultry in total,
- 5 head of horses in total,
- 50 head of female rabbits,
- 5 head of other female fur animals,
- 10 head of game (e.g. wild boars, roe deer, fallow deer) kept for slaughter,
- 20 beehives

or, regardless of the above thresholds, is an organic farm.

The holding of a legal person or an organisational unit without a legal personality is an agricultural holding run by legal person or an organisational unit without legal personality, the basic activity of which is classified, according to the Polish Classification of Activities 2007, to Section A, division 01, group: 01.1 growing of non perennial crops, 01.2 – growing of perennial crops, 01.3 – plant propagation, 01.4 – animal production, 01.5 mixed farming, 01.6, class 01.61 – support activities for crop production (maintaining the land in accordance with cultivation principles with respect for environment protection requirements), and also, irrespective of the basic activity classification, when the area of agricultural land used by the holding is 1 ha or more or when livestock is reared or bred.

Holder of an agricultural farm is understood as a natural person or a legal person or an organisational unit without a legal personality actually using the land, regardless of whether he or she is an owner or a leaseholder, or uses the land in any other respect, and regardless of whether land constituting the farm is situated in one or in several gminas.

Manager of an agricultural holding is a natural person authorised by the owner/holder of the holding to make decisions directly associated with production processes, their supervision or carrying out. The manager is usually the same person as the holder.

The seat of the holder of a private agricultural holding is the address of residence of the holder (which does not have to be the same as the address of permanent residence).

The seat of a physical person's agricultural holding is the settlement of holding (residential building and utility buildings and equipment used for agricultural production), and in the absence of such buildings, the location of the major part of an agricultural holding.

The seat of a holding of a legal person or an organisational unit without legal personality is the seat of the local unit conducting agricultural activities (also **the seat of the holder**).

Agricultural activity includes activity associated with crop production, which covers: all agricultural crops (including mushroom production), vegetable production and horticulture, arboriculture, agricultural and horticultural crop and seed production, as well as animal production in a holding, i.e. cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur animals, game kept for slaughter, bees, and activity consisting of maintaining unused agricultural land for production purposes according to the rules of a good agricultural conditions in compliance with environmental protection requirements.

Other gainful activity directly connected with a holding is production or service activity conducted on one's own account for profit, using the resources of the holding (the labour force, the area, buildings, machinery park, etc.) or agricultural products made within the holding (e.g. agrotourism, processing of agricultural products).

Other gainful activity is not included here if among the resources of the holding only the labour input is used for the purpose of conducting the activity.

The value of the final output of a holding is the sum of assets sold or used by the holder's household (self-supply) of raw, unprocessed agricultural (crop and animal) products.

The value of the total sales of an agricultural holding is the sum of revenues from the sales of raw agricultural products and livestock as well as goods and services from other gainful activity directly connected with the holding, including direct subsidies.

Direct sales to the consumers (to the final users for their own purposes) means the sales of agricultural products, produced on the holding, on marketplaces, in own shops or within neighbourly sales.

This does not include the sales of agricultural products to procurement units and purchases made by owners of shops, restaurants, etc.

Agricultural holding benefitting from rural development support measures is understood as a holding which has concluded an agreement/received a positive decision on granting subsidy in the period of three years ending on 31 December of 2013 for at least one of the following activities:

- the use of advisory services,
- the modernisation of agricultural holdings,
- increasing the added value of agricultural and forestry products,
- fulfilling the standards based on Community legislation,
- the participation of farmers in food quality systems,
- natura 2000 direct subsidies for agricultural areas,
- subsidies linked to the Water Framework Directive,
- agri-environmental subsidies,
- of which in the framework of organic farming,
- animal welfare subsidies,
- diversification into non-agricultural activities,
- encouraging activities associated with tourism.

Land use

Total land area stands for the total area of agricultural land, forests, forest land and other land, regardless of whether it is owned, leased (with or without contract), used in respect of occupying a certain position (e.g. forester, priest, teacher, etc.), a part of common land belonging to the holder, as well as land used by the holding belonging to deserted farms.

Total agricultural land consists of:

- agricultural land maintained in a good agricultural condition (i.e. in compliance with the common standards and in conformity with the requirements stipulated in the Regulation of the Minister of Agriculture and Rural Development of 11 March 2010 on Minimum Standards (Journal of Laws No. 39, item 211), as amended, which comprises:
 - permanent meadows,
 - permanent pastures,
 - permanent crops, including orchards,
 - kitchen gardens (except for the area intended for recreation),
 - sown area (excluding permanent crops and kitchen gardens),
 - fallow land (including the area of land intended for ploughing cultivated as the main crops),
- other agricultural land (agricultural land not cultivated and not maintained in a good agricultural condition as of 1 June 2013).

Permanent meadows is the land permanently overgrown with grass (for 5 years or more), which in principle is mown. In mountainous regions this also includes the area of mown mountain pastures. Meadows should be maintained in a good agricultural condition and mown at least once a year, but the crops do not have to be used for production purposes.

Permanent pastures is the land permanently overgrown with grass (for 5 years or more), which in principle is not mown but left for grazing. In mountainous regions this also includes the area of mountain pastures left for grazing and maintained in a good agricultural condition (including permanent pastures not used for production purposes and pastures for extensive grazing, located on mountainous land or at high altitudes with low-class soil, where no fertilisation, sub-sowing, melioration, etc. is used).

Permanent crops is the total plantation area of orchards and nurseries of fruit-bearing trees and shrubs, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, wicker, fruit trees and shrubs grown outside plantations, other ground permanent crops, including blackthorn, cornel and Christmas trees, and permanent crops cultivated under covers.

Orchards include land planted with fruit trees and shrubs as well as berry plantations maintained in a good agricultural condition (including hazel, raspberry and vine plantations) growing in thick plantations, as well as nurseries of fruit trees and shrubs. Strawberry and wild strawberry plantations are not included in orchards.

Kitchen gardens is the land located usually around the household location, often separated from the remaining area of the agricultural holding. It covers the area of crops which mainly serve as self-supplies for the household of the farm holder. Infrequently the crop surplus may be sold. A kitchen garden may cover both agricultural and horticultural crops, perennial and non-perennial. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, is not considered as part of the kitchen garden.

Fallow land includes arable land which is not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements. This includes both land qualifying and not qualifying for area subsidies (e.g. holdings with an area below 1 ha), and the area of crops intended for ploughing cultivated as the main crops (green fertilisers). Fallow land does not include land prepared for sowing (e.g. vegetables) which were not sown or planted until 1 June 2013.

Forests and forest land include areas of at least 0.10 ha covered with forest stands (afforested) or temporarily devoid of forest stands (not afforested), and land related to forestry. This includes the area of tree nurseries established in forest areas and used by the agricultural holding for its own purposes (non-commercial), and the area of fast-growing trees and shrubs cultivated on agricultural land (e.g. energy willow).

Other land includes land under buildings, courtyards, yards and ornamental gardens, parks, the surface of inland waters (own and leased), drainage ditches, area planted with willow which grows in wild, area of marshland, area of other land (peat land, gravel mines), set-aside land (including area covered with trees and shrubs) and area designated for recreation (e.g. located around the house, golf pitches, etc.). Other land also includes agricultural land currently not cultivated and not intended for cultivation in the future, e.g. agricultural land for the construction of a road, a supermarket, etc.

Sown area

Sown area is the total area of crops sown or planted in an agricultural holding (excluding permanent crops and kitchen gardens).

The data on sown area concern the area of specific crops cultivated as major crops.

The group of **“total cereals”** includes the crop area of basic cereals, with cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereal crops (amaranth, canary grass, mountain rye, etc).

The group of **“basic cereals with cereal mixed”** includes basic cereals (wheat, rye, barley, oat, triticale) and the sown area of winter and spring cereal mixed.

The group of **“industrial”** crops consists of sugar beets, rape, turnip rape, flax (including oil flax) and hemp, as well as tobacco.

The group of **“edible pulses”** includes peas, beans, broad beans and other edible pulses cultivated for grain (such as chick peas). The area sown with peas, beans, broad beans etc. and designed for harvest before reaching maturity has been included in ground vegetables.

The group of **“fodder”** crops comprises forage root plants, forage pulses, including cereal and pulse mixed designated for grain, maize for green forage, small-seed legumes, and other fodder plants and grasses designated for grain and green forage (excluding crops designated for green fertilisers).

The group of **“other”** crops includes ground vegetables, ground strawberries and wild strawberries, other seed crops, ground flowers and ornamental plants, other industrial crops (e.g. safflower and herbs for the cosmetic industry, perennial crops for energy purposes), sunflower designated for grain, soya, other oil crops (not included in the “industrial” group), hops, herbs and spices, chicory, as well as crops under covers (excluding permanent crops under covers) and other crops.

Vegetables include cabbages (white, red and savoy, regardless of harvests date), onion, carrot, beetroot, cucumbers, tomatoes, cauliflowers (regardless of harvests date) and other vegetables (parsley, celeriac and celery, leeks, brussel sprout, sorrel, spinach, lettuce, radish, horseradish, rhubarb, scorzonera, kohlrabi, garlic, pumpkins, asparagus, broccoli, Chinese cabbage, salad chicory, etc.). This group comprises also the area sown with bean and broad bean, harvested green, string bean harvested green, maize plantations harvested green, and seedlings of vegetables for the own needs of the holding.

The area of **“ground vegetables”** is the total area of vegetables cultivated in the ground or under low, non-accessible foil cover (below 1.5 m at the top) covered temporarily or permanently in a given season of vegetation. The area of ground vegetables also includes the area planned for sowing or planting after 1 June 2013 for vegetable harvest in 2013.

The area of **“vegetables under cover”** is the area of vegetables and seedlings for the own needs of the holding, cultivated under accessible protective covers, i.e. in greenhouses, high foil tunnels (minimum 1.5 m at the top) or frames.

The area of **“strawberries”** is the area of strawberries and wild strawberries (including new spring plantings) cultivated in the ground or under low, non-accessible foil cover (below 1.5 m at the top). The area prepared for autumn plantings and the area of seedlings, covered by the “other” group, is excluded.

Since 2007 the area of potatoes, ground vegetables, ground strawberries and wild strawberries and “other crops” has been provided **excluding the area of kitchen gardens** which, according to the EU classification, is a separate item of land use.

Livestock

The survey covered the livestock staying in the agricultural holding during the survey, as well as animals sent to herding, grazing and shepherd’s huts. All animals were registered, i.e. the ones owned by a holder or members of his/her household, as well as animals temporarily or permanently kept in the holding, i.e. taken for rearing, fattening, etc., irrespective whether they were taken from private holdings, state-owned holdings, cooperative entities, or companies. Beehives constituted an exception as they were recorded at the owner’s location regardless of their actual location.

Cows include dairy cows and suckling cows.

Dairy cows are understood as adult female cattle which have had calves and which, due to their breed, variety or particular qualities, are kept in a holding exclusively or mainly for the production of milk to be consumed or to be processed into dairy products. Dairy cows culled from breeding herds which at the moment of performing the survey were kept in the holding for the period regarded as pre-slaughter pasturing, after which they are sent to slaughter, are also included in this group.

Suckling cows are understood as adult female cattle which have had calves and which, due to their breed (beef breed cows and cows born from a cross-breed with beef breeds) or particular qualities, are kept in a holding exclusively or mainly for calves for slaughter, and whose milk is used to feed calves or other animals. Suckling cows culled from breeding herds which at the moment of performing the survey were kept in the holding for the period regarded as pre-slaughter pasturing, after which they are sent to slaughter, are also included in this group.

The survey included **poultry** particular species aged above 2 weeks. In the case of holdings engaged in the production of poultry on a large scale (such as a large-scale holding producing broilers or hen eggs), in which no poultry has been recorded on the survey day due to the current technological break in production, whenever such break does not exceed 8 weeks, the poultry stocks from the period before emptying the rooms (poultry houses) have been adopted.

In order to convert the livestock in physical head into **livestock units (LSU)**, the following coefficients were applied:

- cattle, i.e. calves in total, less than 1 year old – 0.40; bull calves and heifers in total, aged 1–2 – 0.70; male cattle aged 2 years or more – 1.0; heifers aged 2 years or more – 0.80; dairy cows – 1.0, suckling cows 0.80,

- pigs, i.e. piglets up to 20 kg – 0.027; sows in total – 0.50; other pigs in total (piglets with a weight of 20–50 kg, boars and young boars with a weight of 50 kg or more, pigs for slaughter with a weight of 50 kg or more, i.e. porkers) – 0.30,
- sheep in total – 0.10,
- goats in total – 0.10,
- horses in total – 0.80,
- poultry, i.e. broilers, hens and adult roosters in total, intended for slaughter – 0.007; laying hens in total – 0.014; turkeys in total, geese, ducks and other poultry (except for ostriches) in total – 0.030; ostriches – 0.35,
- rabbits in total – 0.020.

Tractors, agricultural machinery and equipment

The survey included tractors and selected machinery and equipment used in holdings solely or partially for work connected with agricultural activity. The enumeration included owned equipment (constituting the sole property of the farm holder or a member of his household), and common equipment (a property of several farmers and used by more than one holding). Tractors, agricultural machinery and equipment belonging to several farmers were assigned to the farmer who had them on the reference date.

The enumeration included equipment in a good technical condition and equipment currently under renovation or intended for repair (out of order for less than a year).

Data on tractors concern biaxial wheel and caterpillar tractors (also constructed by the farm owner/holder). The group of tractors also includes telescopic handlers.

Fertiliser consumption

Data on mineral and lime organic fertilisers and fertilisers of animal origin utilised in holdings concern the period from 2 June 2012 to 1 June 2013.

The consumption of mineral fertilisers (nitrogen, phosphorus, potassium) and lime fertilisers is presented as converted into pure NPK and CaO ingredient. The conversion of fertiliser consumption per 1 ha of agricultural land in the 2012/2013 farming year was made on the basis of the area of agricultural land in a good agricultural condition as of 1 June 2013.

Organic farms

Holdings applying organic methods of agricultural production (organic farms) are agricultural holdings with a certificate issued by a certifying body or undergoing the process of conversion into organic methods of agricultural production (under control of a certifying body).

The income of households with a holder of agricultural holding

The data concern the period of 12 months from 2 June 2012 to 1 June 2013.

A household with a farm holder is a group of persons residing together and with a common subsistence, if at least one of them has a private holding.

Total income of a household is total income (from agricultural and non-agricultural and from paid work, retirement pays and pensions, social assistance benefits, maternity benefit, alimony, scholarships, capital investments, foreign assistance, wins in numerical and other lotteries, etc). of all persons (relatives and non-relatives) living together with the agricultural farm holder and with a common subsistence.

For the purposes of this publication it was assumed that **the main source of income** is the source of income exceeding 50% of total income of a household.

The group of holdings receiving income from agricultural activity or non-agricultural activity contains also the holdings where the above-mentioned types of activity have not yet brought any income or brought losses.

Employed persons

Data on persons employed in agriculture by **permanent activity** concern labour input on agricultural output within 12 months, i.e. they include the whole annual production cycle in a holding.

In **private holdings** the survey concerned labour input of the holder and adult members of his/her family (i.e. persons aged 15 or more), regardless whether they constitute a single household or not, the labour input of permanent, occasional and contracted workers, as well as work performed within the framework of neighbourly assistance.

In case of **holdings of legal persons** and **organisational units without a legal personality** the survey concerned labour input of **permanent, occasional and contracted workers** and other employed persons.

As **working in one's own/family holding** is considered performing work directly connected with agricultural output (crop and animal production) and general work connected with running the holding, e.g.:

- the purchase of means of production,
- the sales of products and their preparation for sales,
- work connected with storage,
- transport for the purposes of the agricultural holding,
- current repairs of agricultural equipment, maintenance work related to buildings, machinery and installations,
- organisation and management of labour in the holding, settling official matters, bookkeeping,
- completing applications for direct subsidies and other.

The following types of work are not treated as work in an agricultural holding: preparing meals, washing clothes, cleaning, taking care of children and other work related to running the household. This category also excludes work related to forestry, fishing or fish breeding (regardless whether conducted in the holding or not), as well as work performed as part of non-agricultural economic activity.

Working outside one's own/family holding refers to any work (including temporary) performed outside the family holding (paid or own-account work, also in agriculture). This category includes any work performed as part of family-owned economic activity (other than agricultural), e.g. in agro-tourism or service activity using one's own equipment.

All employed members of a household working with the holder (referred to as "persons employed in their own holding") were divided into the following categories:

1. working exclusively in their own holding,
2. working mainly on their own holding and additionally outside their own holding,
3. working mainly outside, and additionally in, their own holding.

The division into main and additional work was based on the working time criterion, i.e.:

- **main work** – refers to persons performing more than one work – means work which usually consumes the largest amount of time. If two (or more) types of work take the same amount of time, the one which generates the highest income should be treated as the main work,
- **additional work** means additional work which usually consumes the largest amount of time, apart from the main work. If two types of additional jobs take the same amount of time, the one which generates the highest income should be reported.

Due to a large share of part-time work or seasonal employment of temporary workers, contracted workers, persons employed as part of neighbourly assistance and "other employed persons" the labour input in agriculture was expressed in **the conventional annual work units (AWU)**.

Annual Work Unit (AWU) is the equivalent of full-time work. It is calculated through dividing the number of hours worked per year by the annual number of hours corresponding to full-time work. In Poland, the number of 2120 working hours per year, i.e. 265 working days of 8 working hours each, was adopted as the equivalent of full-time work. When calculating the labour input in AWU (based on the Eurostat methodology), it was assumed that no more than 1 AWU could be attributed to 1 person, even if in reality he/she had worked longer.

The table presenting data according to the number of working hours provides the following **ranges of average working time per year in a holding**:

- 0–530 hours means less than $\frac{1}{4}$ of full-time work (e.g. work was performed for a period of up to 3 months per year),
- 531–1060 hours means at least $\frac{1}{4}$ but less than $\frac{1}{2}$ of full-time work (e.g. work was performed for a period from 3 to 6 months per year, inclusive),
- 1061–1590 hours means at least $\frac{1}{2}$ but less than $\frac{3}{4}$ of full-time work (e.g. work was performed for a period from 6 to 9 months per year, inclusive),
- 1591–2119 hours means at least $\frac{3}{4}$ but less than 1 full-time work (e.g. work was performed for a period from 9 to 12 months per year, inclusive),
- 2120 hours or more means 1 full-time work (e.g. work was performed for a period of 12 months per year).

The total labour input for agriculture also takes into consideration the input of employees in natural persons' holdings and in the holdings run by legal persons and by entities without a legal personality.

Employees include persons hired on the basis of a written or oral employment contract, receiving remuneration in cash or in kind. Maintenance costs (e.g. accommodation and boarding) may also form part of remuneration.

Permanent employees include persons who performed work in each week of the year preceding the date of the survey, regardless of the number of working hours per week. This category also includes persons who only worked in some weeks of the year, due to:

- the specificity of agricultural output in the holding (e.g. growing fruit or ground vegetables) which required employees to be hired only in several months of a year,
- leave, disease, accident, death,
- the beginning or termination of work in the holding (i.e. persons who changed their workplace within a year),
- a complete stoppage of work in the holding caused by natural factors (flood, fire).

Temporary workers – persons who worked temporarily in the 12-month period and who had no permanent employment contract.

Neighbourly assistance – exchange of labour input between agricultural holdings. Such work must be performed without any wage or salary by the holders of other farms.

Contracted workers – persons performing specific services in an agricultural holding who were not directly hired by this holding.

Other persons employed in a holding include members of agricultural production cooperatives (provided that they worked in the agricultural holding), students working in school-owned holdings, persons (including the clergy) working in agricultural holdings run by monasteries (except for permanent employees).

The typology of agricultural holdings

Currently binding classification of agricultural holdings according to the European Union standards, referred to as the Community Typology for Agricultural Holdings, abbreviated as “the typology,” was introduced by way of Commission Regulation (EC) No. 1242/2009 of 8 December 2008.

The typology is mainly intended to serve as an instrument that enables:

- satisfying information-related needs arising from the Common Agricultural Policy of the European Union,
- conducting comparative analyses of the economic and output situation of agricultural holdings:
 - between various economic size classes of holdings and types of farming,
 - between various Member States and regions,
 - between various periods (vertical analyses).

The data from the Farm Structure Survey 2013 and the values of standard output coefficients (prepared by the Institute of Agricultural and Food Economics – National Research Institute) for each crop and livestock category allowed determining the **economic size** and **the type of farming** for each surveyed holding.

The output of a given type of agricultural activity represents the gross value of agricultural output per 1 hectare of crop or per 1 animal. This value is calculated by multiplying the output per ha or per animal by the price applicable in the agricultural holding area, excluding VAT, taxes on products and direct subsidies.

Standard output (SO) represents the output value reflecting the average status in a given region. It is calculated as the average five-year output value achieved from specific agricultural (crop or animal) activity.

The total standard output of a holding (Polish acronym: **GSP**) is the sum of values obtained for each agricultural activity conducted in the holding, through multiplying the SO coefficients for a given type of activity by the number of hectares or animals.

The SO for crop products is referred to 1 ha, except for mushrooms for which the standard area of 100 m² is applied. As regards animal production, the SO coefficients are calculated per 1 animal head, except for poultry and bees for which the SO is calculated per 100 animals and per 1 beehive, respectively.

The economic size of a holding is measured as total standard output expressed in euro. The economic size of the agricultural holding allows for classifying into one of the following classes

Based on the economic size, agricultural holdings are grouped in the following classes:

Economic size class	Total standard output of a holding in EUR		
I		<	2 000
II	2 000	–<	4 000
III	4 000	–<	8 000
IV	8 000	–<	15 000
V	15 000	–<	25 000
VI	25 000	–<	50 000
VII	50 000	–<	100 000
VIII	100 000	–<	250 000
IX	250 000	–<	500 000
X	500 000	–<	750 000
XI	750 000	–<	1 000 000
XII	1 000 000	–<	1 500 000
XIII	1 500 000	–<	3 000 000
XIV		>=	3 000 000

The type of farming of the holding is determined through the share of standard outputs from various types of agricultural activity conducted in the holding in the total standard output of this holding.

The typology for agricultural holdings exhibits a certain hierarchy, within which 9 general types, 22 basic types and 62 specific types can be distinguished.

For the purpose of defining general types, the following symbols were assigned to SO indicators for various types of agricultural activity covered in the Farm Structure Survey:

- **P1** – standard output from the following crops: cereals (common wheat, hard wheat, rye, triticale, barley, oats, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals), dried pulses and protein crops (edible peas, edible beans, other edible leguminous crops, leguminous fodder crops intended for grain), potatoes, sugar beets, industrial crops (tobacco, hops, rape and turnip rape, sunflower, soy, flax, hemp, herbs and aromatic crops, other industrial crops), vegetables and

strawberries grown outdoor – open field, seeds and seedlings, fodder crops for sale, other crops, and fallow land not subsidised;

- **P2** – standard output from the following crops: vegetables and strawberries grown in the open field – market gardening, vegetables and strawberries grown under cover, flowers and ornamental plants grown in the open field, flowers and ornamental plants grown under cover, nurseries of fruit trees and shrubs, nurseries of ornamental and forest plants and mushrooms;
- **P3** – standard output from the following crops: plantations of fruit trees and shrubs, vineyards, other permanent crops (e.g. willow) and permanent crops grown under cover;
- **P4** – standard output from the following animal species: horses, cattle, sheep, goats, and from fodder crops (meadows and pastures excluding uncultivated land for grazing, root crops, crops intended for green forage: pulses, legumes, maize, other fodder plants and field grasses intended for green forage);
- **P5** – standard output from the following animal species: pigs, poultry, rabbits (breeding females).

The following **general types** of holdings can be distinguished:

1. Specialising in field crops

Holdings for which: $P1 > 2/3$ of total standard output of a holding (GSP)

2. Specialising in horticultural crops (vegetables, strawberries, flowers and ornamental plants), mushrooms and nurseries

Holdings for which: $P2 > 2/3$ GSP

3. Specialising in cultivating fruit trees and shrubs (permanent crops)

Holdings for which: $P3 > 2/3$ GSP

4. Specialising in rearing of grazing livestock

Holdings for which: $P4 > 2/3$ GSP

5. Specialising in rearing of animals fed with concentrated feeding stuff's

Holdings for which: $P5 > 2/3$ GSP

6. Mixed – different crops

Holdings for which: $(P1 + P2 + P3) > 2/3$ GSP; $P1 \leq 2/3$ GSP; $P2 \leq 2/3$ GSP; $P3 \leq 2/3$ GSP

7. Mixed – different livestock

Holdings for which: $(P4 + P5) > 2/3$ GSP; $P4 \leq 2/3$ GSP; $P5 \leq 2/3$ GSP

8. Mixed – different crops and livestock

Holdings not satisfying the classification requirements for types 1-7.

9. Non-classified holdings

Holdings for which $GSP = 0$

The sampling scheme

Introductory notes

The broad and diverse subject matter of the survey caused a specific approach to the sampling scheme, primarily to the stratification of holdings. While elaborating this issue the experiences of the EU Member States and Poland's from the Farm Structure Surveys carried out in the years 2005, 2007 and 2010 have been taken into account. The subject matter of the survey performed in 2013, similarly to 2010, was extended with variables needed for the domestic use and with the issues required by Eurostat for the Farm Structure Survey (in accordance with the currently binding Regulation (EC) No. 1166/2008 of the European Parliament and the Council).

The surveyed population in the country amounted to approx. 1733 thous. agricultural holdings, from which a sample of approx. 200 thous. farms was drawn.

Stratifying problems

Sample drawing was done with stratified sampling scheme. Due to the fact that it was difficult to use the same variables for each types of holdings, therefore before stratification population of holdings was divided into following categories:

- I. Farms with agricultural activity, not classified as organic farms, of which:
 1. farms, which in the sampling frame had at least: 20 head of sheep or 20 goats or 2000 head of hens poultry or 500 head of turkey or 500 head of goose or 500 head of duck or 80 beehives and farms conducting activity connected with special branches of agricultural production and with minimum 250 thousand euro economic size, as well,
 2. basic category of farms with agricultural activity but not mentioned above,
- II. Farms without agricultural activity,
- III. New created farms and farms without established type of farming and economic size,
- IV. Organic farms,
- V. Agricultural holdings of legal persons and organizational units without legal personality.

The farms included in category I.1 and categories IV and V were surveyed on a 100% basis. In remaining categories sample of farms was drawn. Sampling was preceded with dividing, separately for each category, of the foreseen size of sample among voivodships, creating strata in particular categories as well as sample allocation among strata. Depending on category of agricultural holding, stratifying criteria and sample allocation were different. According to the EU Member States experience, one of the stratifying criterion was the economic size of farm, calculated in accordance with the Eurostat methodology.

Stratification and sample allocation

Stratification of holdings and sample allocation between voivodships and strata were done for each categories mentioned above.

The farms included in category I.1 were in each voivodship stratum 01. From these holdings sample was not drawn and they were surveyed on a 100% basis (i.e. 21661 holdings).

The farms included to category I.2. (about 1404 thousand) were stratified separately in each voivodship into 10 strata.

Stratification and sampling allocation were carried out by means of the numerical optimization method¹ (this method was also used with reference to other categories of holdings).

As a criterion of stratification for category I.2 two variables were taken: the area of agricultural land and economic size. Due to the importance of this category, in this case the rules of drawing the sample will be described more precisely (see below).

The following assumptions were made while drawing the sample from this category of farms:

- (1) the size of n sample is established for the population of farms in Poland, and not for individual voivodships, where n consists of approx. 145 thousand sampling units,
- (2) the sample is drawn in individual voivodships according to the stratified and optimal sampling scheme of Neyman,
- (3) the population in each voivodship is divided into 10 strata ($h = 02, 03, \dots, 11$), and the sample is simultaneously allocated between these strata,
- (4) last stratum (i.e. $h = 11$) in each voivodship consists of such sampling units for which the value of at least one of the variables adopted as the stratification basis is above the specified threshold. The stratum created in this way, so called the upper (take-all) stratum, includes the farms which are not drawn, but which are all included in the sample,
- (5) it has been assumed that the expected accuracy of the survey results with respect to this group of farms, measured with the coefficient of variation of the area of agricultural land and economic size, will be identical for each voivodship and will be equal approximately to 0.3%.

From this part of population were drawn 145 304 farms.

The farms included to category II are farms without agricultural activity. This group (consisting of about 121 thousand farms) was included to survey, in order to check, whether they undertook the

¹The description of the solution to this problem was published in the article written by B. Lednicki and R. Wieczorkowski "Optimal Stratification and Sample Allocation Between Subpopulation and Strata", "Statistics in Transition", Vol.6, No 2, 2003, Warsaw

agricultural activity. Therefore, these holdings were classified to one of 5 strata, i.e. $h = 12, 13, \dots, 16$. As a criterion of stratification and sample allocation into voivodships and strata was taken total area of holding. There was assumed that coefficient of variation for this variable should be for each voivodship equal 1.5%. In this case 2809 farms were drawn to the sample. In stratum 16 all the farms were included to the sample.

Category III was made up of new created holdings and such farms, which have unknown type of farming and economic size. The frame contained 159 thousand such holdings, which were stratified according to 6 strata ($h = 17, 18, \dots, 22$). Stratum 22 was made up of farms which in sampling frame had minimum 20 head of cattle or 50 head of pigs. As a criterion for building of strata 17–21 and allocation of sample between voivodships and strata was taken area of agricultural land. There was assumed that coefficient of variation for this variable should be for each voivodship equal 2%. For this category 7684 farms were drawn to the sample.

Category IV (stratum $h = 23$) was made up of organic farms, which were taken as a whole – 22542 were in the sample.

Category V was made up of holdings of legal persons and organizational units without legal personality (stratum $h = 24$), they were taken as a whole (surveyed in 100%). This group included 4690 holdings.

Overall 204690 agricultural holdings were selected or included into the sample without drawing. The number of agricultural holdings in the population and in the sample by category is provided in the table 1.

Table 1. Number of holdings in population and in sample by categories

Category of holding	Population	Sample
Poland	1733272	204690
I.1	21661	21661
I.2	1404483	145304
II	121233	2809
III	158663	7684
IV	22542	22542
V	4690	4690

As the sampling frame the Frame for Agricultural Surveys was used. Information on agricultural holdings recorded in the frame are updated with administrative data as well as with the results from agricultural surveys.

Generalization and precision estimation method

The basic parameter estimated in the survey is the total of the values of variable X , such as number of heads of pigs or agricultural land area.

The parameter for the w -th voivodship takes the form:

$$(1), \hat{x}_w = \sum_h \sum_i M_{1_{whi}} * x_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, \quad nhw; h = 1, 2, \dots, 24)$$

where:

x_{whi} – value of variable X in the i -th holding selected from the h -th stratum in the w -th voivodship,

$M_{1_{whi}}$ – weight assigned to the i -th holding selected from the h -th stratum in the w -th voivodship,

nhw – number of holdings selected for the sample from the h -th stratum in the w -th voivodship,

Evaluation of the total of variable X for Poland is the total of the values estimated for voivodships, i.e.:

$$(2) \hat{x} = \sum_w \hat{x}_w,$$

Weights $M1_{whi}$ are equal to the reciprocal of the sampling fraction in the h -th stratum in the w -th voivodship, i.e.

$$(3) M1_{whi} = \frac{N_{wh}}{n_{wh}},$$

where:

N_{wh} – number of holdings in the h -th stratum in the w -th voivodship,

Because of the occurrence of non-responses (refusals), lack's of contact with the sampled holding, as well as liquidation of the holding, basic weights resulting from the sampling were appropriately adjusted. Information included in the completeness reports (RA symbol) were used for that purpose.

The weight for the i -th holding in the h -th stratum in the w -th voivodship was adjusted by means of and adjustment factor r_{whi} , which was calculated in the following way:

$$(4) r_{whi} = \frac{\hat{n}_{1wh} + \hat{n}_{2wh} + \hat{n}_{3wh} \frac{\hat{n}_{1wh} + \hat{n}_{2wh}}{\hat{n}_{wh} - \hat{n}_{3wh}}}{\hat{n}_{1wh}},$$

where:

\hat{n}_{wh} – size of the sample selected in the h -th stratum in the w -th voivodship,

\hat{n}_{1wh} – size of the sample enumerated in the h -th stratum in the w -th voivodship (RA = 01),

\hat{n}_{2wh} – number of holdings which refused to participate in the survey in the h -th stratum in the w -th voivodship,

\hat{n}_{3wh} – number of holdings in the h -th stratum in the w -th voivodship, with which contact was not established (RA = 24).

Adjusted weights $M2_{whi}$ were calculated according to the following formula:

$$(5) M2_{whi} = r_{whi} * M1_{whi},$$

Adjustment factor r_{whi} is an estimate of the proportion of the number of units, which should be enumerated to the number of enumerated units in a given stratum. Units that should be enumerated include all cases of refusals and an appropriate proportion of cases of lack of contact.

The weight calculated according to formula (5) was adjusted in the situation when it was established that a sampled holding was a non-typical case (the so-called outlier). It concerned holdings, for which relatively small values of the area of agricultural land or livestock were recorded in the sampling frame, whereas in reality these were large farms in terms of the reference variable. Maintaining weights (5) for that kind of farms would lead to a significant over-estimation of the agricultural land area or the number of heads of pigs or cattle. Therefore, weight $M3_{whi}$ was introduced, which takes the following values:

$$(6) M3_{whi} = 1 \text{ for non-typical cases,}$$

$$(7) M3_{whi} = M2_{whi} \frac{\sum_i M2_{whi} - \dot{n}_{1wh}}{\sum_{i:\text{typowe}} M2_{whi}}, \text{ for other (typical) holdings.}$$

where:

n_{1wh} – the number of holdings enumerated in the h -th stratum in the w -th voivodship,

\hat{n}_{1wh} – the number of outliers in the h -th stratum in the w -th voivodship.

Eventually, weights $M1_{wh}$ provided in formula (1) above are substituted with weights $M3_{whi}$.

Precision of estimating the total of the values of variable X is estimated as follows:

$$(8) \hat{N}_{wh} = \sum_i M3_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{1wh}),$$

$$(9) s_{wh}^2(x) = \frac{1}{n_{wh} - 1} \left[\sum_i x_{whi}^2 - \frac{1}{n_{wh}} \left(\sum_i x_{whi} \right)^2 \right],$$

where:

n_{wh}^1 – number of holdings with weight,

\hat{N}_{wh} – estimator of number of holdings (excluding non-typical holdings) in the h -th stratum in the w -th voivodship

$$(10) d^2(\hat{x}_w) = \sum_h \hat{N}_{wh}^2 \left(\frac{1}{n_{wh}} - \frac{1}{\hat{N}_{wh}} \right) s_{wh}^2(x)$$

$$(11) v(\hat{x}_w) = \frac{\sqrt{d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}_w} 100.$$

Value $v(x_w)$ is the relative standard error of estimation (in percent) of the total of the values of variable X in the w -th voivodship. For Poland, the value would be:

$$(12) v(\hat{x}) = \frac{\sqrt{\sum_w d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}} 100.$$

The table below presents country-level precision for the basic characteristics.

Table 2. The value of the relative standard error for basic characteristics

Name	Relative standard error
Total area	0,41
The area agricultural land	0,43
Sown area	0,49
The area of cereals	0,53
The number of cattle	1,24
The number of pigs	1,79
The number of poultry	4,29
The number of tractors	1,03
The number of persons employed in the holding	0,76
Labour in put AWU – total	1,04

Major groups and the scope of disseminated data

The tables include data for two groups of holdings, namely agricultural holdings in total and natural persons' holdings. For basic characteristics, this grouping was extended by the private and public sector.

The private sector includes the following ownership forms: private domestic ownership (private holdings, cooperative holdings and private domestic companies), foreign ownership and mixed ownership.

The public sector includes state-owned holdings (of the State Treasury and state legal persons), holdings owned by self-government bodies and entities of mixed ownership (companies with a predominance of public property).

Data presented in this publication was calculated **according to the seat of the holder**, except for the tables regarding **the typology of agricultural holdings**, in which data was presented according to **the seat of the holding**.

Depending on the thematic scope, data was compiled according to the following classifications:

- ownership forms,
- the area groups of agricultural land,
- the type of activity conducted,
- the main source of income of households with farm holders,
- the destination of agricultural output (sale, self-supply of the household),
- the gender and age of farm managers,
- labour input in AWU,
- the economic size of a holding,
- the agricultural type of a holding.

*
* *

The intervals of area groups of agricultural land are left-closed, except for groups:

- “0–1”, where the interval is closed on both sides <0,00- 1,00>,
- “1–2”, where the interval is open on both sides (1,01-1,99).

All intervals of area groups of crops and economic size classes are left-closed.

The tables containing summary data may exhibit certain calculation inconsistencies resulting from automatic rounding performed in the sample data aggregation process. Numerical data, in percentage terms, was presented to one decimal point and, due to the use of the electronic rounding method, it may not sum up to 100%.

UWAGI ANALITYCZNE

Wyniki badania struktury gospodarstw rolnych przeprowadzonego w 2013 r., w porównaniu z danymi uzyskanymi z Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r. wskazują na:

- zmniejszenie się liczby gospodarstw rolnych przy jednoczesnym wzroście ich średniej powierzchni ogólnej (z 18,94 ha do 21,36 ha);
- zmiany w strukturze gospodarstw rolnych: nieznacznie zwiększył się udział gospodarstw o areale do 5 ha użytków rolnych w ogólnej liczbie gospodarstw, wzrósł także udział gospodarstw największych o powierzchni użytków rolnych 50 ha i więcej, natomiast zmalał w przypadku gospodarstw o powierzchni 5–15 ha. Zaznaczyć jednak należy, że nadal prawie połowa (46,4%) gospodarstw miała powierzchnię użytków rolnych nie przekraczającą 5 ha, podczas gdy gospodarstwa o areale użytków rolnych 15 ha i więcej stanowiły 28,9%, a jednostek o powierzchni powyżej 50 ha – 24,7% ogólnej liczby gospodarstw;
- zmniejszenie się powierzchni łąk trwałych oraz spadek jej udziału w ogólnej powierzchni użytków rolnych oraz na zwiększenie powierzchni pastwisk trwałych i wzrost jej udziału w ogólnej powierzchni użytków rolnych;
- wzrost udziału powierzchni zasiewów w ogólnej powierzchni użytków rolnych o 1,0 p.proc;
- zmianę struktury zasiewów; w ogólnej powierzchni zasiewów wzrósł udział zbóż ogółem (o 1,6 p.proc.), roślin pastewnych (o 0,2 p.proc.) oraz strączkowych jadalnych (o 0,1 p.proc.), natomiast zmalał roślin przemysłowych, ziemniaków oraz pozostałych (odpowiednio: o 1,4 p.proc., o 0,3 p.proc. i o 0,2 p.proc.);
- spadek pogłowia wszystkich zwierząt gospodarskich, przy czym największy odnotowano dla pogłowia kóz (o 62,2%);
- zmniejszenie obsady bydła na 100 ha użytków rolnych (o 2,2%) oraz trzody chlewnej na 100 ha gruntów ornych (o 27,3%);
- spadek udziału krów oraz pozostałego bydła w wieku 2 lat i więcej (odpowiednio: o 2,7 i 2,2 p.proc.), przy jednoczesnym wzroście udziału cieląt w wieku poniżej 1 roku oraz młodego bydła w wieku 1–2 lat (odpowiednio: o 2,6 i 2,3 p.proc.);
- zmniejszenie udziału prosiąt, loch na chów oraz tuczników (odpowiednio: o 2,3, 0,6 i 0,2 p.proc.), a wzrost udziału warchlaków (o 3,1 p.proc.);
- spadek udziału brojlerów oraz pozostałego drobiu kurzego (odpowiednio: o 1,6 i 0,5 p.proc.) oraz zwiększenie udziału niosek (o 2,1 p.proc.);
- spadek liczby ciągników ogółem o 3,8%, w tym o mocy 25–40 kW (o 23,1%) i 15–25 kW (o 13,2%), przy jednoczesnym wzroście liczby ciągników o mocy do 15 kW i 40 kW i więcej (najwyższy wzrost liczby ciągników o mocy 100 kW i więcej – o 36,8%). Liczba ciągników przypadająca na 100 ha UR zmniejszyła się 7,0 szt. do 6,9 szt.;

- spadek m.in. liczby pozostałych maszyn do zbioru zielonek i ziarna (o 36,3%), silosokobajników samobieżnych (o 35,2%) i sadzarek do ziemniaków (o 31,9%); wzrost odnotowano m.in. wśród liczby maszyn silnikowych do uprawy gleby (o 48,0%);
- wzrost intensywności zużycia nawozów mineralnych NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze z 185,3 kg do 224,7 kg. Odmienne tendencje obserwowano w zakresie zużycia nawozów wapniowych, które w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze zmniejszyło się z 104,9 kg do 98,3 kg;
- spadek o 5,9% liczby gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego prowadzącego działalność rolniczą;
- zmniejszenie liczby użytkowników i współmałżonków pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych w ciągu roku, zarówno w osobach fizycznych, jak i w nakładach pracy liczonych w pełnych jednostkach pracy, co jest efektem zmniejszenia się liczby gospodarstw rolnych w analizowanym okresie. Zmniejszyła się również liczba pozostałych członków rodziny wnoszących swój wkład pracy w gospodarstwo rodzinne.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH

Wyniki badania struktury gospodarstw rolnych w 2013 r. wykazały, że **liczba gospodarstw rolnych** w województwie opolskim wynosiła 26,8 tys. Spośród 26,2 tys. gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych (UR) – 99,2% (26,1 tys.) stanowiły gospodarstwa indywidualne (w kraju – 99,7%). W województwie opolskim, podobnie jak w kraju, dominowały gospodarstwa sektora prywatnego, w tym gospodarstwa indywidualne, które w 2013 r. stanowiły 99,2% ogółu gospodarstw rolnych (w kraju – 99,7%).

Tabl. 1. **Liczba gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych**

Lata	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych									
		do 1 ha	1–2	2–3	3–5	5–10	10–15	15–20	20–30	30–50	50 ha i więcej
OGÓŁEM											
2010	28437	437	5019	3514	4067	5831	3036	1830	1801	1491	1411
2013	26753	517	4798	3194	3907	5131	2610	1664	1870	1510	1553
2010 = 100											
2013	94,1	118,3	95,6	90,9	96,1	88,0	86,0	90,9	103,8	101,3	110,1
GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha UR											
2010	27771	–	5017	3512	4067	5828	3034	1826	1797	1485	1205
2013	26014	–	4798	3191	3907	5123	2608	1664	1867	1508	1350
2010 = 100											
2013	93,7	–	95,6	90,9	96,1	87,9	86,0	91,1	103,9	101,5	112,0

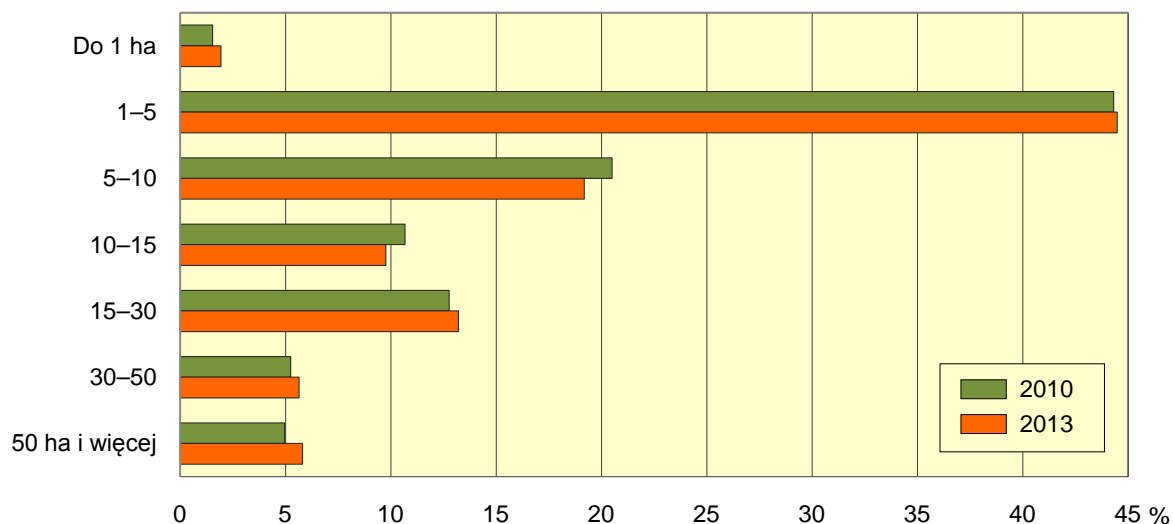
W porównaniu z wynikami PSR 2010, przeliczonymi zgodnie z nową definicją gospodarstwa rolnego, liczba gospodarstw rolnych ogółem zmniejszyła się o 1,7 tys., tj. o 5,9% (w kraju – o 5,3%). Liczba gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha UR zmniejszyła się w stosunku do 2010 r. o 1,8 tys., tj. o 6,3% (w kraju – o 6,0%). Największe dynamiki spadku ilości gospodarstw rolnych w odniesieniu do 2010 r. odnotowano w gospodarstwach z grupy obszarowej 5–10 ha oraz 10–15 ha UR, gdzie liczba gospodarstw zmniejszyła się odpowiednio: o 12,0% i o 14,0%. Spadek odnotowano także w grupie gospodarstw o powierzchni 2–3 ha i 15–20 ha UR (po 9,1%), 1–2 ha (o 4,4%) oraz 3–5 (o 3,9%). Wzrosła natomiast (o 18,1%) liczba gospodarstw najmniejszych i najmniej licznych (o powierzchni do 1 ha UR) oraz największych, o powierzchni 20–50 ha, oraz 50 i więcej ha UR – odpowiednio o 2,7% i o 10,1%.

W 2013 r. w strukturze gospodarstw rolnych przeważały nadal gospodarstwa o powierzchni do 5 ha UR i stanowiły 46,4% ogółu gospodarstw rolnych, przy czym udział tych gospodarstw zwiększył się o 0,6 p. proc. wobec 2010 r. Drugą grupę stanowiły gospodarstwa o powierzchni 5–15 ha UR – 28,9% (spadek udziału o 2,3 p. proc.), natomiast gospodarstwa o powierzchni 15 ha i więcej UR – 24,7% (wzrost o 1,7 p. proc.).

Liczba gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR w porównaniu z 2010 r. zmniejszyła się o 6,3% (w kraju – o 6,0%).

Obserwowane zmiany w strukturze gospodarstw rolnych wpłynęły na wzrost średniej powierzchni użytków rolnych 1 gospodarstwa rolnego z 11,57 ha w 2010 r. do 19,55 ha w 2013 r. (prawie dwukrotnie większa niż przeciętna w kraju – 10,22 ha), co usytuowało województwo opolskie na 3 miejscu wśród województw. W odniesieniu do gospodarstw indywidualnych średnia powierzchnia użytków gospodarstwa rolnego wzrosła z 8,37 ha w 2010 r. do 14,55 ha w 2013 r. (w kraju – 9,31 ha) i pod tym względem województwo zajmowało 6 miejsce w kraju.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

Wśród ogółu gospodarstw – 26,7 tys. (99,8%, podobnie jak w kraju) – posiadało **użytki rolne** (w tym prawie wszystkie posiadały użytki rolne w dobrej kulturze rolnej), a 15,9 tys. (59,3%) utrzymywało **zwierzęta gospodarskie** (w kraju – 55,8%). Powierzchnia użytków rolnych ogółem wynosiła 523,1 tys. ha i zwiększyła się w porównaniu z 2010 r. o 1,9%, natomiast powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej wynosiła 520,2 tys. ha i wzrosła o 2,3%).

W porównaniu z 2010 r. zmniejszył się – o 6,1% odsetek gospodarstw z użytkami rolnymi oraz o 13,6% odsetek gospodarstw posiadających zwierzęta gospodarskie.

Powierzchnię pod zasiewami posiadało 94,9% gospodarstw (w kraju – 85,0%). Wśród upraw najbardziej popularne były zboża, które produkowało 90,5% jednostek (w kraju – 78,0%). Trzodę chlewną utrzymywało 28,4% gospodarstw rolnych, bydło – 20,7%, a drób kurzy – 45,9% gospodarstw (w kraju odpowiednio: 19,5%, 29,7% i 39,7%).

W 2013 r. w województwie opolskim działalność **wyłącznie rolniczą** prowadziło 26,2 tys., tj. 97,9% ogółu gospodarstw rolnych, natomiast 2,1% stanowiły gospodarstwa prowadzące działalność **inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym**.

Najwyższy odsetek gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza odnotowano w przypadku:

- agroturystyki – w grupie obszarowej 2–3 ha (24,1% ogółu gospodarstw tej grupy prowadzących działalność inną niż rolnicza),
- rolniczych prac kontraktowych – w grupie obszarowej 100 ha i więcej (33,3%),
- akwakultury – w grupie obszarowej 2–3 ha (39,6%),
- leśnictwa – w grupie obszarowej 2–3 ha (59,4%),
- nierolniczych prac kontraktowych – w grupie obszarowej 1–2 ha (63,3%),
- przetwarzania drewna – w grupie obszarowej 3–5 ha (40,7%),
- przetwórstwa produktów rolnych – w grupie obszarowej 5–10 ha (38,5%),
- rękodziela – w grupie obszarowej 50–100 ha (100,0%),
- innych działalności (np. prowadzenie sklepu, w którym są sprzedawane produkty gospodarstwa rolnego) – w grupie obszarowej 2–3 ha (20,9%).

Udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:

- nie przekraczał 10% w przypadku 43,7% ogółu gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza,
- mieścił się w przedziale 11-50% dla 25,0% omawianych gospodarstw,
- wynosił ponad 50% w przypadku 31,3% gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza.

Wyniki badania struktury gospodarstw rolnych w 2013 r. wykazały, że w województwie opolskim 0,3% ogółu gospodarstw rolnych posiadało certyfikat **rolnictwa ekologicznego** nadany przez jednostkę certyfikującą lub było w trakcie przestawiania na ekologiczne metody produkcji rolniczej (większość stosowała ekologiczne metody produkcji wyłącznie w uprawie roślin). Uzyskany wynik usytuował województwo opolskie (wraz z województwem śląskim) na przedostatnim miejscu w kraju (najwyższy odsetek odnotowano w województwie zachodniopomorskim – 9,3%, a najniższy w dolnośląskim – 0,2%).

Według danych uzyskanych w badaniu struktury gospodarstw rolnych 58,6% (w kraju – 47,8%) **osób kierujących** gospodarstwem rolnym posiadało **wykształcenie rolnicze lub kurs rolniczy**, co uplasowało województwo opolskie na trzecim miejscu w kraju (po województwach: kujawsko-pomorskim – 61,0% i wielkopolskim – 58,8%). Ukończeniem kursu rolniczego (jako najwyższym poziomem wykształcenia rolniczego) legitymowało się 25,9% osób kierujących (średnio w kraju – 20,2%).

Wśród gospodarstw indywidualnych 58,3% (w kraju – 48,1%) ogółu osób kierujących posiadało wykształcenie rolnicze lub kurs rolniczy. Kurs rolniczy (jako najwyższy poziom wykształcenia rolniczego) ukończyło 26,1%, a wykształcenie wyższe rolnicze posiadało 2,3% osób kierujących gospodarstwami indywidualnymi (w kraju odpowiednio: 20,3% i 2,5%).

Większość osób kierujących, tj. 71,4% (w kraju – 72,0%) posiadało ponad dziesięcioletnie doświadczenie w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, w tym 40,5% (w kraju – 39,8%) stanowiły osoby prowadzące gospodarstwo ponad 20 lat.

Osobami kierującymi gospodarstwami rolnymi byli przede wszystkim mężczyźni, którzy stanowili 72,1% (w kraju – 69,8%) ogółu kierujących. Wiek większości – 66,8% (w kraju – 68,4%) ogółu kierujących mieścił się w przedziale 40–64 lata.

W zdecydowanej większości gospodarstw indywidualnych – 95,7%, (w kraju – 95,5%) użytkownik był jednocześnie osobą kierującą gospodarstwem.

Wyniki badania struktury gospodarstw rolnych w 2013 r. wykazały, że spośród 26,5 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych – 19,9 tys., tj. 74,9% produkowało **głównie na sprzedaż**. W przypadku 19,1% gospodarstw indywidualnych, gospodarstwo domowe użytkownika zużywało więcej niż 50% wartości wytworzonej produkcji rolniczej, czyli produkowało **głównie na samozaopatrzenie**. W tej liczbie **wyłącznie na samozaopatrzenie** produkowało 8,7% ogółu gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego.

Z ogólnej liczby użytkowników gospodarstw rolnych – 36,6% korzystało ze **wsparcia wykwalifikowanych doradców** przy podejmowaniu decyzji związanych z prowadzeniem gospodarstwa. Najwięcej, tj. 31,3% gospodarstw korzystało ze wsparcia doradców w zakresie ochrony roślin.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

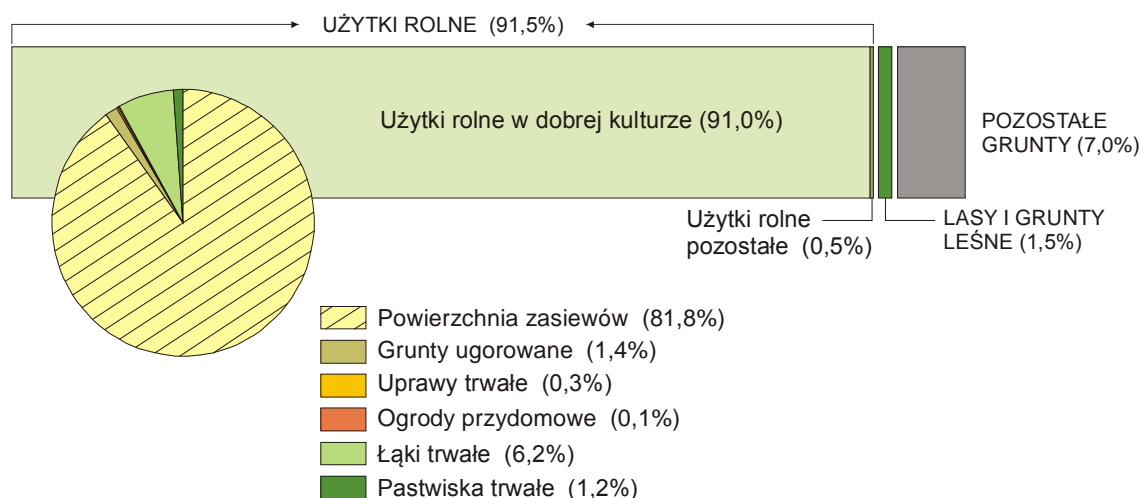
W 2013 r. ogólna **powierzchnia gruntów** w gospodarstwach rolnych wyniosła 571,5 tys. ha i w porównaniu z 2010 r. zwiększyła się o 32,8 tys. ha, tj. o 6,1% (w kraju – spadek o 2,9%). Wzrost powierzchni gruntów ogółem w gospodarstwach rolnych był wynikiem zwiększenia powierzchni pozostałych gruntów o 23,9 tys. ha, tj. o 150,5% oraz użytków rolnych o 10,0 tys. ha, tj. o 1,9%. Dominujące w rolnictwie gospodarstwa indywidualne posiadały w użytkowaniu 74,9% powierzchni gruntów ogółem, tj. 428,3 tys. ha.

Zwiększenie powierzchni gruntów przy jednoczesnym spadku liczby gospodarstw wpłynęło na wzrost **średniej powierzchni ogólnej** gospodarstwa rolnego z 18,94 ha w 2010 r. do 21,36 ha w 2013 r. W kraju średnia powierzchnia ogólna gospodarstwa rolnego wyniosła 11,54 ha i zwiększyła się w porównaniu z 2010 r. o 0,28 ha.

Powierzchnia **użytków rolnych** w gospodarstwach rolnych w 2013 r. wyniosła 523,1 tys. ha. W użytkowaniu jednostek sektora prywatnego znajdowało się 507,4 tys. ha, tj. 97,0% użytków rolnych ogółem, w tym w gospodarstwach indywidualnych – 386,1 tys. ha, tj. 73,8%.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2013 R.

Stan w czerwcu

Powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej wyniosła 520,2 tys. ha, tj. 99,4% użytków rolnych ogółem. W strukturze użytków rolnych w dobrej kulturze największy udział (89,8%) stanowiła **powierzchnia pod zasiewami**, która zajmowała 467,1 tys. ha i była o 14,0 tys. ha, tj. o 3,1% większa niż w 2010 r.

Użytki rolne posiadało 26,7 tys. gospodarstw, w tym 98,3% (26,2 tys.) stanowiły gospodarstwa powyżej 1 ha UR. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym posiadającym użytki rolne wyniosła 19,59 ha (w kraju – 10,25 ha). W gospodarstwach indywidualnych średnia powierzchnia użytków rolnych była o 5,01 ha mniejsza od średniej

powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach ogółem. Istotny wpływ na zaistniałą różnicę miały gospodarstwa rolne o powierzchni UR 50 ha i więcej, w których średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach ogółem i indywidualnych wyniosła odpowiednio: 186,39 ha i 113,11 ha.

Tabl. 2. **Powierzchnia użytków rolnych i liczba gospodarstw według grup obszarowych użytków rolnych w 2013 r.**

Grupy obszarowe użytków rolnych	Powierzchnia użytków rolnych		Liczba gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne		Średnia powierzchnia użytków rolnych 1 gospodarstwa w ha
	w ha	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	
Ogółem	523126	100,0	26700	100,0	19,59
Do 1 ha	422	0,1	464	1,7	0,91
1– 5	29907	5,7	11899	44,6	2,51
5–10	37469	7,2	5131	19,2	7,30
10–15	32179	6,2	2610	9,8	12,33
15–30	74902	14,3	3534	13,2	21,19
30–50	58786	11,2	1510	5,7	38,93
50 ha i więcej	289460	55,3	1553	5,8	186,39

Powierzchnia **łąk trwałych** w gospodarstwach rolnych wyniosła 35,7 tys. ha i była o 9,6% mniejsza w porównaniu z 2010 r. Łąki trwale stanowiły zaledwie 6,8% powierzchni użytków rolnych. Ponad 66% powierzchni łąk trwałych ogółem znajdowało się w gospodarstwach o powierzchni UR 15 ha i więcej. Łąki trwale posiadało 13,8 tys. gospodarstw, a ich średnia powierzchnia wyniosła 2,58 ha.

Pastwiska trwale zajmowały powierzchnię 6,9 tys. ha, tj. o 26,7% większą niż w 2010 r. Liczba gospodarstw posiadających pastwiska trwale wyniosła 1,6 tys., a ich średnia powierzchnia wyniosła 4,38 ha.

Powierzchnia **gruntów ugorowanych** wyniosła 8,2 tys. ha i stanowiła 1,6% użytków rolnych. W porównaniu z 2010 r. zwiększyła się o 0,4 tys. ha, tj. o 5,3%. Grunty ugorowane posiadało 1,2 tys. gospodarstw rolnych.

Uprawy trwałe zajmowały powierzchnię 1,6 tys. ha i stanowiły 0,3% użytków rolnych. Uprawy trwałe posiadało 1,3 tys. gospodarstw rolnych, a średnia powierzchnia upraw trwałych przypadająca na 1 gospodarstwo wyniosła 1,17 ha. W powierzchni upraw trwałych dominowała powierzchnia sadów, tj. plantacji drzew i krzewów owocowych łącznie z ich szkółkami. Ponad 74% (1,2 tys. ha) powierzchni upraw trwałych zajmowały sady. W porównaniu z 2010 r. areal sadów zmniejszył się o 16,5%. Liczba gospodarstw sadowniczych w 2013 r. wyniosła 1,1 tys., a średnia powierzchnia sadów przypadająca na 1 gospodarstwo wyniosła 1,07 ha.

Powierzchnia **ogrodów przydomowych** wyniosła 0,7 tys. ha i w porównaniu z 2010 r. zwiększyła się o 0,1 tys. ha, tj. o 20,8%. Prowadzenie upraw w ogrodach przydomowych zadeklarowało 5,6 tys. gospodarstw rolnych, tj. 20,9% ogółu gospodarstw rolnych posiadających powierzchnię ogólną.

Lasy i grunty leśne zajmowały powierzchnię 8,7 tys. ha, tj. o 11,0% mniejszą niż w 2010 r. Ponad 35% powierzchni lasów i gruntów leśnych znajdowało się w posiadaniu największych gospodarstw (o powierzchni UR 50 ha i więcej). Liczba gospodarstw posiadających lasy i grunty leśne wyniosła 5,7 tys., a średnia powierzchnia lasów i gruntów leśnych przypadająca na 1 gospodarstwo rolne wyniosła 1,51 ha.

W strukturze użytkowania gruntów 7,0% (39,7 tys. ha) stanowiły **pozostałe grunty**, tj. powierzchnia pod zabudowaniami, podwórzami, placami, ogrodami ozdobnymi itp. W porównaniu z 2010 r. powierzchnia pozostałych gruntów zwiększyła się o 23,9 tys. ha, tj. o 150,5%.

POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

W 2013 r. ogólna powierzchnia zasiewów w gospodarstwach rolnych wyniosła 467,1 tys. ha, tj. o 3,1% więcej niż w 2010 r. (w kraju – spadek o 1,1%) i stanowiła 89,3% powierzchni użytków rolnych. Liczba gospodarstw zajmujących się produkcją roślinną wyniosła 25,4 tys. Udział jednostek zajmujących się uprawą ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w ogólnej liczbie gospodarstw wyniósł 94,9%.

Zasiewy upraw rolnych w gospodarstwach indywidualnych zajmowały powierzchnię 338,0 tys. ha, tj. 72,3% ogólnej powierzchni zasiewów (w 2010 r. – 316,2 tys. ha i 69,8%).

Średnia powierzchnia zasiewów w gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 1 ha UR wyniosła 18,72 ha, w tym w gospodarstwach indywidualnych 13,66 ha.

Tabl. 3. **Gospodarstwa rolne według powierzchni zasiewów**

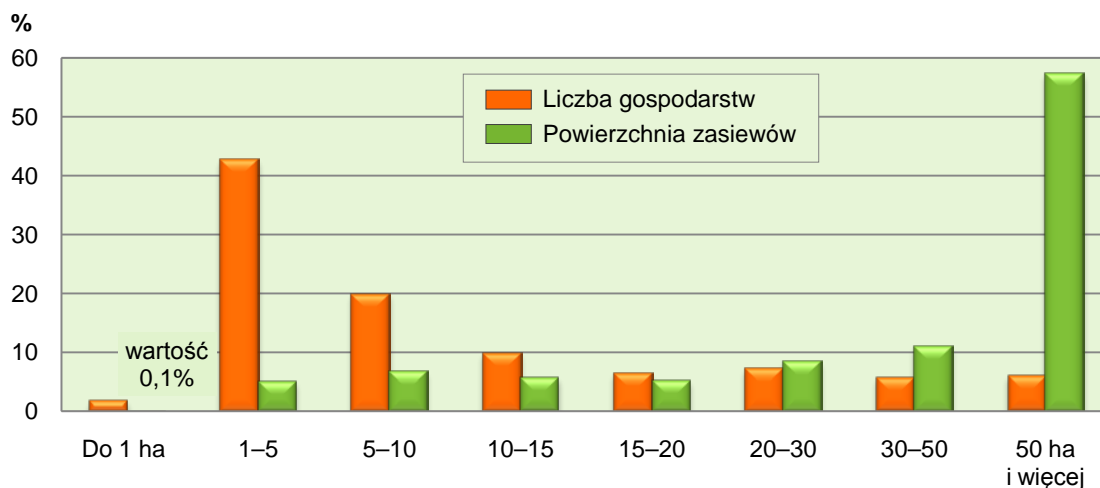
Grupy obszarowe użytków rolnych	Powierzchnia zasiewów	Gospodarstwa z powierzchnią pod zasiewami	Przeciętna powierzchnia zasiewów w 1 gospodarstwie w ha
O g ó ł e m	467141	25380	18,41
Do 1 ha	366	451	0,81
1– 5	23901	10859	2,20
5–10	31666	5055	6,26
10–15	27181	2505	10,85
15–20	24684	1647	14,99
20–30	39773	1843	21,58
30–50	51199	1487	34,43
50 ha i więcej	268371	1532	175,18

Z analizy struktury gospodarstw rolnych o powierzchni zasiewów według grup obszarowych wynika, że 62,7% powierzchni pod zasiewami znajdowało się w gospodarstwach posiadających od 1 do 10 ha UR. Największy odsetek gospodarstw zajmujących się produkcją roślinną na gruntach ornych wystąpił w jednostkach o powierzchni 1–5 ha UR oraz 5–10 ha UR (odpowiednio: 42,8% i 19,9%).

Największy udział (57,4%) w uprawie głównych grup ziemiopłodów rolnych miały gospodarstwa największe (50 ha i więcej UR), których uprawy zajmowały odpowiednio:

- 54,2% powierzchni zbóż ogółem,
- 80,2% powierzchni strączkowych jadalnych,
- 54,5% powierzchni ziemniaków,
- 66,7% powierzchni przemysłowych,
- 66,9% powierzchni pastewnych,
- 62,9% powierzchni pozostałych.

STRUKTURA LICZBY GOSPODARSTW ROLNYCH POSIADAJĄCYCH ZASIEWY I POWIERZCHNI ZASIEWÓW WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

Struktura zasiewów w 2013 r. przedstawiała się następująco:

- zboża ogółem (zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi oraz gryka, proso i inne zbożowe łącznie z kukurydzą na ziarno) zajmowały powierzchnię 339,8 tys. ha, tj. 72,7% ogólnej powierzchni zasiewów,
- grupa roślin przemysłowych – 98,5 tys. ha, tj. 21,1%,
- rośliny pastewne łącznie z kukurydzą na zielonkę – 17,8 tys. ha, tj. 3,8%,
- ziemniaki zajmowały 7,5 tys. ha, tj. 1,6%,
- rośliny strączkowe jadalne – 0,9 tys. ha, tj. 0,2%,
- pozostałe uprawy – 2,6 tys. ha, tj. 0,6%.

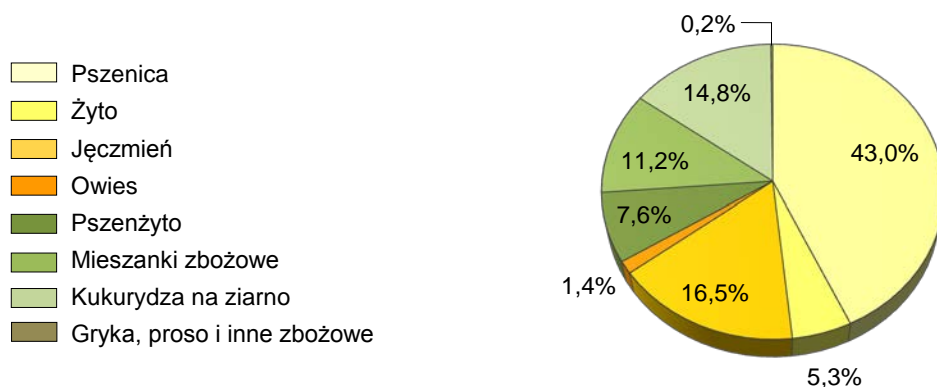
W 2013 r. powierzchnia zasiewów zbóż ogółem wyniosła 339,8 tys. ha i wzrosła o 5,5% w porównaniu z 2010 r.

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą zbóż wyniosła 24,2 tys., tj. 95,4% ogółu gospodarstw rolnych, które zajmowały się uprawą ziemiopłodów. Odsetek gospodarstw uprawiających zboża wahał się w przedziale od 86,3% ogółu gospodarstw z uprawami w grupie 1–2 ha UR do 99,6% w grupie 20–30 ha UR oraz 50 ha i więcej. Udział powierzchni zasiewów zbóż w ogólnej powierzchni zasiewów w poszczególnych grupach obszarowych UR wahał się od 68,7% w grupie 50 ha i więcej do 90,4% w grupie 0–1 ha.

Średnia powierzchnia zasiewów zbóż ogółem w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się ich uprawą wyniosła 14,04 ha.

W gospodarstwach rolnych posiadających 50 ha i więcej użytków rolnych znajdowało się 54,2% całego areалу uprawy zbóż, a gospodarstwa te stanowiły 6,3% ogółu gospodarstw prowadzących uprawę zbóż. Najwięcej gospodarstw uprawiających zboża, tj. 61,3% wszystkich gospodarstw uprawiających zboża posiadało od 1 do 10 ha użytków rolnych, jednak w gospodarstwach tych znajdowało się tylko 13,7% powierzchni zasiewów zbóż ogółem.

STRUKTURA POWIERZCHNI ZASIEWÓW ZBÓŻ OGÓŁEM

Powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła 289,0 tys. ha i była większa o 3,7% w porównaniu z 2010 r. Na wzrost powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wpłynęło zwiększenie upraw mieszanek zbożowych i żyta (odpowiednio: o 73,7% i o 41,5%). W porównaniu z 2010 r. zmniejszyła się natomiast powierzchnia uprawy owsa (o 41,3%), jęczmienia (o 9,8%), pszenicy (o 1,1%) i pszenżyta (o 0,2%). Powierzchnia uprawy zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) wyniosła 60,9 tys. ha i była o 42,5% większa od notowanej w 2010 r. Uprawa zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) zajmowała powierzchnię 228,2 tys. ha tj. o 3,3% mniejszą niż w 2010 r.

Tabl. 4. **Gospodarstwa rolne według uprawy zbóż**

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw prowadzących uprawę zbóż	Udział w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących uprawę zbóż w %	Średnia powierzchnia uprawy zbóż w 1 gospodarstwie w ha
O g ó ł e m	24206	100,0	14,04
Do 1 ha	407	1,7	0,81
1– 5	9909	40,9	2,07
5–10	4936	20,4	5,25
10–15	2491	10,3	8,84
15–20	1625	6,7	11,88
20–30	1836	7,6	16,07
30–50	1476	6,1	25,70
50 ha i więcej	1526	6,3	120,77

W ogólnej liczbie gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą zbóż liczba gospodarstw prowadzących poszczególne uprawy przedstawiała się następująco:

- pszenicę ozimą uprawiało 15,3 tys. gospodarstw rolnych, tj. 63,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających zboża,
- pszenicę jară uprawiało 1,9 tys., tj. 8,0%,
- żyto uprawiało 4,7 tys., tj. 19,5%,
- jęczmień ozimy uprawiało 5,7 tys., tj. 23,4%,
- jęczmień jary uprawiało 8,4 tys., tj. 34,7%,
- owies uprawiało 2,7 tys. 11,1%,
- pszenżyto ozime uprawiało 6,9 tys., tj. 28,6%,
- pszenżyto jare uprawiało 0,7 tys., tj. 3,1%,
- mieszanki zbożowe ozime uprawiało 0,9 tys., tj. 3,8%,
- mieszanki zbożowe jare uprawiało 5,7 tys., tj. 23,6%,
- grykę i proso uprawiało 0,1 tys., tj. 0,4%,
- pozostałe zbożowe uprawiało 0,1 tys., tj. 0,3%,
- kukurydzę na ziarno uprawiało 5,0 tys., tj. 20,8%.

W 2013 r. rośliny strączkowe jadalne zajmowały powierzchnię 0,9 tys. ha, tj. o 55,5% większą niż w 2010 r.

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą roślin strączkowych jadalnych wyniosła 0,2 tys., tj. 0,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawy. Najwyższy udział tych gospodarstw odnotowano w gospodarstwach największych obszarowo (50 ha i więcej) i wyniósł 3,0%.

Na 1 gospodarstwo posiadające strączkowe jadalne przypadało średnio 4,69 ha powierzchni tych upraw.

Wśród gospodarstw zajmujących się uprawą roślin strączkowych jadalnych największą grupę stanowiły gospodarstwa, które prowadziły uprawę na powierzchni poniżej 1 ha oraz 2–5 ha (odpowiednio: 38,5% i 25,7%). W gospodarstwach rolnych uprawiających strączkowe jadalne na powierzchni 10 ha i więcej znajdowało się 66,5% całego arealu zasiewów tych roślin.

Powierzchnia uprawy ziemniaków (bez powierzchni ziemniaków uprawianych w ogrodach przydomowych) w 2013 r. wyniosła 7,5 tys. ha i w porównaniu z PSR 2010 zmniejszyła się o 13,4%.

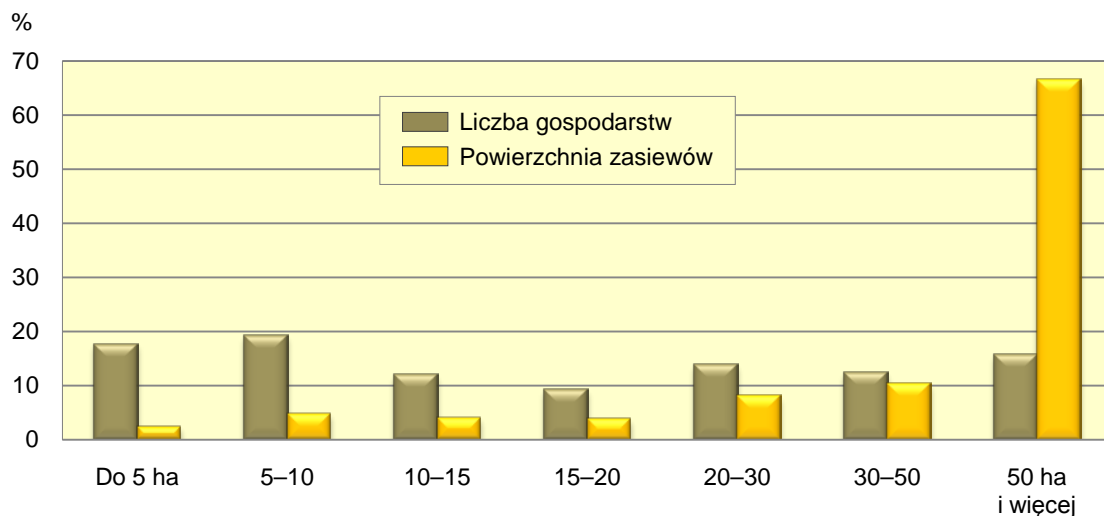
Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą ziemniaków wyniosła 7,2 tys., tj. 28,5% ogólnej liczby gospodarstw posiadających grunty pod zasiewami. Najwięcej gospodarstw uprawiających ziemniaki odnotowano w grupie obszarowej UR 10–15 ha i 15–20 ha (odpowiednio: 41,1% i 35,4% ogólnej liczby gospodarstw posiadających grunty pod zasiewami). Średnia powierzchnia uprawy ziemniaków przypadająca na 1 gospodarstwo zajmujące się ich uprawą wynosiła 1,03 ha. Wśród gospodarstw posiadających uprawę ziemniaków największą grupę stanowiły gospodarstwa, które prowadziły ich uprawę na powierzchni do 1 ha (89,8%), natomiast 49,0% uprawy znajdowało się w gospodarstwach o powierzchni 20 ha i więcej, które stanowiły 0,5% wszystkich gospodarstw zajmujących się omawianą uprawą.

Rośliny zaliczane do grupy przemysłowych zajmowały 98,5 tys. ha, tj. 21,1% ogólnej powierzchni zasiewów. Powierzchnia uprawy roślin przemysłowych w 2013 r. w porównaniu z 2010 r. zmniejszyła się o 3,5%.

W grupie roślin przemysłowych największy udział stanowiła powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku. W 2013 r. powierzchnia zajęta pod te uprawy wyniosła 84,3 tys. ha (co stanowiło 85,6% ogólnej powierzchni upraw przemysłowych) i w porównaniu z powierzchnią zasiewów wykazaną w spisie rolnym z 2010 r. była mniejsza o 3,7%. Rzepak i rzepik uprawiało 7,4 tys. gospodarstw rolnych, tj. 29,2% ogółu gospodarstw posiadających grunty pod zasiewami. Przeciętna powierzchnia zasiewów rzepaku i rzepiku w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się omawianymi uprawami wyniosła 11,40 ha.

Wśród gospodarstw uprawiających rzepak i rzepik najliczniejszą grupę (34,9%) stanowiły gospodarstwa rolne, w których areal tej uprawy wynosił 2–5 ha. Natomiast 60,8% całej powierzchni zasiewów rzepaku i rzepiku znajdowało się w jednostkach o powierzchni uprawy 20 ha i więcej, które stanowiły 9,7% wszystkich gospodarstw zajmujących się omawianymi uprawami.

STRUKTURA LICZBY GOSPODARSTW ROLNYCH PROWDZĄCYCH UPRAWĘ RZEPAKU I RZEPIKU ORAZ POWIERZCHNI UPRAWY RZEPAKU I RZEPIKU WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

Uprawa buraków cukrowych zajmowała 14,2 tys. ha, tj. o 1,9% mniej niż w 2010 r. Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą buraków cukrowych w 2013 r. wyniosła 2,1 tys. i stanowiła 8,1% ogólnej liczby gospodarstw rolnych posiadających grunty pod zasiewami. Przeciętna powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się ich uprawą wyniosła 6,89 ha. Najliczniejszą grupę wśród gospodarstw uprawiających buraki cukrowe (46,3%) stanowiły gospodarstwa, w których areał tej uprawy wynosił 2–5 ha. W gospodarstwach tych znajdowało się 20,2% ogólnej powierzchni omawianej uprawy. Gospodarstwa, w których powierzchnia uprawy była większa niż 20 ha stanowiły 4,6%, a w ich posiadaniu znajdowało się 47,1% areału uprawy buraków cukrowych.

Areał uprawy warzyw gruntowych (bez powierzchni ich uprawy w ogrodach przydomowych) w 2013 r. wyniósł 1,0 tys. ha. W porównaniu z 2010 r. powierzchnia uprawy warzyw gruntowych zwiększyła się o 9,2%. W 2013 r. warzywa gruntowe uprawiało 0,4 tys. gospodarstw rolnych, tj. 1,8% gospodarstw prowadzących uprawę ziemiopłodów, a średnia powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w 1 gospodarstwie wyniosła 2,27 ha.

Najwyższy udział gospodarstw uprawiających warzywa gruntowe odnotowano w grupach obszarowych UR 50 ha i więcej (2,9%) oraz 15–20 ha (2,6%), natomiast najniższy wśród gospodarstw o powierzchni 1–5 ha i 30–50 ha (po 1,5%).

Wśród gospodarstw uprawiających warzywa gruntowe 86,2% gospodarstw rolnych prowadziło uprawę na powierzchni mniejszej niż 1 ha. Natomiast gospodarstwa z powierzchnią uprawy warzyw gruntowych większą niż 5 ha stanowiły 6,5%, a w ich posiadaniu znajdowało się 88,6% całego areału tych upraw.

W 2013 r. powierzchnia uprawy truskawek i poziomek gruntowych wyniosła 0,3 tys. ha. W porównaniu z 2010 r. powierzchnia omawianych upraw była większa o 50,5%.

Uprawą truskawek (łącznie z poziomkami) zajmowało się 0,2 tys. gospodarstw rolnych, tj. 0,8% ogólnej liczby gospodarstw prowadzących uprawy ziemniaków rolnych lub ogrodniczych. Przeciętnie w 1 gospodarstwie zajmującym się uprawą truskawek znajdowało się 1,28 ha powierzchni upraw tych roślin.

W poszczególnych grupach obszarowych udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw uprawiających truskawki i poziomki gruntowe, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 24,7% ogólnej liczby gospodarstw uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 1 do 5 ha, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 0,75 ha;
- 35,9% ogólnej liczby gospodarstw uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 5 do 10 ha, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 0,41 ha;
- 17,2% ogólnej liczby gospodarstw uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 10 do 15 ha, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 0,52 ha;
- 10,6% ogólnej liczby gospodarstw uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 15 do 20 ha, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 0,57 ha;
- 2,5% ogólnej liczby gospodarstw uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 20 do 30 ha, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 0,67 ha;
- 3,0% ogólnej liczby gospodarstw uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 30 do 50 ha, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 2,11 ha;
- 6,1% ogólnej liczby gospodarstw uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych powyżej 50 ha, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 11,73 ha.

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE

Wyniki badania struktury gospodarstw rolnych przeprowadzonego w 2013 r. wykazały, że 15,9 tys. gospodarstw utrzymywało zwierzęta gospodarskie, co stanowiło 59,3% ogółu gospodarstw rolnych (w kraju – 55,8%) i 59,8% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą (w kraju – 55,8%).

Tabl. 5. **Pogłowie zwierząt gospodarskich w 2013 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym w gospodarstwach indywidualnych	
	w sztukach	2010=100	w sztukach	2010=100
Bydło	116636	95,1	89951	99,6
w tym krowy	42672	88,5	30522	89,4
Trzoda chlewna	450953	75,0	428431	79,2
w tym lochy	40423	70,3	38293	74,4
Owce	1907	62,4	1861	61,7
Kozy	994	37,8	988	37,7
Konie	2714	66,2	2297	66,3
Drób kurzy	3496667	76,6	3070367	72,9

W porównaniu z wynikami PSR 2010 spadła liczebność wszystkich gatunków zwierząt gospodarskich. Największy spadek dotyczył pogłowia kóz (spadek o 62,2%), a najmniejszy pogłowia bydła (o 4,9%). W kraju w największym stopniu zmalało pogłowie samic króliczych (o 26,5%). Odnotowano natomiast wzrost populacji bydła (o 2,6%).

Tabl. 6. **Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych/gruntów ornych^a**

Lata	Bydło	Owce	Kozy	Konie	Trzoda chlewna
	w sztukach na 100 ha użytków rolnych				w sztukach na 100 ha gruntów ornych
2010	22,8	0,6	0,5	0,8	130,3
2013	22,3	0,4	0,2	0,5	94,7

a Obejmują: powierzchnię zasiewów, grunty ugorowane i ogrody przydomowe.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w 2013 r. wynosiła w województwie 22,3 szt. i była mniejsza o 0,5 szt. (o 2,2%) od notowanej w PSR 2010 r., natomiast obsada trzody chlewniej na 100 ha gruntów ornych obniżyła się o 35,6 szt. (o 27,3%) i ukształtowała się na poziomie 94,7 szt.

Średnio w województwie na 1 gospodarstwo rolne ogółem przypadają:

- bydła – 4,4 szt. (w kraju – 4,1 szt.),
- trzody chlewniej – 16,9 szt. (8,0 szt.),

- owiec – 0,1 szt. (0,2 szt.),
- koni – 0,1 szt. (0,1 szt.),
- kóz – 0,04 szt. (0,1 szt.),
- drobiu kurzego – 130,7 szt. (91,4 szt.).

W 2013 r. zdecydowana większość pogłowia zwierząt gospodarskich w województwie utrzymywana była w gospodarstwach rolnych o powierzchni UR powyżej 1 ha. Wśród nich najwyższy odsetek pogłowia:

- bydła oraz drobiu kurzego (odpowiednio: 29,7% i 36,9%) – odnotowano w gospodarstwach o powierzchni UR 100 ha i więcej,
- trzody chlewnej (19,3%) – w gospodarstwach o powierzchni UR 50–100 ha,
- owiec (24,6%) – w gospodarstwach o powierzchni UR 10–15 ha,
- kóz i koni (odpowiednio: 23,1% i 22,1%) – w gospodarstwach należących do grupy obszarowej UR 5–10 ha.

Tabl. 7. **Obsada zwierząt gospodarskich w sztukach na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych w 2013 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy obszarowe UR		
	do 5 ha	5–10	10 ha i więcej
Bydło	0,2	1,3	11,7
Trzoda chlewna	1,3	8,1	42,8
Owce	0,01	0,01	0,2
Konie	0,02	0,1	0,2
Kozy	0,03	0,04	0,04
Drób kurzy	149,2	41,9	155,3

Pogłowie zwierząt gospodarskich (bydło, trzoda chlewna, owce, kozy, konie, drób ogółem oraz króliki) w **przeliczeniowych sztukach dużych** (SD) w 2013 r. wynosiło 232,8 tys. szt.

Bydło

Według wyników badania struktury gospodarstw rolnych chowem i hodowlą bydła zajmowało się 5,5 tys. gospodarstw rolnych, w tym 99,9% były to gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha UR.

Gospodarstwa posiadające bydło stanowiły 34,9% wśród ogółu gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą w województwie (w kraju – 53,2%). Analiza pod względem grup obszarowych wykazała, że największy udział gospodarstw posiadających bydło w ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących zwierzęta odnotowano w grupie obszarowej 20–50 ha (58,3%), a najmniejszy wśród gospodarstw o powierzchni do 5 ha (11,9%).

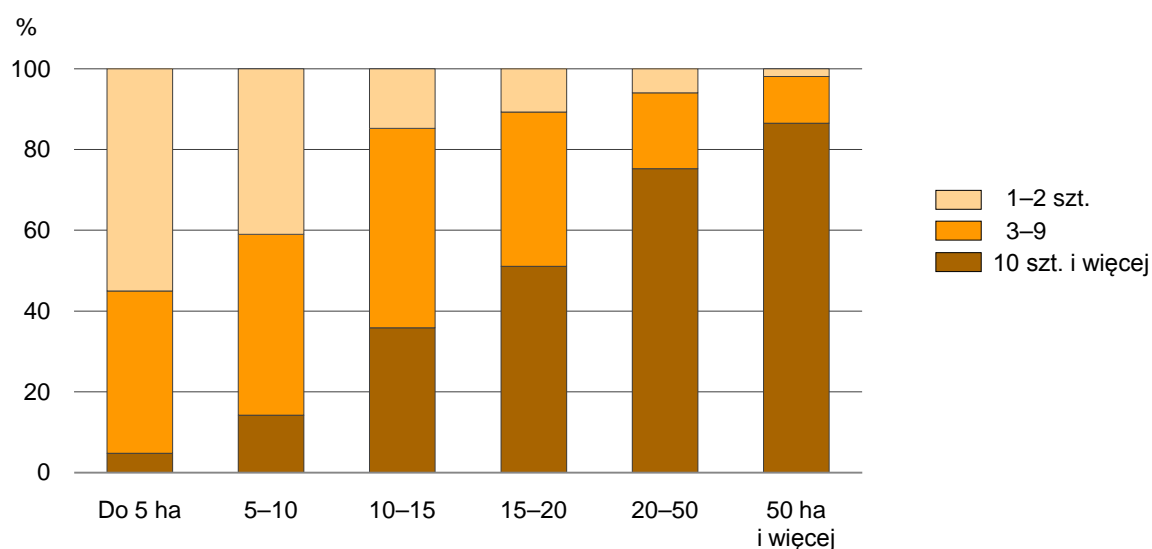
Wśród gospodarstw zajmujących się chowem i hodowlą bydła również dominowały gospodarstwa o powierzchni UR 20–50 ha (26,2%), a najmniej było gospodarstw powyżej 50 ha UR (8,7%).

Przeciętnie w województwie wśród gospodarstw utrzymujących bydło:

- 21,8% posiadało 1–2 szt. (w kraju – 28,6%),
- 34,6% – 3–9 szt. (34,9%),
- 43,6% – 10 szt. i więcej (36,5%).

W gospodarstwach najmniejszych obszarowo, tj. do 5 ha UR przeważały te, które posiadały 1–2 szt. bydła (55,0% gospodarstw utrzymujących bydło w tej grupie obszarowej). Wraz ze wzrostem UR odsetek ten wyraźnie zmniejszał się, a wzrastał odsetek gospodarstw posiadających 10 szt. bydła i więcej.

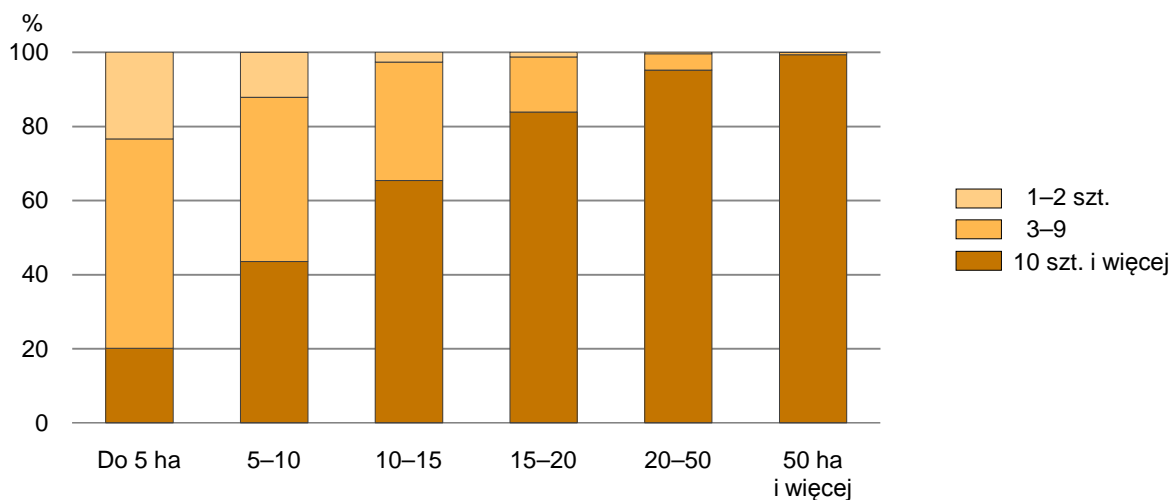
STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU BYDŁA W 2013 R.

W 2013 r. pogłowie bydła w województwie wynosiło 116,6 tys. szt. Prawie w całości (99,9%) znajdowało się w gospodarstwach powyżej 1 ha UR, przy czym największy odsetek odnotowano w grupie obszarowej UR 50 ha i więcej (44,4% ogółem pogłowia bydła).

Analiza pogłowia bydła według poszczególnych grup obszarowych i skali chowu wykazała, że za wyjątkiem grup obszarowych UR do 5 ha oraz 5–10 ha, przeważały stada liczące 10 szt. bydła i więcej. Największy odnotowano wśród gospodarstw o powierzchni UR ponad 50 ha (99,4%).

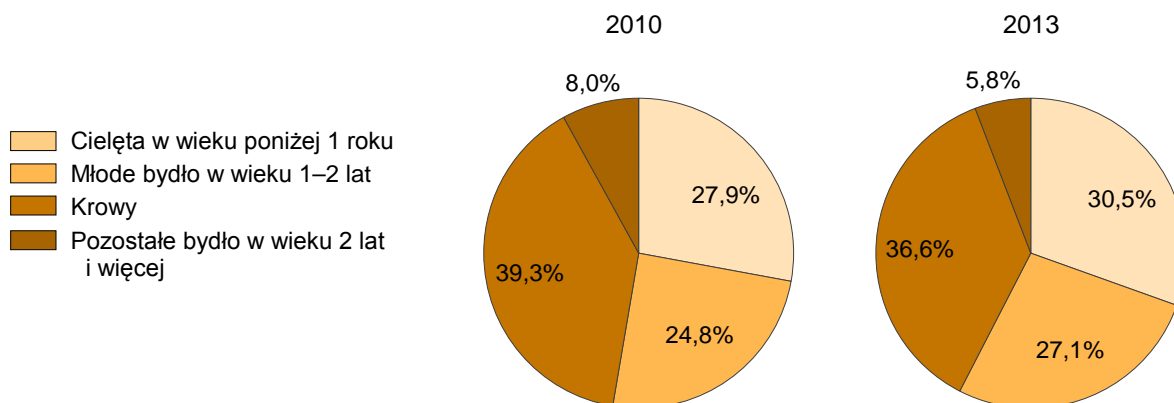
STRUKTURA POGŁOWIA BYDŁA WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU W 2013 R.

Na 1 gospodarstwo rolne utrzymujące bydło przypadało 21,0 szt. bydła.

W porównaniu z PSR 2010 w strukturze pogłowia bydła odnotowano spadek udziału krów oraz pozostałego bydła w wieku 2 lat i więcej (odpowiednio: o 2,7 i 2,2 p. proc.), a wzrost udziału cieląt w wieku poniżej 1 roku oraz młodego bydła w wieku 1-2 lat (odpowiednio: o 2,6 i 2,3 p. proc.).

STRUKTURA POGŁOWIA BYDŁA

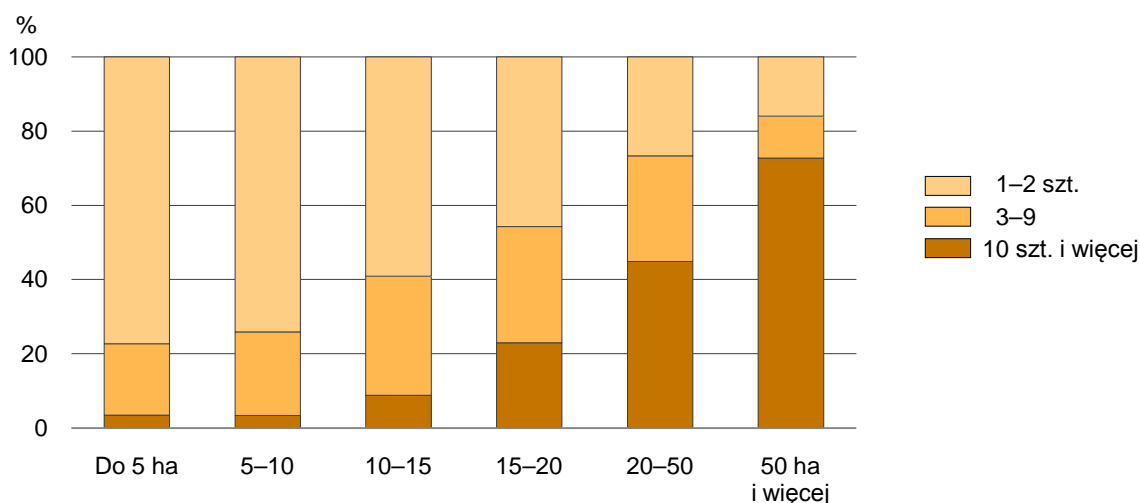

W 2013 r. chów i hodowlę krów prowadziło 3,8 tys. gospodarstw, co stanowiło 68,8% gospodarstw utrzymujących bydło ogółem oraz 24,1% gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą.

Przeciętnie w gospodarstwach utrzymujących krowy:

- 47,9% posiadało 1-2 szt. (w kraju – 54,4%),
- 25,8% – 3-9 szt. (23,6%),
- 26,3% – 10 szt. i więcej (22,0%).

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU KRÓW W 2013 R.

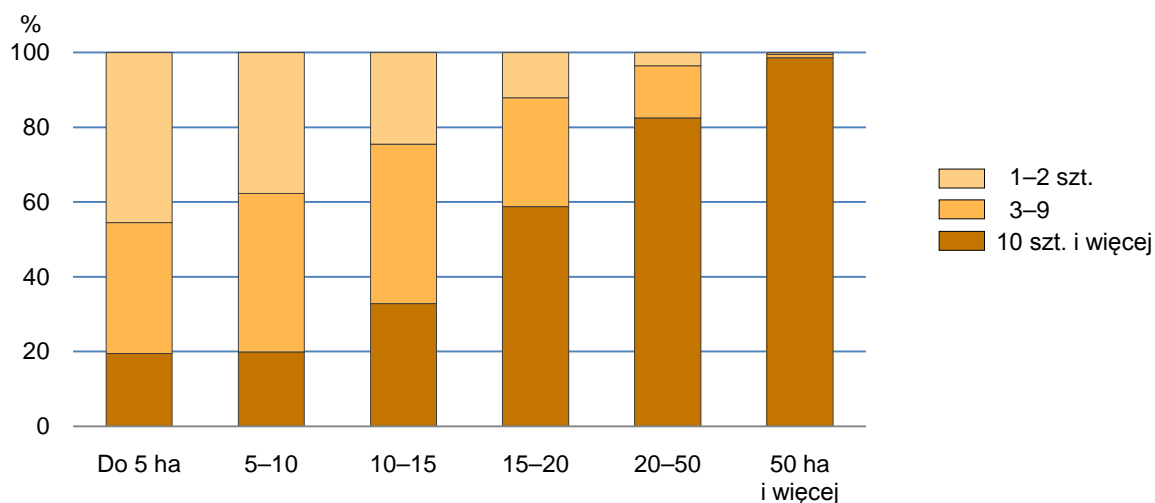

W grupie obszarowej do 20 ha UR dominowały gospodarstwa posiadające 1–2 krowy, przy czym najwyższy ich udział odnotowano w grupie do 5 ha (77,2%). W gospodarstwach o powierzchni powyżej 20 ha UR przeważały te skupiające 10 szt. krów i więcej, a największy odsetek wystąpił w grupie 50 ha i więcej (72,9%).

Pogłowie krów w 2013 r. wynosiło 42,7 tys. szt. i prawie w całości znajdowało się w gospodarstwach o powierzchni UR powyżej 1 ha. Najwyższy odsetek pogłowia krów odnotowano w gospodarstwach w grupie obszarowej 50 ha i więcej (52,2% ogółu pogłowia krów).

Analiza pogłowia krów według poszczególnych grup obszarowych wykazała, że wraz ze wzrostem UR rosła skala chowu krów.

STRUKTURA POGŁOWIA KRÓW WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU W 2013 R.

Obsada krów na 100 ha użytków rolnych wynosiła 8,2 szt. Na 1 gospodarstwo posiadające bydło przypadało 7,7 krów, a na 1 gospodarstwo utrzymujące krowy – 11,2 szt.

Trzoda chlewna

W 2013 r. chowem i hodowlą trzody chlewnej zajmowało się 7,6 tys. gospodarstw, w tym 99,9% stanowiły gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha UR.

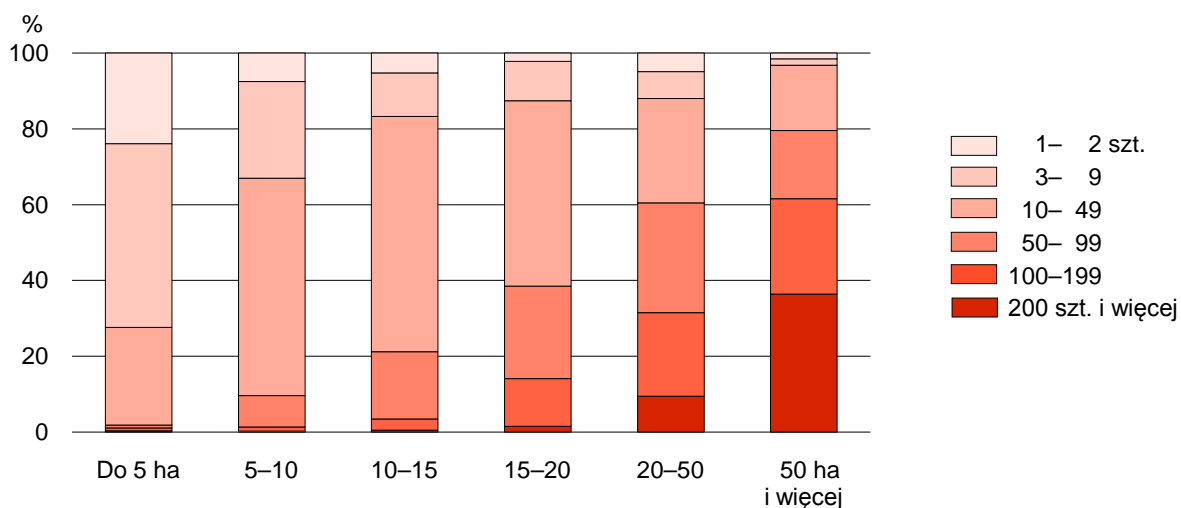
Wśród gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie 47,9% (w kraju – 34,9%) prowadziło produkcję trzody chlewnej. Rozpatrując poszczególne grupy obszarowe, największy odsetek gospodarstw posiadających trzodę chlewną w ogólnej liczbie gospodarstw posiadających zwierzęta wystąpił w grupie obszarowej UR 10–15 ha (69,8%), a najmniejszy wśród gospodarstw o powierzchni do 5 ha (21,4%).

Wśród gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną przeważały te w grupie obszarowej 5–10 ha UR (24,7% ogółu gospodarstw tego gatunku). Najmniej gospodarstw zajmujących się chowem i hodowlą trzody chlewnej odnotowano w grupie UR 50 ha i więcej (6,9%).

Przeciętnie w województwie, wśród gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną:

- 8,3% posiadało 1–2 szt. (w kraju – 24,4%),
- 19,5% – 3–9 szt. (24,8%),
- 42,2% – 10–49 szt. (36,3%),
- 15,9% – 50–99 szt. (7,7%),
- 9,1% – 100–199 szt. (3,8%),
- 5,0% – 200 szt. i więcej (3,0%).

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU TRZODY CHLEWNEJ W 2013 R.

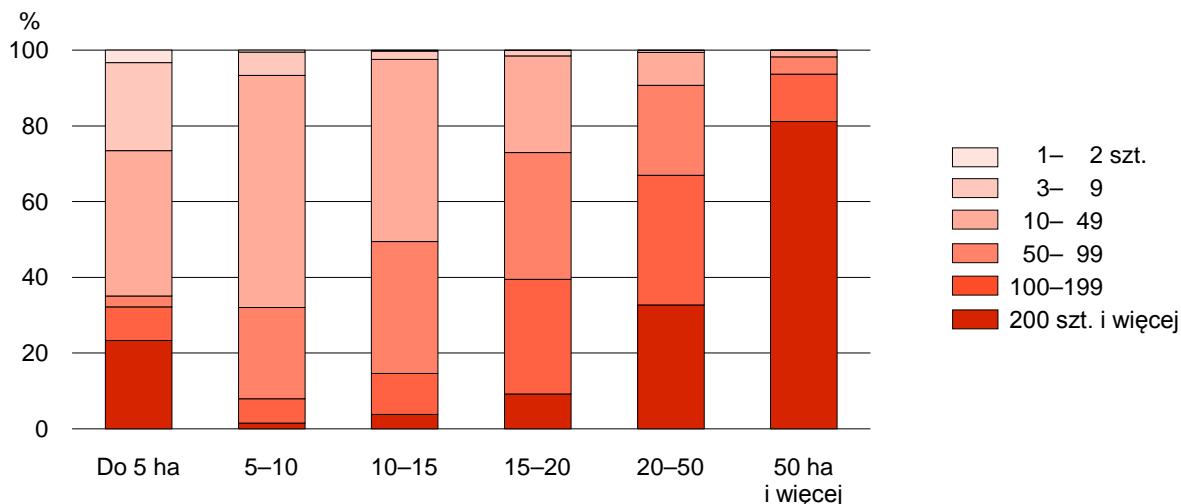

W grupie gospodarstw najmniejszych, tj. o powierzchni do 5 ha UR dominowały gospodarstwa posiadające 3–9 szt. trzody (48,5% ogółu tej grupy UR). W grupie obszarowej 5–20 ha UR przeważały gospodarstwa, które zajmowały się hodowlą trzody o liczebności stada 10–49 szt., a największy ich udział wystąpił w grupie obszarowej 10–15 ha UR (62,1%). Wśród gospodarstw o powierzchni 20–50 ha UR najwięcej było gospodarstw

utrzymujących 50–99 szt. trzody (29,1%), natomiast wśród największych, tj. powyżej 50 ha UR – gospodarstwa posiadające 200 szt. i więcej (36,4%).

W 2013 r. w województwie odnotowano 450,6 tys. szt. trzody chlewnej, z czego 99,3% znajdowało się w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha UR.

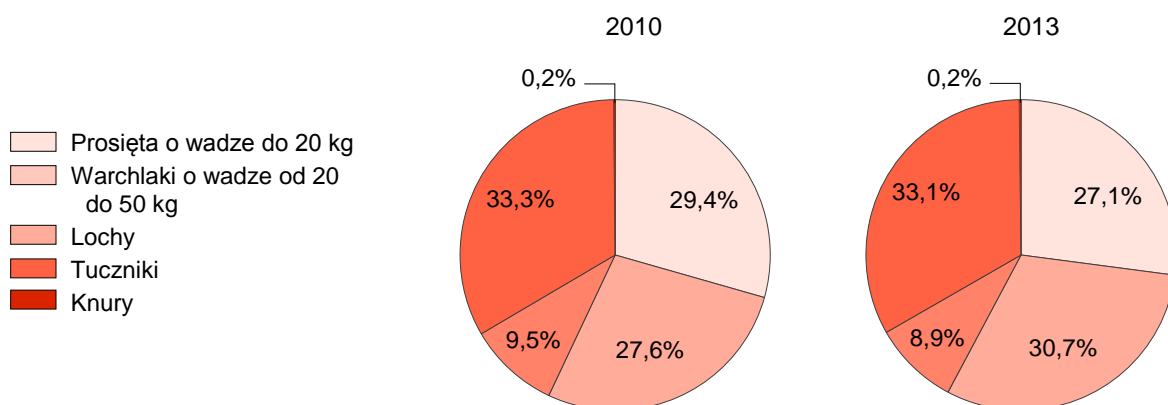
STRUKTURA POGŁOWIA TRZODY CHLEWNEJ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU W 2013 R.

W gospodarstwach o powierzchni UR do 15 ha najliczniej występowały stada o liczbie szt. 10–49, przy czym najwyższy odsetek pogłowia odnotowano w grupie UR 5–10 ha (61,3%). Począwszy od grupy obszarowej UR 15–20 ha, odsetek pogłowia trzody chlewnej według skali chowu wzrastał wraz ze wzrostem UR, od 33,5% dla grupy UR 15–20 ha, do 81,2% dla grupy UR 50 ha i więcej.

Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę świń przypadało 59,3 szt. tego gatunku.

STRUKTURA POGŁOWIA TRZODY CHLEWNEJ

W relacji do wyników PSR 2010 r. w strukturze pogłowia trzody chlewnej odnotowano spadek udziału prosiąt (o 2,3 p.proc.), loch na chów (o 0,6 p.proc.) oraz tuczniaków (o 0,2 p.proc.), a wzrost udziału warchlaków (o 3,1 p.proc.). Pogłowie knurów nie uległo zmianie.

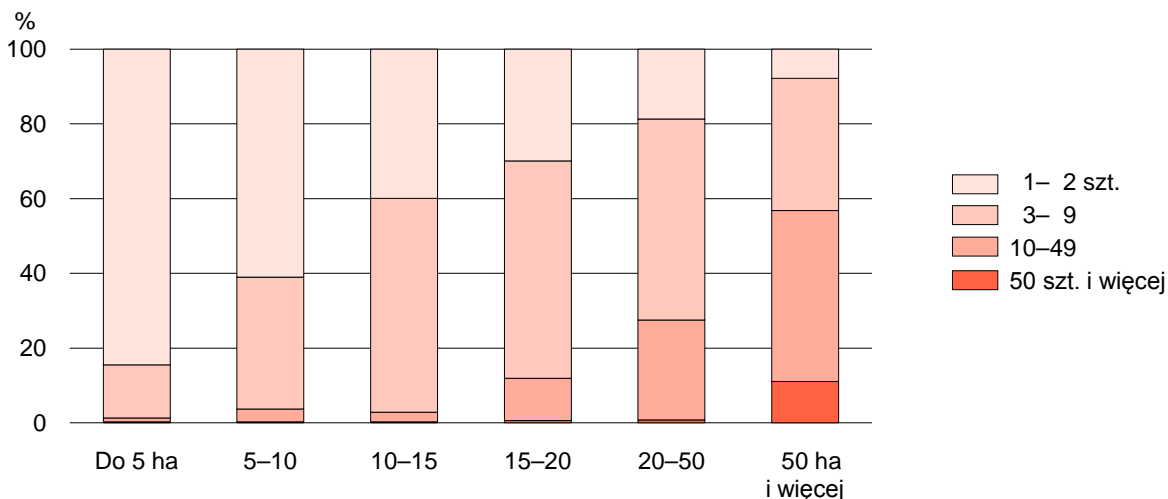
Chowem **loch** zajmowało się 6,2 tys. gospodarstw tj. 81,3% gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną ogółem oraz 38,9% gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą.

Przeciętnie w województwie, wśród gospodarstw utrzymujących lochy:

- 41,0% posiadało 1–2 szt. (w kraju – 56,6%),
- 44,7% – 3–9 szt. (34,6%),
- 13,0% – 10–49 szt. (7,9%),
- 1,3% – 50 szt. i więcej (0,9%).

W gospodarstwach wraz ze wzrostem UR rosła skala chowu loch. W grupach obszarowych do 5 ha oraz 5–10 ha UR przeważały gospodarstwa utrzymujące 1–2 szt. loch (odpowiednio: 84,5% i 61,0%). W jednostkach o powierzchni powyżej 10 ha najczęściej gospodarstw utrzymujących 3–9 szt. loch znajdowało się w grupie obszarowej 15–20 ha (58,2%), a 10–49 szt. najczęściej hodowano w jednostkach największych obszarowo, czyli powyżej 50 ha UR (45,8%).

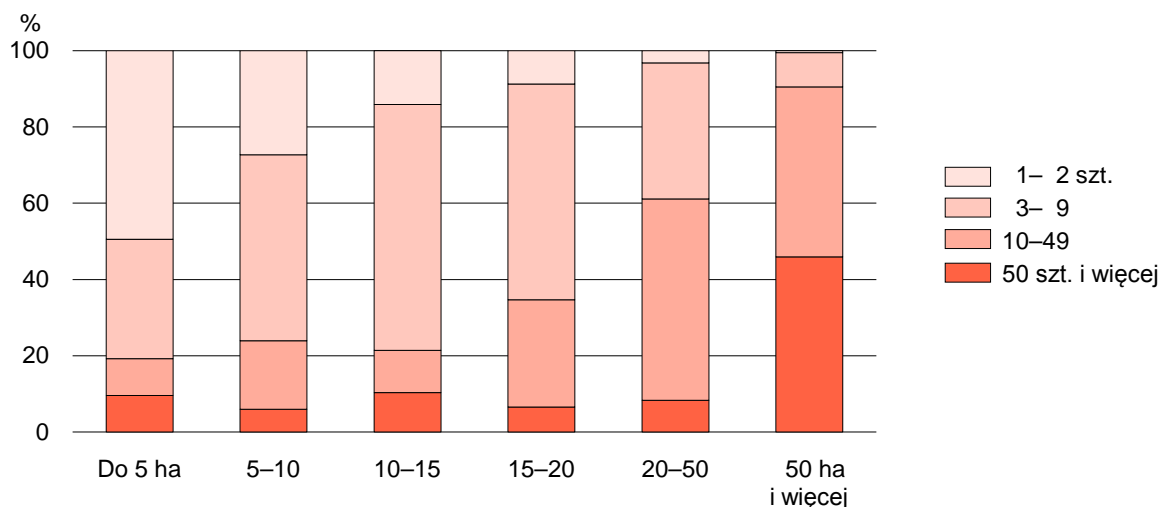
STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU LOCH W 2013 R.

Pogłowie loch w 2013 r. wynosiło w województwie 40,4 tys. szt. i w 100,0% znajdowało się w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha UR. Najwyższy odsetek pogłowia loch odnotowano w grupie obszarowej 20–50 ha (34,4% ogółu pogłowia loch).

W województwie liczebność stad rosła wraz ze wzrostem UR. W grupie gospodarstw o powierzchni do 5 ha największy udział miały stada liczące 1–2 szt. loch (49,4%). W przedziale 5–20 ha najczęściej występowały stada o liczbie loch 3–9 szt., przy czym najwyższy ich odsetek odnotowano w grupie 10–15 ha (64,5%). W jednostkach o powierzchni UR 20–50 ha dominowały stada liczące 10–49 szt. (52,8%), a wśród największych obszarowo (tj. powyżej 50 ha UR) – 50 szt. loch i więcej (45,9%).

STRUKTURA POGŁOWIA LOCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU W 2013 R.

Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę trzody chlewnej przypadało 5,3 szt. loch, a na 1 gospodarstwo rolne utrzymujące lochy – 6,5 szt.

Owce

Wyniki badania struktury gospodarstw rolnych w 2013 wykazały, że chów i hodowlę owiec prowadziło 0,1 tys. gospodarstw i 100,0% z nich stanowiły gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha UR.

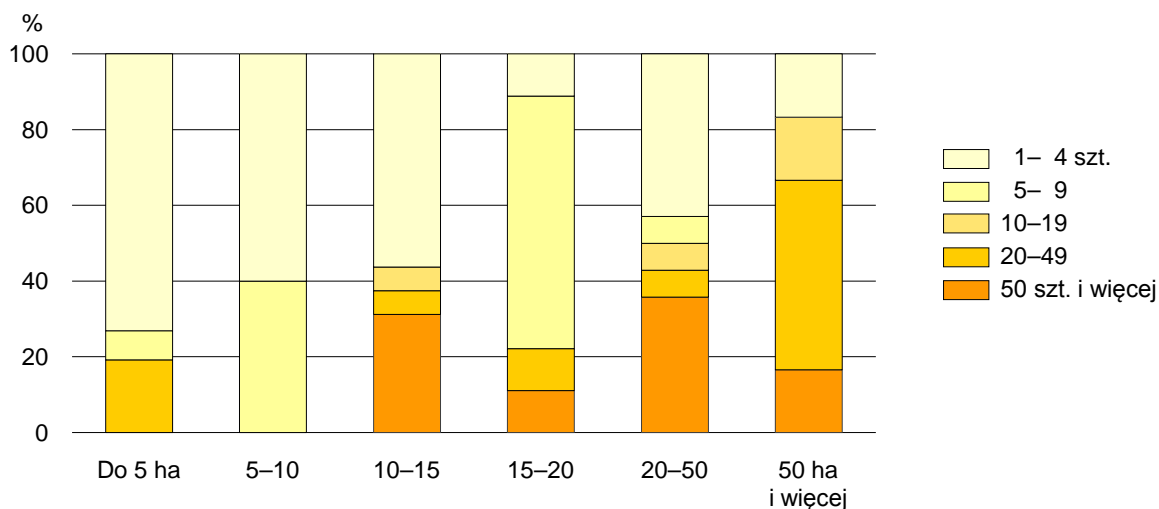
W skali województwa 0,6% (w kraju – 1,2%) gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą posiadało owce. Największy udział (0,9%) gospodarstw rolnych utrzymujących owce w ogólnej liczbie gospodarstw posiadających zwierzęta odnotowano w gospodarstwach o powierzchni UR 10–15 ha, a najmniejszy (po 0,4%) – wśród gospodarstw o powierzchni UR do 5 ha oraz 5–10 ha.

Wśród gospodarstw posiadających owce dominowały jednostki z grupy obszarowej do 5 ha UR (29,2% ogółu gospodarstw tego gatunku). Najmniej gospodarstw utrzymujących owce znajdowało się w grupie UR 50 ha i więcej (7,9%).

Przeciętnie w województwie, wśród gospodarstw utrzymujących owce:

- 51,7% posiadało 1–4 szt. (w kraju – 31,4%),
- 18,0% – 5–9 szt. (21,9%),
- 3,3% – 10–19 szt. (15,9%),
- 13,5% – 20–49 szt. (17,9%),
- 13,5% – 50 szt. i więcej (12,9%).

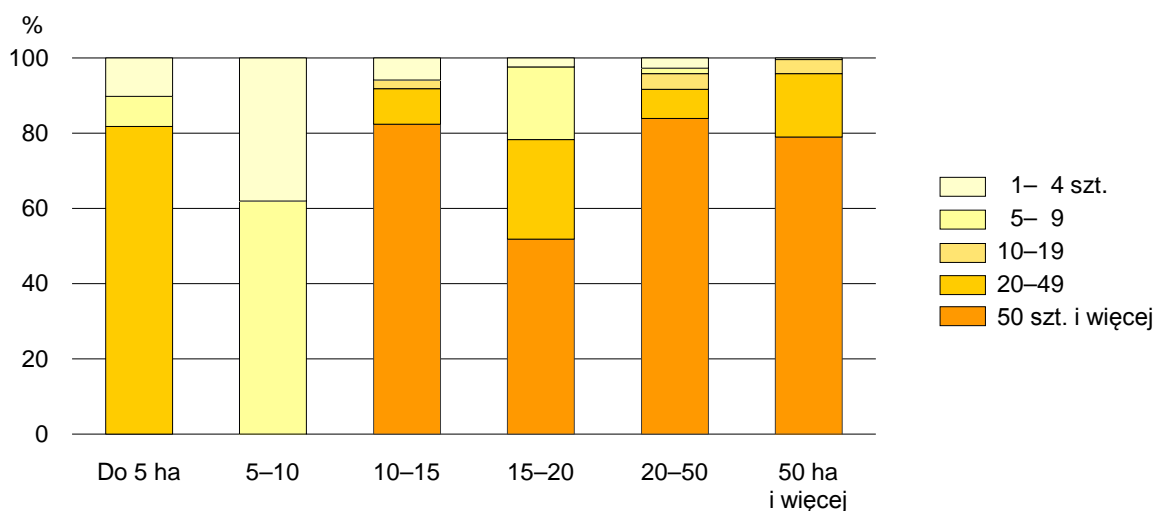
STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU OWIEC W 2013 R.

W województwie, za wyjątkiem grup obszarowych 15–20 ha oraz 50 ha i więcej, dominowały jednostki o najniższej skali chowu, tj. posiadające 1–4 szt. owiec. Najwyższy ich odsetek odnotowano w grupie UR do 5 ha (73,1%). W gospodarstwach o powierzchni 15–20 ha najczęściej było gospodarstw utrzymujących 5–9 szt. owiec (66,7%), a wśród największych obszarowo (powyżej 50 ha UR) – gospodarstw posiadających 20–49 szt. owiec (50,0%).

W 2013 r. w województwie było 1,9 tys. szt. owiec. Pogłowie owiec w 100,0% było utrzymywane w gospodarstwach o areale powyżej 1 ha UR, z czego największy odsetek odnotowano w gospodarstwach o powierzchni 50 ha i więcej (26,7%).

STRUKTURA POGŁOWIA OWIEC WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU W 2013 R.

Analiza pogłowia owiec według poszczególnych grup obszarowych wykazała, że za wyjątkiem gospodarstw o areale do 5 ha oraz 5–10 ha UR, najczęściej hodowano stada

najbardziej liczne, tj. o liczbie powyżej 50 szt. Najwyższy odsetek wystąpił w grupie obszarowej 20–50 ha UR (84,0%).

Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę owiec przypadało 21,4 szt. tego gatunku.

Konie

W województwie opolskim w 2013 r. chowem i hodowlą koni zajmowało się 0,7 tys. gospodarstw i w 100,0% były to gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha UR.

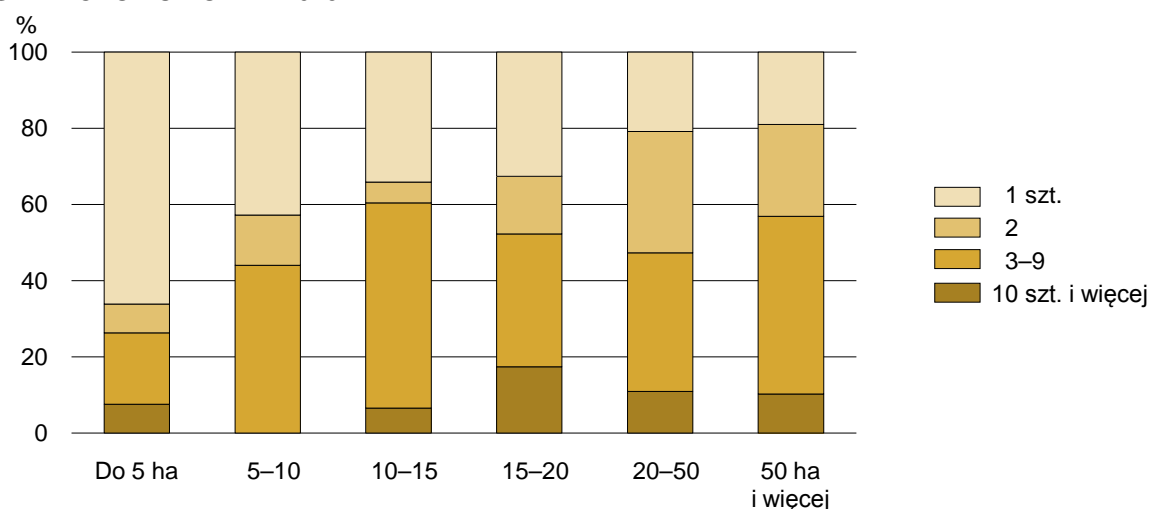
Spośród gospodarstw prowadzących chów i hodowlę zwierząt gospodarskich 4,4% (w kraju – 10,9%) posiadało konie. Analiza poszczególnych grup obszarowych wykazała, że najwyższy odsetek gospodarstw utrzymujących konie w ogólnej liczbie gospodarstw posiadających zwierzęta gospodarskie wystąpił w grupie UR 5–10 ha (7,0%), a najniższy wśród gospodarstw o powierzchni do 5 ha (2,0%).

Spośród gospodarstw zajmujących się chowem i hodowlą koni także najwyższy udział miały jednostki o powierzchni 5–10 ha (33,7%), a najniższy gospodarstwa o areale 50 ha i więcej (8,3%).

Przeciętnie w województwie, wśród gospodarstw utrzymujących konie:

- 38,8% posiadało 1 szt. (w kraju – 63,9%),
- 15,3% – 2 szt. (15,2%),
- 39,0% – 3–9 szt. (17,6%),
- 6,9% – 10 szt. i więcej (3,3%).

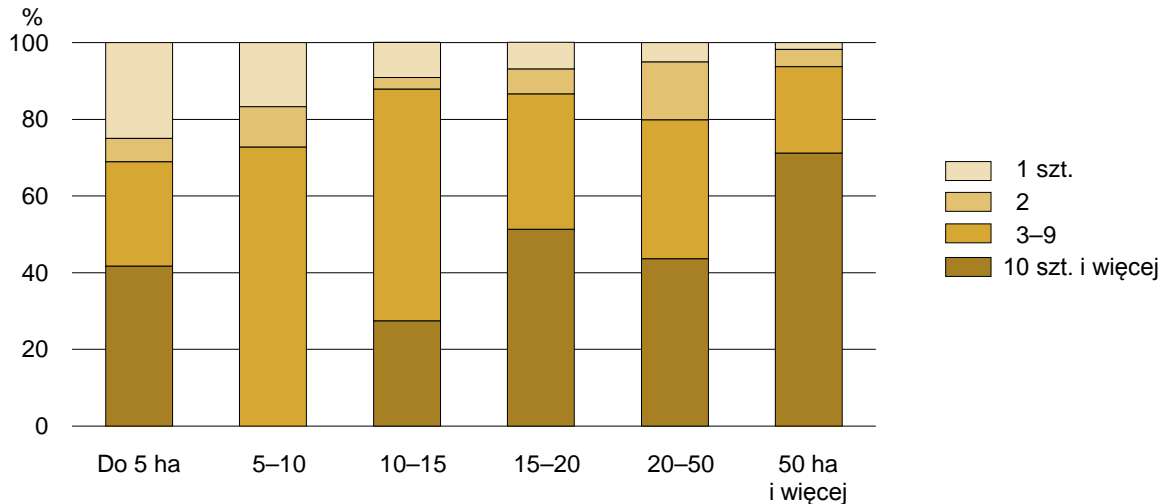
STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU KONI W 2013 R.

Za wyjątkiem grupy obszarowej do 5 ha, zdecydowana większość gospodarstw posiadała na utrzymaniu 3–9 szt. koni. Największy ich udział odnotowano w grupie gospodarstw o areale 10–15 ha (53,8%).

W 2013 r. w województwie było 0,3 tys. koni i w 100,0% były hodowane w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha UR. Największy udział w pogłowie koni ogółem odnotowano w gospodarstwach z grupy obszarowej UR 5–10 ha oraz 50 ha i więcej (po 22,1%).

STRUKTURA POGŁOWIA KONI WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU W 2013 R.

Rozpatrując pogłowie koni według poszczególnych grup UR w województwie, oprócz grup obszarowych 5–10 ha oraz 10–15 ha, najczęściej występowały stada liczące powyżej 10 szt. i najwięcej ich odnotowano w jednostkach o areale 50 ha i więcej (71,2%).

Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę koni przypadało 3,9 szt. tego gatunku.

Kozy

Badanie struktury gospodarstw rolnych w 2013 wykazało, że w województwie chów i hodowlę kóz prowadziło 0,2 tys. gospodarstw rolnych, które w 100,0% były gospodarstwami o powierzchni UR powyżej 1 ha.

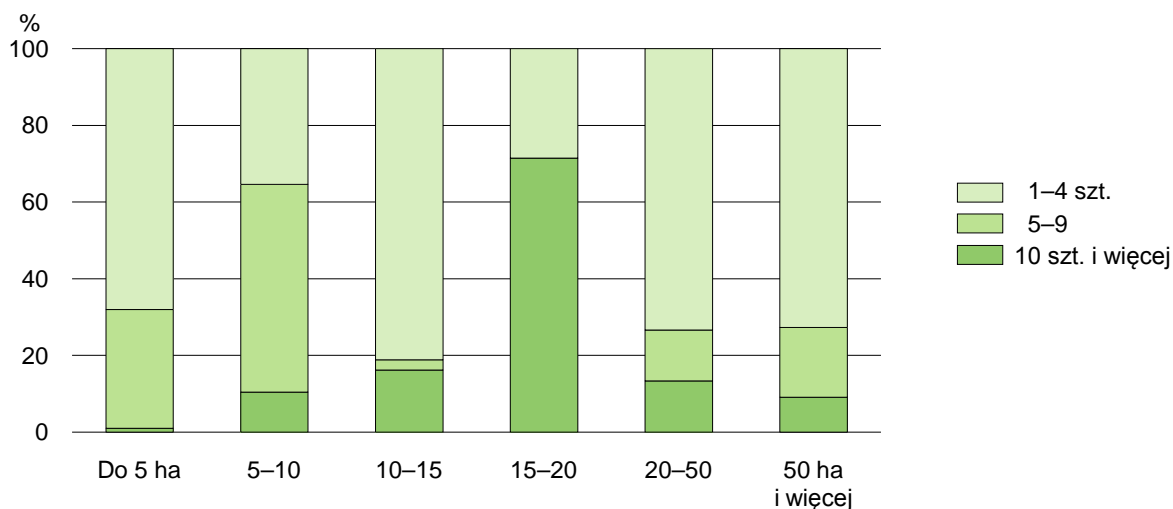
Gospodarstwa utrzymujące kozy stanowiły 1,4% wszystkich gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie w województwie (w kraju – 2,4%). Rozpatrując poszczególne grupy obszarowe, największy odsetek jednostek posiadających kozy w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą wystąpił wśród gospodarstw o areale 10–15 ha UR (2,0%), a najmniejszy w podmiotach o powierzchni 15–20 ha oraz 20–50 ha (po 0,6%).

Wśród gospodarstw utrzymujących kozy dominowały jednostki o areale do 5 ha (44,7%), a najmniej podmiotów odnotowano w grupie obszarowej 15–20 ha (3,2%).

Przeciętnie w województwie, wśród gospodarstw utrzymujących kozy:

- 62,2% posiadało 1–4 sztuki (w kraju – 81,0%),
- 28,6% – 5–9 szt. (13,9%),
- 9,2% – 10 szt. i więcej (5,1%).

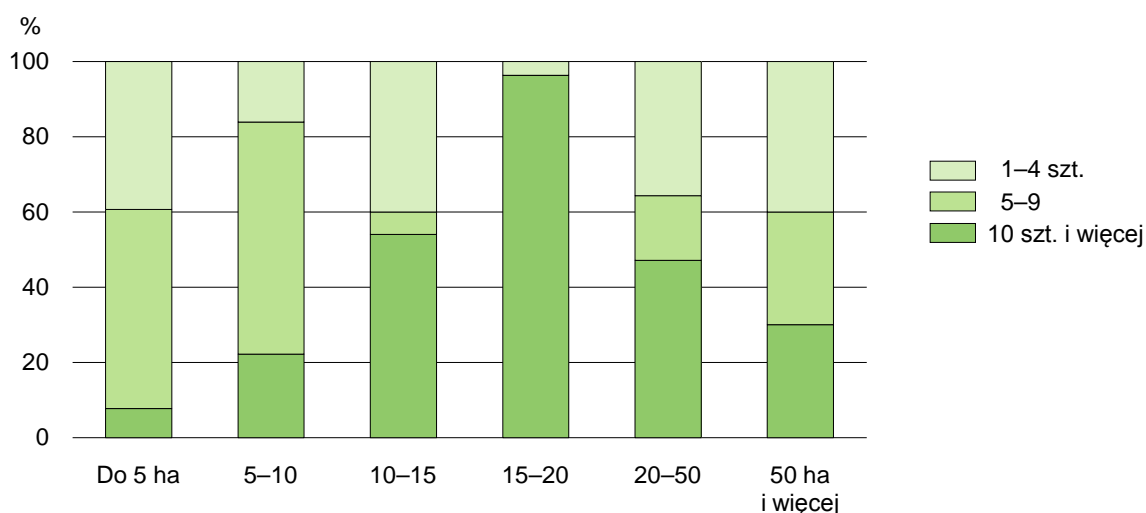
STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU KÓZ W 2013 R.

W województwie, oprócz grup UR 5–10 ha oraz 15–20 ha, najczęściej występowały gospodarstwa o najniższej skali chowu, tj. posiadające 1–4 szt. kóz. Największy ich udział zanotowano w grupie UR 10–15 ha (81,1%). Wśród podmiotów o powierzchni UR 5–10 ha najwyższy odsetek stanowiły gospodarstwa utrzymujące 5–9 szt. kóz (54,2%), a wśród gospodarstw o areale 15–20 ha dominowały jednostki o skali chowu powyżej 10 szt. (71,4%).

Pogłowie kóz w 2013 r. wynosiło 1,0 tys. szt. W całości znajdowało się w gospodarstwach powyżej 1 ha UR, przy czym najwyższy odsetek odnotowano w grupie obszarowej do 5 ha (36,2% ogółu pogłowia kóz).

STRUKTURA POGŁOWIA KÓZ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU W 2013 R.

Analiza pogłowia kóz według poszczególnych grup UR oraz skali chowu wykazała, że wraz ze wzrostem areалу rosła skala chowu pogłowia kóz. Wyjątek stanowiła grupa

obszarowo największa (powyżej 50 ha), w której najczęściej występowały stada liczące 1–4 szt. (40,0%).

Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę kóz przypadało 4,6 szt. tego gatunku.

Drób kurzy

Chowem i hodowlą drobiu kurzego zajmowało się 12,3 tys. gospodarstw, co stanowiło 77,4% ogółu podmiotów prowadzących produkcję zwierzęcą w województwie.

Biorąc pod uwagę poszczególne grupy obszarowe, największy odsetek gospodarstw utrzymujących drób kurzy w ogólnej liczbie jednostek zajmujących się chowem zwierząt gospodarskich wystąpił w grupie UR do 5 ha (91,6%), a najniższy w grupie powyżej 50 ha (44,8%).

Wśród podmiotów posiadających na utrzymaniu drób kurzy również przeważały gospodarstwa o powierzchni UR do 5 ha (44,9%), natomiast najrzadziej chowem tego gatunku zajmowały się gospodarstwa należące do grupy obszarowej 50 ha i więcej (3,2%).

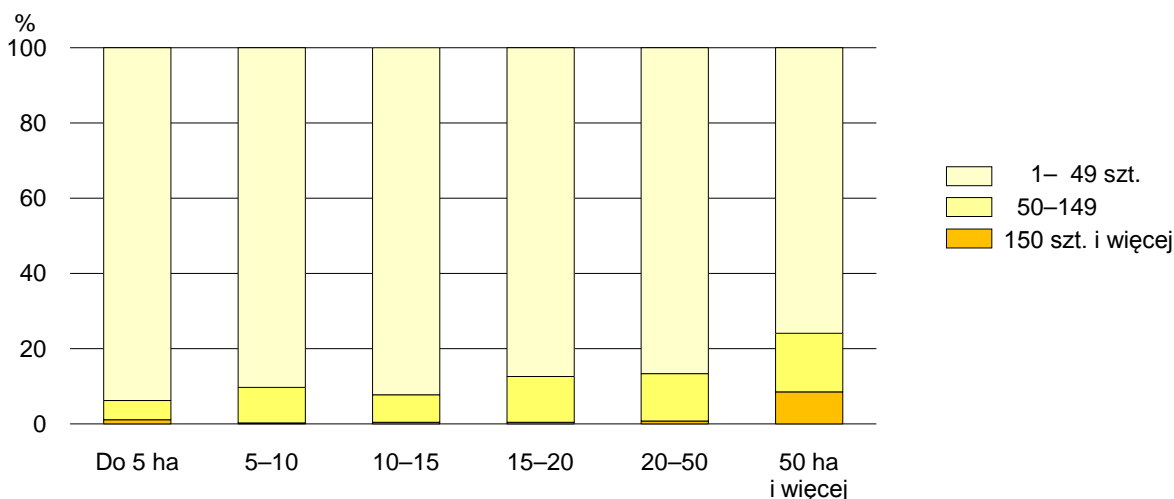
Przeciętnie w województwie, wśród gospodarstw utrzymujących drób kurzy:

— 90,9% posiadało 1–49 szt. (w kraju – 90,1%),

— 8,1% – 50–149 szt. (8,9%),

— 1,0% – 150 szt. i więcej (1,0%).

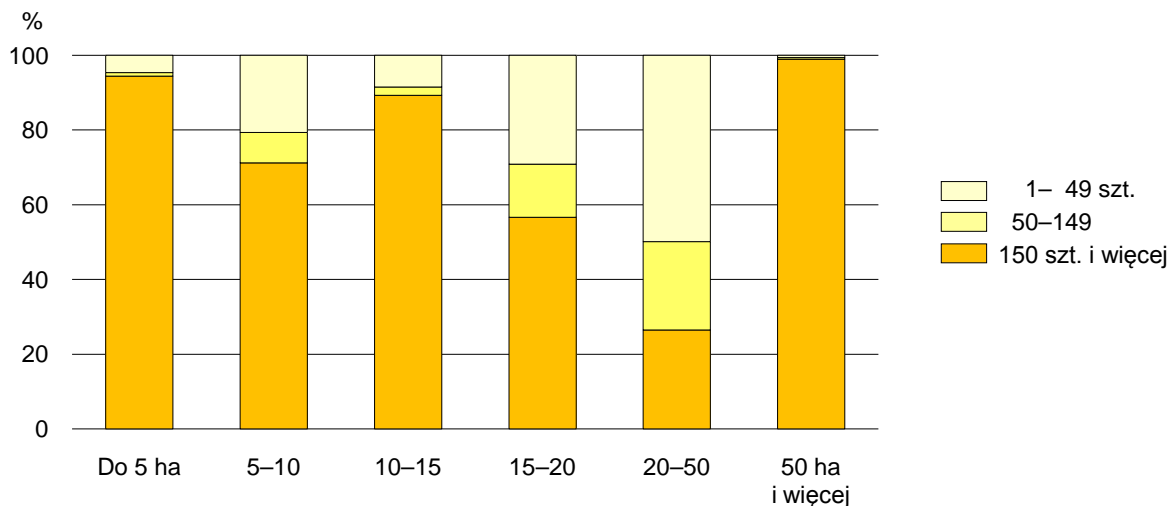
STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU DROBIU KURZEGO W 2013 R.

Analiza gospodarstw rolnych pod względem poszczególnych grup UR oraz skali chowu wykazała, że w każdej grupie obszarowej najwięcej było gospodarstw utrzymujących 1–49 szt. drobiu kurzego. Ich udział wahał się od 75,9% w gospodarstwach o powierzchni do 50 ha i więcej do 93,7% w podmiotach z grupy obszarowej do 5 ha.

Pogłowie drobiu kurzego w 2013 r. wynosiło 3496,7 tys. szt., z czego 60,8% było utrzymywanych w gospodarstwach powyżej 1 ha UR. Najwyższy odsetek pogłowia tego gatunku odnotowano w grupie obszarowej do 5 ha (53,0%).

STRUKTURA POGŁOWIA DROBIU KURZEGO WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU W 2013 R.

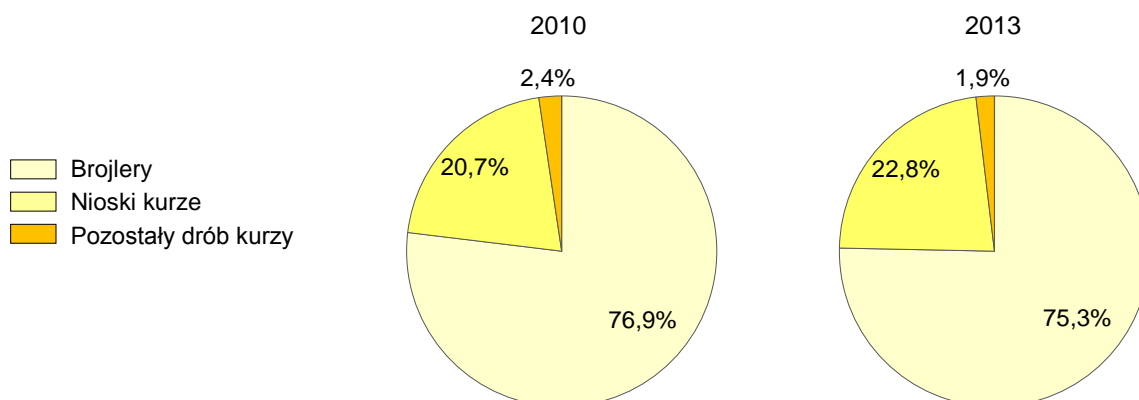

Analiza pogłowia drobiu kurzego według poszczególnych grup obszarowych wykazała, że w każdej z nich, za wyjątkiem grupy UR 20–50 ha, najczęściej hodowano stada liczące powyżej 150 szt. Najwyższy ich odsetek wystąpił w grupie 50 ha i więcej (99,0%).

Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę drobiu kurzego przypadało 284,7 szt. tego gatunku.

W strukturze pogłowia drobiu kurzego w odniesieniu do wyników PSR 2010 r. odnotowano spadek udziału brojlerów oraz pozostałego drobiu kurzego (odpowiednio: o 1,6 oraz 0,5 p. proc.), a wzrost udziału niosek (o 2,1 p. proc.).

STRUKTURA POGŁOWIA DROBIU KURZEGO

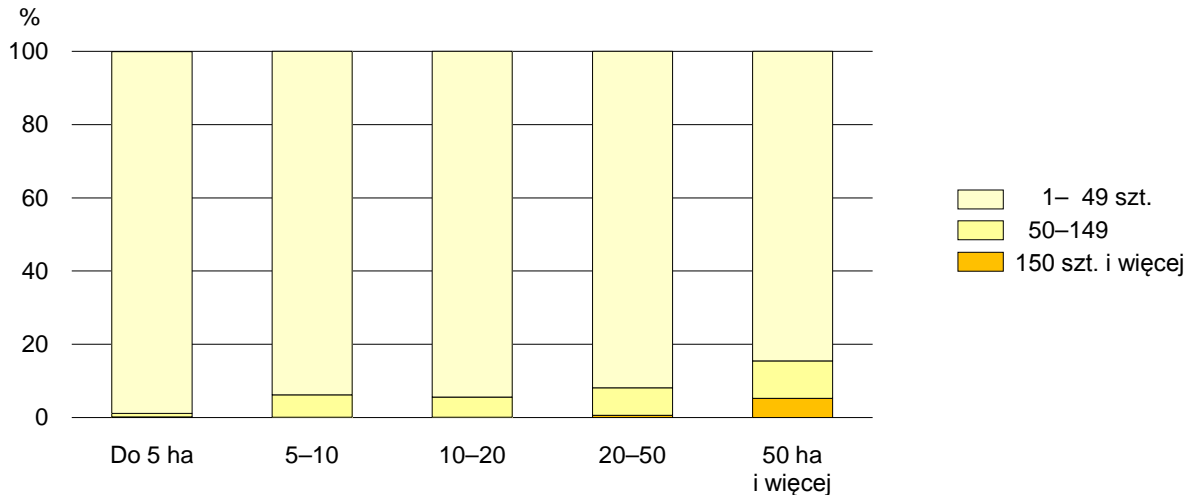

Chowem i hodowlą **niosek kurzych** zajmowało się 10,9 tys. gospodarstw, tj. 88,9% gospodarstw utrzymujących drób kurzy oraz 68,8% gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą.

Przeciętnie w województwie, wśród gospodarstw utrzymujących kury nioski:

- 95,5% posiadało 1–49 szt. (w kraju – 93,6%),
- 4,0% – 50–149 szt. (5,8%),
- 0,5% – 150 szt. i więcej (0,6%).

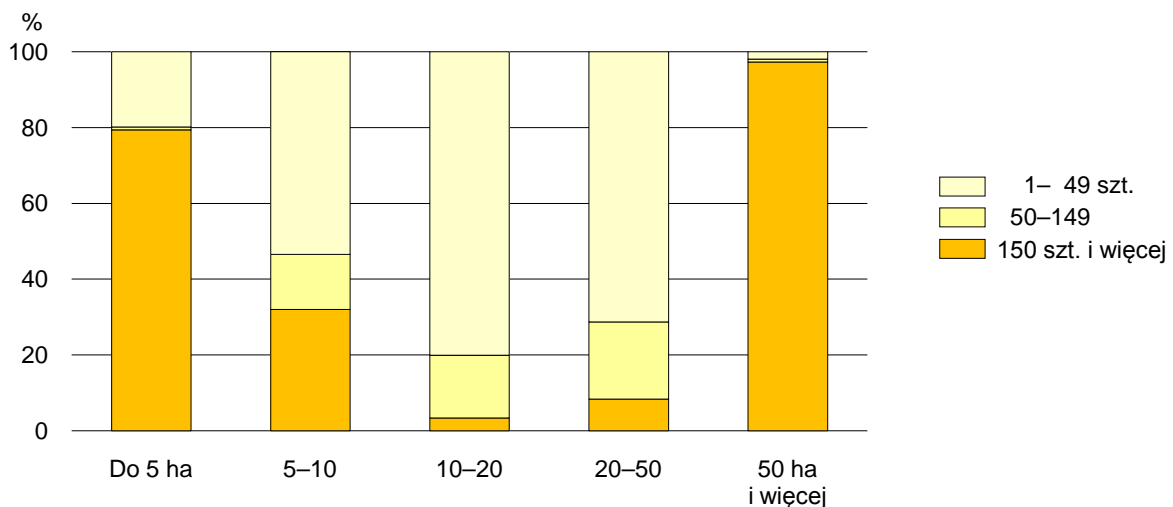
STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU NIOSEK KURZYCH W 2013 R.

W każdej z grup UR dominowały gospodarstwa utrzymujące 1–49 szt. niosek, przy czym największy ich udział odnotowano w grupie obszarowej do 5 ha (98,8%).

Pogłowie niosek kurzych wynosiło 796,2 tys. szt. i w 75,7% znajdowało się w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha UR. Najwyższy odsetek pogłowia tego gatunku wystąpił w grupie obszarowej do 5 ha (44,5%).

STRUKTURA POGŁOWIA NIOSEK KURZYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU W 2013 R.

W grupach obszarowych do 5 ha UR najczęściej występowały stada liczące powyżej 150 szt. niosek (79,4%). W podmiotach o areale powyżej 5 ha (za wyjątkiem grupy UR 50 ha i więcej), przeważały stada o liczbie sztuk 1–49 i najwięcej ich było w grupie UR 10–20 ha (80,1%). W grupie największej obszarowo, tj. powyżej 50 ha, pogłowie niosek najczęściej liczyło 150 szt. i więcej (97,3%).

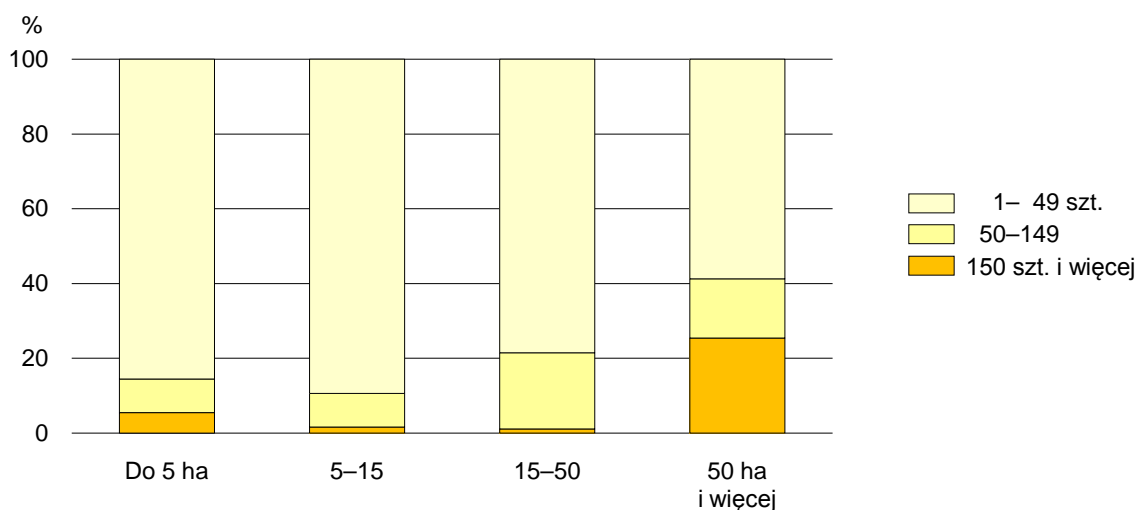
Na 1 gospodarstwo rolne prowadzące chów i hodowlę niosek kurzych przypadało 73,0 szt. tego gatunku.

Chowem **brojlerów kurzych** zajmowało się 1,6 tys. gospodarstw rolnych, co stanowiło 13,3% podmiotów posiadających drób kurzy oraz 10,3% gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie.

Przeciętnie w województwie, wśród gospodarstw prowadzących produkcję brojlerów:

- 84,1% posiadało 1–49 szt. (w kraju – 88,5%),
- 11,3% – 50–149 szt. (7,8%),
- 4,6% – 150 szt. i więcej (3,7%).

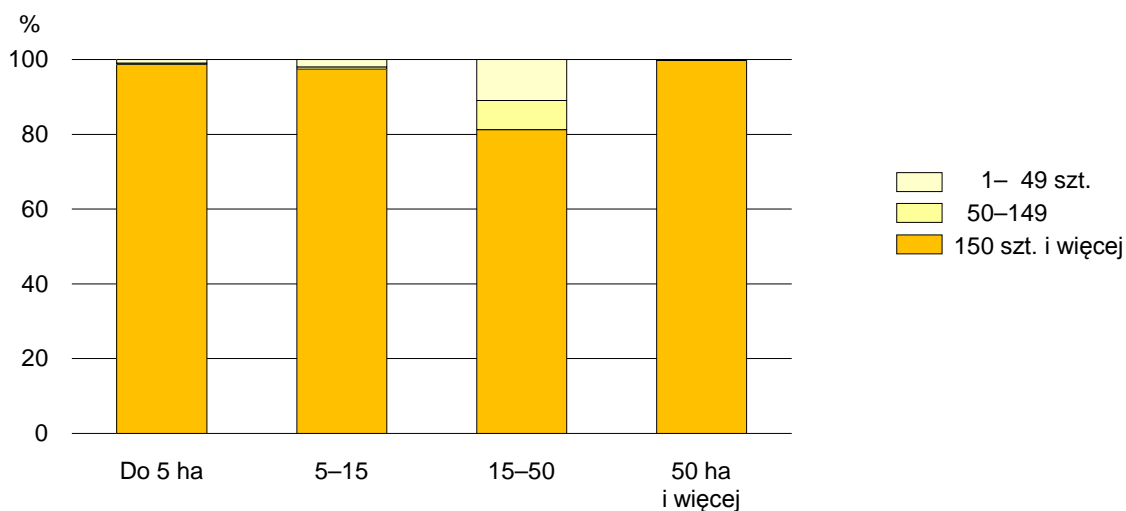
STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU BROJLERÓW W 2013 R.

W województwie dominowały gospodarstwa posiadające 1–49 szt. brojlerów, przy czym największy ich udział wystąpił w jednostkach o areale 5–15 ha (89,4%).

W 2013 r. w województwie odnotowano 2633,3 tys. brojlerów kurzych, które w 55,3% hodowano w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha. Największy udział pogłowia brojlerów zanotowano w grupie obszarowej do 5 ha UR (54,9%).

Analiza pogłowia brojlerów kurzych według poszczególnych grup obszarowych oraz skali chowu wykazała, że we wszystkich grupach UR największy udział miały stada liczące powyżej 150 szt. Odsetki te wahały się od 81,2% dla grupy 15–50 ha do 99,8% dla grupy UR 50 ha i więcej.

STRUKTURA POGŁOWIA BROJLERÓW WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I SKALI CHOWU W 2013 R.

Na 1 gospodarstwo rolne zajmujące się chowem i hodowlą brojlerów kurzych przypadało 1615,7 szt. tego gatunku.

CIĄGNIKI, MASZYNY I URZĄDZENIA ROLNICZE

Wyniki badania wykazały 19,2 tys. gospodarstw rolnych wyposażonych w ciągniki (71,7% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą; w kraju – 66,8%). Udział gospodarstw posiadających ciągniki w ogólnej liczbie jednostek prowadzących działalność rolniczą zmieniał się w zależności od powierzchni UR i wahał się w przedziale od 20,5% w gospodarstwach najmniejszych (do 1 ha) do 97,0% – w gospodarstwach użytkujących 15–30 ha oraz 30–50 ha. Najwięcej gospodarstw z ciągnikami odnotowano w grupie obszarowej UR 1–5 ha i 5–10 ha (odpowiednio: 29,9% i 23,7% gospodarstw wyposażonych w ciągniki), a najmniej – do 1 ha (0,6%).

Tabl. 8. **Wyposażenie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w ciągniki według grup obszarowych użytków rolnych**

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych						
		do 1 ha	1–5	5–10	10–15	15–30	30–50	50 ha i więcej
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH								
Liczba ciągników	36059	116	6418	6284	4556	8284	4254	6145
Gospodarstwa z ciągnikami	19182	106	5731	4549	2402	3427	1465	1502
2010 = 100								
Liczba ciągników	96,2	91,3	96,0	91,3	88,2	101,2	100,9	98,5
Gospodarstwa z ciągnikami	95,2	112,8	98,3	90,1	83,8	97,9	100,9	110,0

W 2013 r. liczba **ciągników** wynosiła 36,1 tys. szt. i była o 3,8% mniejsza niż w 2010 r. W posiadaniu gospodarstw indywidualnych było 34,4 tys. ciągników, co stanowiło 95,3% ciągników ogółem. Mniejszą liczbę ciągników niż w 2010 r. odnotowano w gospodarstwach posiadających do 15 ha UR oraz 50 ha i więcej (największy spadek wystąpił w grupie obszarowej 10–15 ha UR – o 11,8%). W gospodarstwach o powierzchni 15–50 ha UR liczba ciągników wzrosła (o 0,9% w grupie 30-50 ha UR i o 1,2% w grupie 15–30 ha UR).

Ponad 70% ogólnej liczby ciągników było w posiadaniu gospodarstw rolnych o powierzchni UR 1–30 ha. W gospodarstwach najmniejszych (do 1 ha UR) odsetek ciągników wynosił 0,3%, a w największych (50 ha UR i więcej) – 17,0%.

Wyłączną własnością użytkowników gospodarstwa rolnego było 97,4% ciągników. Pozostałe 2,6% ciągników stanowiło **własność wspólną**, użytkowaną przez kilka gospodarstw.

Tabl. 9. **Ciągniki według grup obszarowych użytków rolnych**

Lata	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych						
		do 1 ha	1–5	5–10	10–15	15–30	30–50	50 ha i więcej
NA 1 GOSPODARSTWO PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ I POSIADAJĄCE CIĄGNIKI w szt.								
2010	1,9	1,4	1,1	1,4	1,8	2,3	2,9	4,6
2013	1,9	1,1	1,1	1,4	1,9	2,4	2,9	4,1
NA 100 GOSPODARSTW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ w szt.								
2010	131,9	29,1	53,0	118,0	170,1	225,5	282,9	442,1
2013	134,8	22,4	53,9	122,5	174,6	234,4	281,7	395,7
POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH PRZYPADAJĄCA NA 1 CIĄGNIK w ha								
2010	14,4	4,6	5,5	6,6	7,6	9,6	13,9	44,8
2013	14,5	3,6	4,7	6,0	7,1	9,0	13,8	47,1

Średnio **na jedno gospodarstwo prowadzące działalność rolniczą i posiadające ciągniki** przypadało 1,9 szt. ciągników (w kraju – 1,5 szt.). Omawiany wskaźnik należał do najwyższych w kraju (podobny wynik uzyskało także województwo warmińsko-mazurskie) i wahał się w przedziale od 1,1 szt. w gospodarstwach o powierzchni UR do 1 ha oraz 1–5 ha do 4,1 szt. w gospodarstwach największych (50 ha i więcej).

W 2013 r. **liczba ciągników na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą** wynosiła 134,8 szt. i była wyższa o 34,3 szt. od średniej krajowej. W poziomie wyposażenia gospodarstw w ciągniki województwo opolskie znalazło się na 2 miejscu za województwem kujawsko-pomorskim (137,0 szt.).

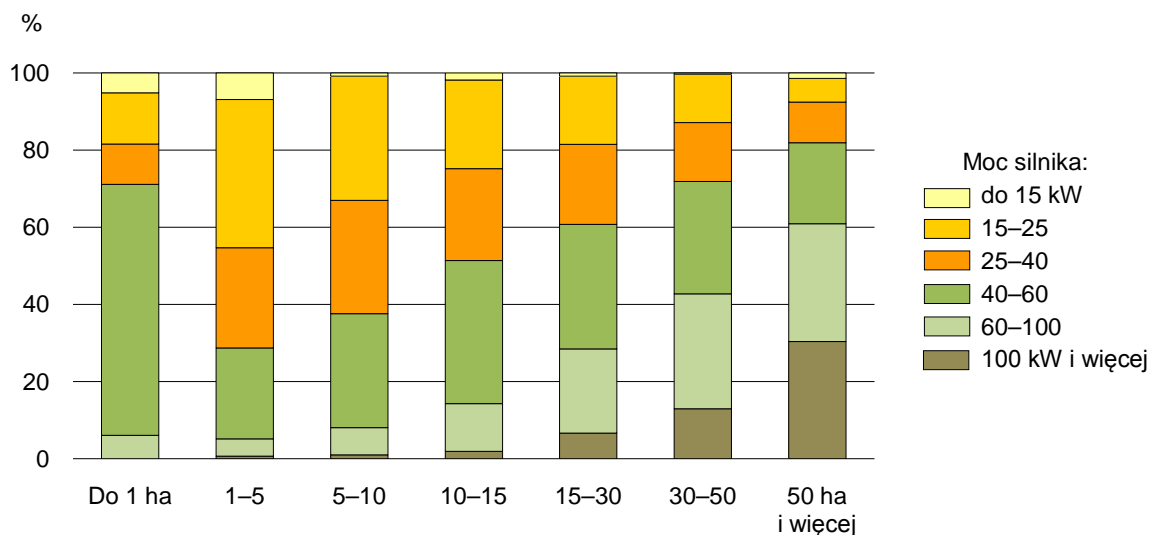
Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik wynosiła 14,5 ha (w kraju 10,2 ha). Najmniejsza powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik była w grupie obszarowej do 1 ha (3,6 ha), największa natomiast w grupie 50 ha i więcej – 47,1 ha.

Analiza wyposażenia gospodarstw rolnych w ciągniki pod względem **mocy silnika** wykazała najczęściej gospodarstw z ciągnikami o mocy 40–60 kW i 15–25 kW (odpowiednio: 44,5% i 39,4% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą i posiadających ciągniki). Gospodarstwa wyposażone w ciągniki o mocy najmniejszej (do 15 kW) i największej (100 kW i więcej) stanowiły odpowiednio: 3,4% i 11,1% ogólnej liczby gospodarstw prowadzących działalność rolniczą i posiadających ciągniki.

W 2013 r. w strukturze ciągników dominowały pojazdy o mocy silnika 40–60 kW (28,7%), 15–25 kW (22,0%) i 25–40 kW (21,1%). Najmniej było ciągników o mocy do 15 kW (2,1%) i 100 kW i więcej (8,8%).

O mocy posiadanych ciągników decyduje przede wszystkim wielkość i kierunek produkcji gospodarstwa. Najwięcej ciągników o najniższej mocy wykorzystywano w gospodarstwach do 5 ha UR, a o najwyższej mocy – w gospodarstwach o powierzchni UR 50 ha i więcej.

STRUKTURA CIĄGNIKÓW WEDŁUG MOCY SILNIKA I GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2013 R.

W 2013 r. najczęściej gospodarstw było wyposażonych w:

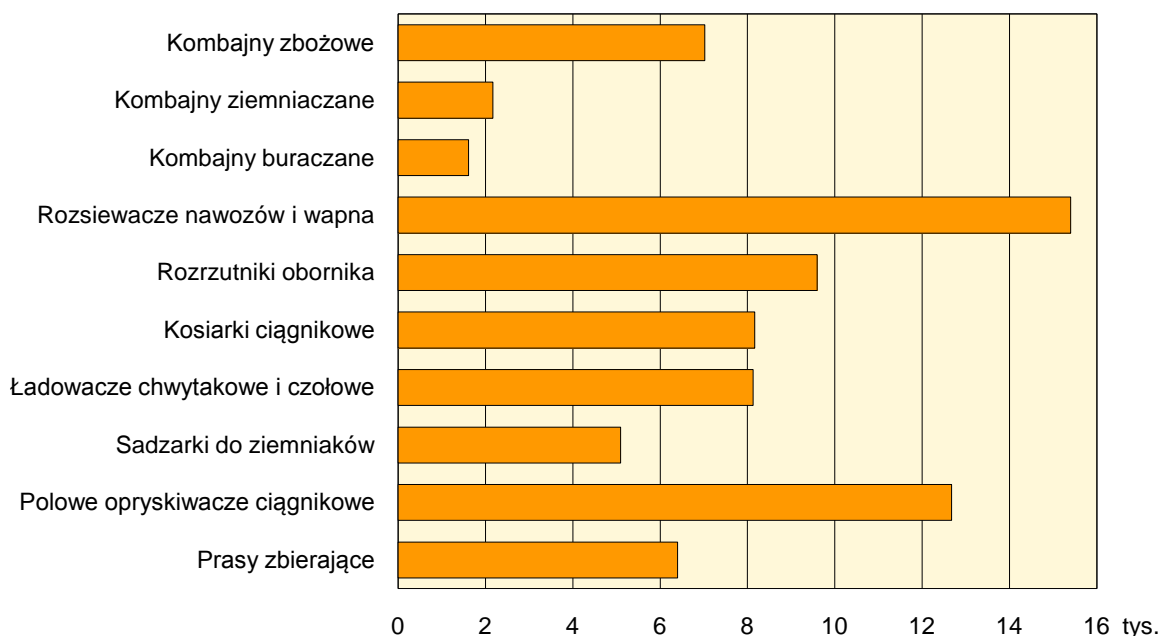
- rozsiewacze nawozów i wapna (52,7% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą; w kraju – 38,7%),
- polowe opryskiwacze ciągnikowe (45,7%; 32,0%),
- rozrzutniki obornika (35,2%; 32,4%),
- kosiarki ciągnikowe (29,4%; 35,1%).

W 2013 r. w 14,1 tys. gospodarstw spisano 15,4 tys. **rozsiewaczy nawozów i wapna**. Najwięcej rozsiewaczy (24,4%) wykorzystywano w gospodarstwach o powierzchni UR 5–10 ha. Na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadało 57,6 szt. rozsiewaczy nawozów i wapna. Najwyższy wskaźnik (125,5 szt.) odnotowano w gospodarstwach o powierzchni UR 50 ha i więcej.

Blisko połowa gospodarstw prowadzących działalność rolniczą posiadała **połowe opryskiwacze ciągnikowe** (12,2 tys. gospodarstw posiadało 12,7 tys. maszyn). Prawie 40% opryskiwaczy wykorzystywały gospodarstwa o powierzchni UR 5–15 ha. Na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadały 47,4 opryskiwacze. Najlepiej wyposażonymi w ten sprzęt były gospodarstwa o powierzchni UR 50 ha i więcej, gdzie omawiany wskaźnik wynosił 96,4 szt.

Co trzecie gospodarstwo prowadzące działalność rolniczą dysponowało **rozzrutnikami obornika** (9,6 tys. szt. w 9,4 tys. gospodarstw). Najwięcej rozrzutników (41,9%) spisano w gospodarstwach o powierzchni UR 5–15 ha. Na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadały przeciętnie 35,9 rozrzutniki (najwięcej w grupie obszarowej UR 30–50 ha – 69,6 szt.).

WYBRANE MASZYNY I URZĄDZENIA ROLNICZE W GOSPODARSTWACH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ W 2013 R.

W 7,9 tys. gospodarstw prowadzących działalność rolniczą znajdowało się 8,2 tys. **kosiarek ciągnikowych**. Najwięcej kosiarek ciągnikowych posiadały gospodarstwa o powierzchni UR 15–30 ha (24,8%) oraz 5–10 ha (21,8%). Na 100 gospodarstw prowadzą-

cych działalność rolniczą przypadały 30,5 szt. kosiarki. Najwyższy wskaźnik odnotowano w grupie obszarowej UR 30–50 ha (58,4 szt.).

Ładowacze chwytakowe i czołowe (8,1 tys. szt.) posiadało 7,2 tys. gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. Najwięcej maszyn wykorzystywały gospodarstwa o powierzchni UR 5–10 (17,8%). Na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadało 30,4 szt. ładowaczy, a najwyższy wskaźnik (88,3 szt.) odnotowano w gospodarstwach o powierzchni UR 50 ha i więcej.

W 6,8 tys. gospodarstw prowadzących działalność rolniczą spisano 7,0 tys. **kombajnów zbożowych**. 95,4% kombajnów była w posiadaniu gospodarstw użytkujących 5 ha UR i więcej. Przeciętnie na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadało 26,2 szt. kombajnów. Najlepiej wyposażonymi w kombajny były gospodarstwa największe (o powierzchni UR 50 ha i więcej) – 89,7 szt.

Prasy zbierające (6,4 tys. szt.) spisano w 6,1 tys. gospodarstw. Ponad 2/3 pras wykorzystywano w gospodarstwach o powierzchni UR 5–30 ha. Przeciętnie na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadało 23,9 szt. pras. Najlepiej wyposażonymi były gospodarstwa o powierzchni UR 30–50 ha (58,7 szt.).

W **sadzarki do ziemniaków** (5,1 tys.) wyposażone było 5,1 tys. gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. Najwięcej maszyn wykorzystywano w gospodarstwach o powierzchni 5–10 UR (26,6%). Na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadało 19,0 sadzarek. Najwyższy wskaźnik (35,4 szt.) odnotowano w gospodarstwach o powierzchni UR 30–50 UR.

W **kombajny ziemniaczane** (2,2 tys. szt.) wyposażonych było 2,2 tys. gospodarstw. Na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadało 8,1 szt. kombajnów. Gospodarstwa posiadające kombajny ziemniaczane stanowiły 29,8% gospodarstw zajmujących się uprawą ziemniaków. Przeciętnie na 100 ha uprawy ziemniaków przypadało 29,1 kombajnów.

Kombajny buraczane (1,6 tys. szt.) były w posiadaniu 1,6 tys. gospodarstw. 77,0% gospodarstw zajmujących się uprawą buraków cukrowych wyposażonych było w specjalistyczny sprzęt do zbioru tych ziemiopłodów. Przeciętnie na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadało 6,0 szt. kombajnów. Najlepiej wyposażonymi w kombajny buraczane były gospodarstwa o powierzchni UR 50 ha i więcej (22,2 szt.).

NAWOZY I ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN

W przeprowadzonym badaniu struktury gospodarstw rolnych zebrano m.in. informacje o zastosowanych w gospodarstwach rolnych w roku gospodarczym 2012/13 nawozach mineralnych (azotowych, fosforowych, potasowych, wieloskładnikowych), wapniowych i naturalnych pochodzenia zwierzęcego.

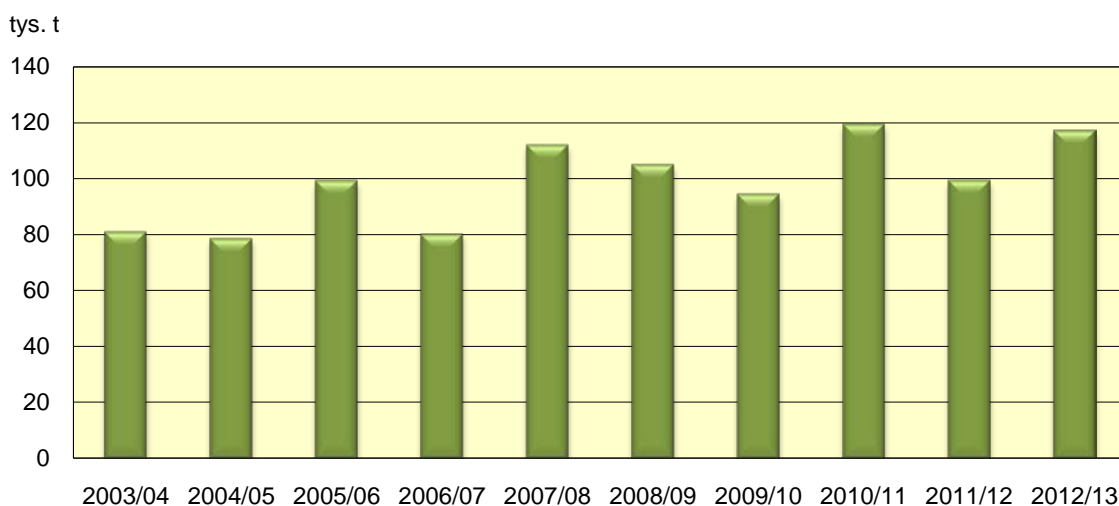
Wyniki badania wykazały w województwie opolskim 24,3 tys. gospodarstw stosujących nawozy mineralne, wapniowe i naturalne, w tym 24,1 tys. gospodarstw indywidualnych. W odniesieniu do roku gospodarczego 2009/10 liczba tych gospodarstw zmniejszyła się odpowiednio o 5,3% i 5,2%. Gospodarstwa stosujące nawożenie stanowiły 90,8% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą (w kraju – 81,5%). W roku gospodarczym 2012/13 w strukturze gospodarstw dominowały gospodarstwa stosujące nawozy azotowe (87,5% gospodarstw stosujących nawozy). Co drugie gospodarstwo stosowało nawozy wieloskładnikowe (52,8%). Zdecydowanie mniej było gospodarstw stosujących nawożenie fosforowe (2,8%) i potasowe (4,9%). Spośród zbadanych gospodarstw 2,5 tys. (9,2%) nie stosowało żadnego nawożenia.

Tabl. 10. **Gospodarstwa stosujące nawożenie w roku gospodarczym 2012/13**

Wyszczególnienie	Ogółem	Mineralne				Wapniowe	Naturalne
		azotowe	fosforowe	potasowe	wieloskładnikowe		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH							
Ogółem	24290	21258	682	1200	12816	4380	11016
W tym gospodarstwa indywidualne	24086	21068	648	1104	12679	4279	10941
W % OGÓŁEM							
Ogółem	100,0	87,5	2,8	4,9	52,8	18,0	45,4
W tym gospodarstwa indywidualne	100,0	87,5	2,7	4,6	52,6	17,8	45,4
2009/10=100							
Ogółem	94,7	90,2	32,6	47,8	63,7	74,6	78,2
W tym gospodarstwa indywidualne	94,8	90,2	31,7	46,1	63,6	74,9	78,2

W ciągu ostatniego dziesięciolecia zużycie **nawozów mineralnych** (NPK) w przeliczeniu na czysty składnik wahało się w przedziale od 78,5 tys. t do 119,2 tys. t. Najmniej nawozów zastosowano pod zbiory w 2005 r., natomiast najwięcej – pod zbiory w 2011 r. Zużycie nawozów mineralnych (NPK) w roku gospodarczym 2012/13 wynosiło 116,9 tys. t w czystym składniku, w tym 83,2 tys. t w gospodarstwach indywidualnych. W porównaniu z rokiem gospodarczym 2009/10 zużycie nawozów mineralnych ogółem zwiększyło się o 24,1%, w tym nawozów fosforowych – o 58,1%, potasowych – o 16,5%, a azotowych – o 14,7%.

ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH

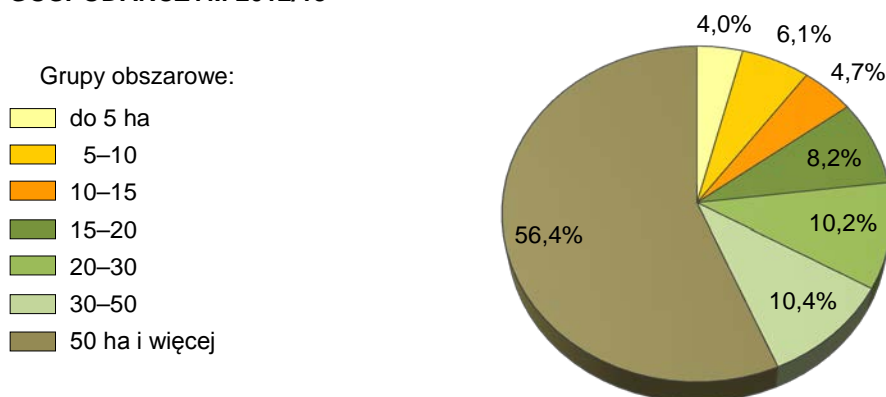
Zużycie nawozów mineralnych pod zbiory 2013 r. w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze wynosiło 224,7 kg, tj. o 21,3% więcej niż w roku gospodarczym 2009/10. Pod względem zużycia nawozów mineralnych na 1 ha UR województwo opolskie uplasowało się na 1 miejscu w kraju. Przy średnim poziomie zużycia NPK w kraju wynoszącym 134,9 kg na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze, nawożenie w województwie opolskim było o 89,8 kg (o 66,6%) wyższe. Intensywność nawożenia znajduje odzwierciedlenie w wynikach plonowania. W 2013 r. województwo opolskie uzyskało najwyższe w kraju plony z 1 ha zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz ziemniaków.

Tabl. 11. **Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2012/13**

Wyszczególnienie	Nawozy				
	mineralne				wapniowe
	razem	azotowe	fosforowe	potasowe	
W TONACH					
Ogółem	116900	59468	30832	26600	51114
W tym gospodarstwa indywidualne	83244	43911	17801	21532	30938
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH W DOBREJ KULTURZE w kg					
Ogółem	224,7	114,3	59,3	51,1	98,3
W tym gospodarstwa indywidualne	216,5	114,2	46,3	56,0	80,5

Zużycie nawozów mineralnych w poszczególnych grupach obszarowych było bardzo zróżnicowane. Najmniej nawozów na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze zużywały gospodarstwa małe o powierzchni UR 2–3 ha – 97,3 kg, a najwięcej – gospodarstwa w grupie obszarowej UR 15–20 ha – 333,4 kg.

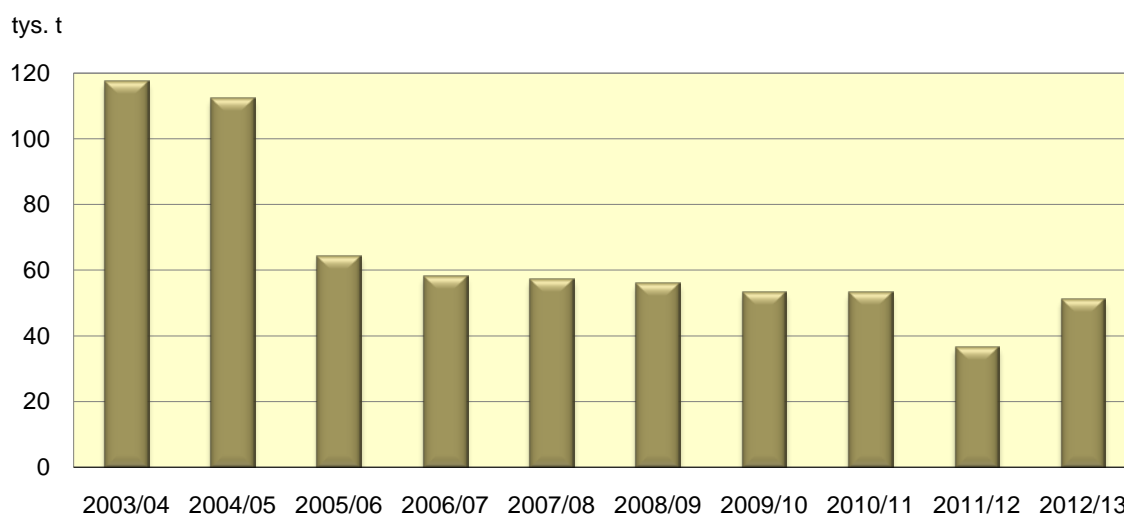
ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH (NPK) WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W ROKU GOSPODARCZYM 2012/13

Stosunek N:P:K w dawce nawozowej w roku gospodarczym 2012/13 kształtował się według proporcji 1:0,5:0,4 co oznacza, że w ogólnym zużyciu nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik azot (N) stanowił 50,9%, fosfor (P_2O_5) – 26,4%, a potas (K_2O) – 22,7% (w roku gospodarczym 2009/10 odpowiednio: 55,1%, 20,7% i 24,2%). Zalecany stosunek N:P:K w nawożeniu zrównoważonym dla upraw polowych wynosi 1,00:0,50:0,98, a dla użytków zielonych – 1,00:0,46:0,68.

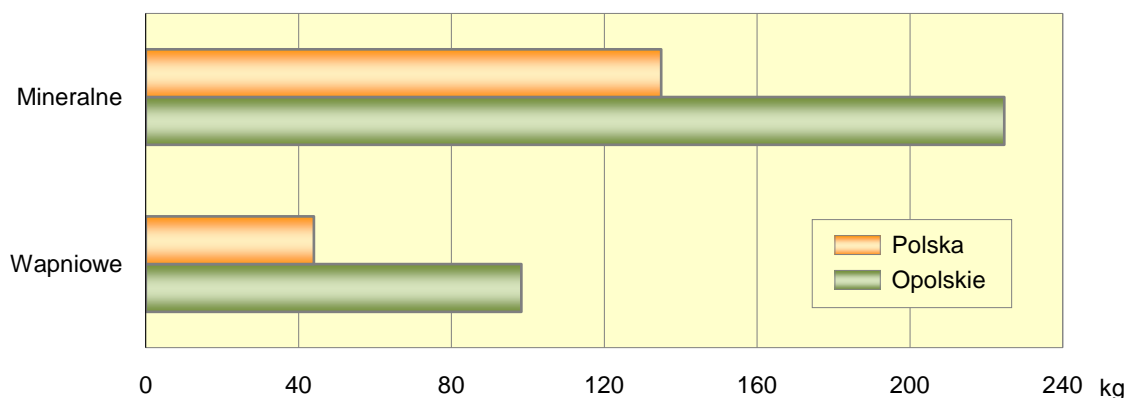
Począwszy od roku gospodarczego 2005/06 obserwuje się wyraźny spadek ilości stosowanych **nawozów wapniowych**. Główną przyczyną spadku było zniesienie dotacji do wapnowania. Zbyt niskie zużycie nawozów wapniowych wpływa ograniczająco na funkcję produkcyjną gleby, powodując jej zakwaszanie, co jest szczególnie niekorzystne przy zwiększonym nawożeniu azotowym obniżającym zasadowość gleb. Zakwaszenie gleby wpływa również niekorzystnie na środowisko poprzez zwiększenie emisji NO_2 do atmosfery oraz wymywanie azotu do wód.

ZUŻYCIE NAWOZÓW WAPNIOWYCH

W roku gospodarczym 2012/13 4,4 tys. gospodarstw (16,4% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą) zastosowało nawozy wapniowe. Zużycie nawozów wapniowych pod zbiory 2013 r. w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze wynosiło 98,3 kg, tj. o 6,3% mniej niż w roku gospodarczym 2009/10. Poziom nawozów wapniowych stosowanych w województwie opolskim na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze, pomimo zmniejszającego się zużycia, był najwyższy w kraju i ponad dwukrotnie przekraczał średnią krajową (44,0 kg/ha). W poszczególnych grupach obszarowych UR zużycie nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze wahało się w przedziale od 7,6 kg (w gospodarstwach o powierzchni UR 1–2 ha) do 118,7 kg (50 ha i więcej).

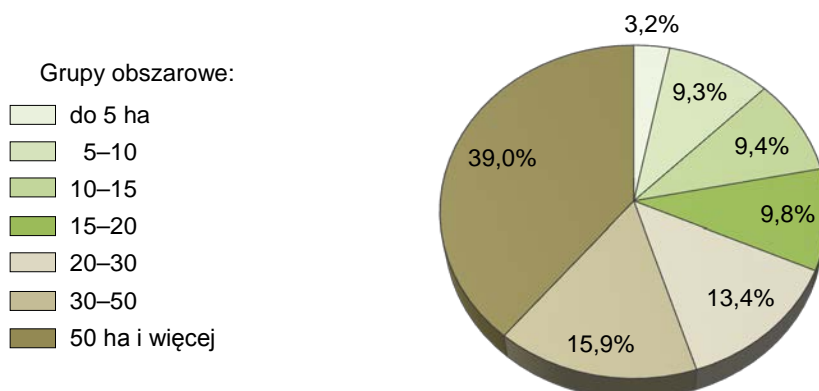
ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH W DOBREJ KULTURZE W ROKU GOSPODARCZYM 2012/13

Nawożenie wapniowo-magnezowe pod zbiory 2013 r. zastosowało 3,4 tys. gospodarstw (12,7% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą). W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze zużyto 64,7 kg nawozów wapniowo-magnezowych (w kraju – 23,0 kg). Nawozy wapniowo-magnezowe stosuje się przede wszystkim w celu poprawienia zaopatrzenia roślin uprawnych w składniki takie jak wapń, magnez i siarkę. Działanie tych składników poprawia właściwości fizykochemiczne gleby.

W nawożeniu gleb istotne znaczenie mają również **nawozy naturalne** pochodzenia zwierzęcego. Wyniki badania struktury gospodarstw rolnych wykazały 11,0 tys. gospodarstw stosujących nawożenie naturalne (41,2% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą oraz 69,4% gospodarstw posiadających zwierzęta gospodarskie). Najczęściej stosowanym nawozem naturalnym był obornik. Jako środek produkcji wykorzystano go 10,7 tys. gospodarstw. Zużycie obornika w roku gospodarczym 2012/13 wynosiło 912,0 tys. t i było o 4,7% mniejsze niż w roku gospodarczym 2009/10. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze zużycie obornika ukształtowało się na poziomie 1,8 t (w kraju – 3,1 t). Najmniej obornika zużywały gospodarstwa o powierzchni UR do 5 ha (1,0 t/ha), a najwięcej – gospodarstwa użytkujące 15–20 ha (3,1 t/ha).

ZUŻYCIE OBORNIKA WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W ROKU GOSPODARCZYM 2012/13

W badaniu struktury gospodarstw rolnych zebrane zostały również informacje o ilości wykonywanych zabiegów **środkami ochrony roślin**. Stosowanie środków ochrony roślin zadeklarowało 4,7 tys. gospodarstw (17,5% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą). Najwięcej zabiegów tymi środkami (przeciętnie 3 w gospodarstwie) wykonano w celu ochrony zbóż.

W 2013 r. zaledwie 80 gospodarstw w województwie opolskim (0,3% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą) stosowało **nawadnianie**. Powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku wynosiła 538 ha i stanowiła 0,1% powierzchni zasiewów ogółem.

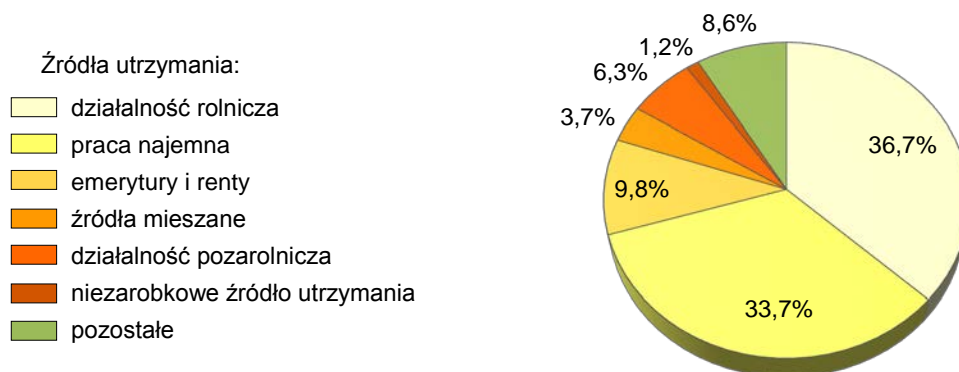
DOCHODY GOSPODARSTW DOMOWYCH Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO

Zgodnie z wynikami reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych w 2013 r. odnotowano 26,5 tys., tj. o 5,9% mniej niż w PSR 2010 r. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego prowadzącego działalność rolniczą, w tym 26,0 tys. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR.

Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, obok dochodów z działalności rolniczej, uzyskiwały dochody z następujących źródeł:

- pracy najemnej (54,0% ogółu omawianych gospodarstw; w kraju – 49,8%),
- emerytur i rent (27,8%; 30,9%),
- działalności pozarolniczej (13,2%; 15,2 %),
- innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą (4,1%; 4,5%).

STRUKTURA GOSPODARSTW DOMOWYCH Z UŻYTKOWNIKIEM INDYWIDUALNEGO GOSPODARSTWA ROLNEGO WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA W 2013 R.

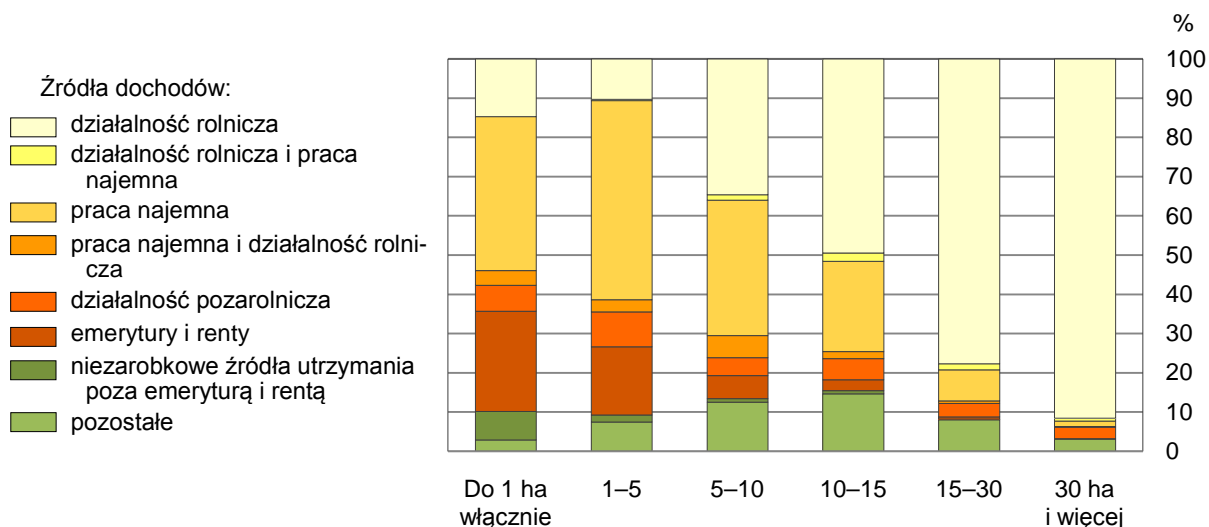
Dochody z **działalności rolniczej** były głównym źródłem utrzymania (przekraczającym 50% dochodów ogółem) dla 36,7% (w kraju – 34,9%) gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego oraz 37,1% (w kraju – 35,4%) gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR.

Odsetek gospodarstw domowych, dla których działalność rolnicza była głównym źródłem dochodu zmieniał się w zależności od grupy obszarowej UR. W grupie 0–1 ha ich udział stanowił 14,7%, natomiast w grupie 1–5 ha był niższy i wynosił 10,3%. W kolejnych grupach obszarowych udział rozpatrywanych gospodarstw domowych zwiększał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych (z 34,7% w grupie 5–10 ha oraz 49,6% w grupie 10–15 ha do 91,4% w grupie obszarowej 30 ha i więcej). Najwięcej gospodarstw indywidualnych w ogólnej liczbie gospodarstw domowych, utrzymujących się głównie z działalności rolniczej odnotowano dla grupy obszarowej UR 15–30 ha (28,2%), 30 ha i więcej (26,8%) oraz 5–10 ha (18,3%).

Województwo opolskie zajmowało 8 miejsce w rankingu województw pod względem odsetka gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, dla których głównym źródłem utrzymania były dochody z działalności rolniczej.

Praca najemna stanowiła główne źródło dochodów dla 33,7% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego i 33,6% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR (w kraju odpowiednio: 30,2% i 30,0%). W grupie obszarowej 0–1 ha UR praca najemna była głównym źródłem utrzymania dla 39,3% gospodarstw domowych, w grupie 1–5 ha – dla 51,0%, a w grupie 5–10 ha dla 34,5%. W gospodarstwach największych (30 ha UR i więcej) odsetek tych gospodarstw kształtował się na poziomie 1,4%.

STRUKTURA GOSPODARSTW DOMOWYCH Z UŻYTKOWNIKIEM INDYWIDUALNEGO GOSPODARSTWA ROLNEGO O DOCHODACH PRZEKRACZAJĄCYCH 50% DOCHODÓW OGÓŁEM WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2013 R.

Emerytury i renty przekraczały 50% dochodów ogółem dla 9,8% (w kraju – 13,3%) gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego i 9,5% (w kraju – 13,1%) gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR. Wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych wyraźnie malał udział gospodarstw domowych, dla których emerytury i renty stanowiły główne źródło utrzymania – z 25,6% w grupie obszarowej UR 0–1 ha i 17,4% w grupie 1–5 ha do zaledwie 0,1% w grupie 30 ha i więcej.

Z **działalności pozarolniczej** prowadzonej w gospodarstwie rolnym utrzymywało się głównie 6,3% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, jak również 6,3% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR (w kraju odpowiednio: po 7,5%). Najwyższy odsetek gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania była działalność pozarolnicza odnotowano w grupie obszarowej UR 1–5 ha (8,9%), a najniższy – dla gospodarstw o powierzchni 30 ha i więcej (2,9%).

Dla 1,2% (w kraju – 1,6%) ogółu gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego i 1,1% (w kraju – 1,6%) gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR głównym źródłem dochodów były **inne niezarobkowe źródła utrzymania** (poza emeryturą i rentą).

Wśród gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego wyodrębniono również gospodarstwa uzyskujące główne dochody z dwóch rodzajów **źródeł mieszanych**. Łączne dochody z działalności rolniczej i pracy najemnej (z przewagą dochodów z działalności rolniczej) były głównym źródłem utrzymania dla 0,9% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego oraz dla takiego samego odsetka

gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR. Udział gospodarstw domowych, dla których łączne dochody z pracy najemnej (z ich przewagą) i działalności rolniczej przekraczały 50% dochodów ogółem wynosił 2,8% zarówno dla ogółu gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego jak i dla gospodarstw domowych użytkujących gospodarstwo indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha UR. Wśród gospodarstw domowych, dla których główny dochód stanowiły źródła mieszane, dominowały gospodarstwa indywidualne o powierzchni użytków rolnych 1–5 ha (40,4%).

Żadne z powyżej omawianych źródeł utrzymania nie przekraczało 50% dochodów ogółem dla 8,6% ogólnej liczby gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego oraz dla 8,7% gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR.

Tabl. 12. **Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według głównego źródła dochodu gospodarstwa domowego**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym z głównym źródłem dochodów gospodarstwa domowego z:			
		działalności		pracy najemnej	emerytury i renty
		rolniczej	poza-rolniczej		
Struktura liczby gospodarstw w % ..	100,0	36,7	6,3	33,7	9,8
Odsetek kierujących w wieku do 40 lat	23,8	26,8	24,6	24,8	3,5
Odsetek kierujących kobiet	28,0	15,8	26,4	36,2	42,4
Odsetek kierujących z wykształceniem rolniczym	58,3	74,0	42,5	44,8	56,6
Odsetek gospodarstw domowych produkujących głównie na samozaopatrzenie	19,1	15,5	28,5	20,0	23,2
Odsetek gospodarstw z działalnością inną niż rolnicza ^a	2,0	2,2	7,3	0,9	0,4
Powierzchnia UR na 1 gospodarstwo w ha	14,55	27,61	21,13	4,74	3,21
Zużycie NPK na 1 ha UR w kg	215,6	256,6	86,4	130,9	107,0

a Bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym.

W prawie wszystkich rozpatrywanych ze względu na główne źródło dochodów grupach gospodarstw domowych mężczyźni w zdecydowanej przewadze **kierowali** indywidualnym gospodarstwem rolnym. Wyjątek stanowiły gospodarstwa domowe, dla których głównym źródłem utrzymania były niezarobkowe źródła utrzymania, poza emeryturą i rentą. Dla takich gospodarstw odnotowano najwyższy udział kobiet (52,2%). Wśród gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z działalności rolniczej, udział gospodarstw kierowanych przez kobiety wynosił 15,8%.

We wszystkich omawianych grupach gospodarstw domowych, przeważającym udziałem charakteryzowały się gospodarstwa kierowane przez osoby w wieku 40–64 lata, a największy (73,3%) wystąpił wśród gospodarstw utrzymujących się głównie z pracy najemnej. Udział gospodarstw kierowanych przez osoby w rozpatrywanym wieku wśród gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza, kształtował się na poziomie 70,8%. Najwyższy odsetek (44,7%) gospodarstw kierowanych przez osoby w wieku do 40 lat odnotowano wśród gospodarstw utrzymujących się głównie z łącznych dochodów z działalności rolniczej (z ich przewagą) i pracy najemnej. Analogiczny odsetek wyniósł 26,8% wśród gospodarstw, gdzie głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza oraz 24,8% – praca najemna. W grupie gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z emerytur i rent, odsetek dla osób kierujących w wieku poniżej 40 lat wynosił jedynie 3,5%, natomiast prawie połowę (49,3%) stanowiły gospodarstwa kierowane przez osoby w wieku 40–64 lata, a 47,2% – w wieku 65 lat i więcej.

Tabl. 13. **Struktura gospodarstw domowych według głównego źródła dochodów i rodzaju wykształcenia rolniczego osoby kierującej indywidualnym gospodarstwem rolnym**

Rodzaj wykształcenia rolniczego	Ogółem	Gospodarstwa domowe, w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z:						
		działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej	pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	działalności pozarolniczej	emerytury i renty	niezarobkowych źródeł utrzymania
O g ó ł e m	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Wyższe rolnicze	2,3	2,6	4,2	2,1	x	3,2	2,9	x
Średnie zawodowe i policealne rolnicze	14,6	19,5	13,9	12,1	15,3	10,9	10,1	5,9
Zasadnicze zawodowe rolnicze	15,3	24,9	30,0	9,2	9,4	6,1	6,8	5,9
Kurs rolniczy	26,1	27,1	19,4	21,3	32,3	22,4	36,8	23,9
Brak wykształcenia rolniczego	41,7	26,0	32,5	55,2	43,0	57,5	43,4	64,6

Najwięcej (74,0%, w kraju – 65,1%) osób kierujących gospodarstwem rolnym posiadających **wykształcenie rolnicze** wystąpiło wśród gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza, natomiast najmniej (35,7%, w kraju – 37,3%) – w grupie gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z niezarobkowych źródeł (poza emeryturą i rentą). Najwyższy odsetek (4,2%) gospodarstw, w których osoba kierująca indywidualnym gospodarstwem rolnym legitymowała się wykształceniem wyższym rolniczym odnotowano dla gospodarstw utrzymujących się głównie z łącznych dochodów z działalności rolniczej (z ich przewagą) i pracy najemnej. Wśród gospodarstw domowych, dla których główne źródło dochodów stanowiła działalność rolnicza odsetek ten wynosił

2,6%. Natomiast najwyższy odsetek gospodarstw, w których osoba kierująca ukończyła kurs rolniczy odnotowano dla gospodarstw utrzymujących się głównie z emerytur i rent.

Odsetek gospodarstw domowych **zużywających więcej niż 50% wartości produkcji rolniczej** wytworzonej w gospodarstwie rolnym był najwyższy (28,5%) w grupie gospodarstw, gdzie główne dochody pochodziły z działalności pozarolniczej. Najmniej natomiast (11,0%) gospodarstw zużywających ponad 50% wartości produkcji rolniczej wystąpiło wśród gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z łącznych dochodów z działalności rolniczej (z ich przewagą) i pracy najemnej. Dla gospodarstw, dla których działalność rolnicza była głównym źródłem utrzymania omawiany odsetek wynosił 15,5%.

Zdecydowana większość omawianych gospodarstw domowych posiadała gospodarstwa rolne **z użytkami rolnymi ogółem i w dobrej kulturze rolnej**. Najwięcej gospodarstw posiadających użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej odnotowano wśród gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z emerytur i rent (7,4%). Najwyższy odsetek (8,9%) indywidualnych gospodarstw rolnych z powierzchnią gruntów ugorowanych odnotowano wśród gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z działalności pozarolniczej, natomiast najniższy (0,1%) – w grupie gospodarstw domowych, dla których główne dochody pochodziły ze źródła mieszanego z przewagą dochodów z pracy najemnej nad dochodami z działalności rolniczej. Wśród gospodarstw utrzymujących się głównie z działalności rolniczej omawiany odsetek wynosił 3,5%.

Największe obszarowo indywidualne gospodarstwa rolne były użytkowane przez gospodarstwa domowe, dla których działalność rolnicza stanowiła główne źródło utrzymania. **Średnia powierzchnia użytków rolnych** w tych gospodarstwach wynosiła 27,61 ha (w kraju – 17,37 ha). Natomiast gospodarstwa rolne obszarowo najmniejsze prowadzone były przez gospodarstwa domowe utrzymujące się głównie z emerytur i rent. Średnia powierzchnia użytków rolnych tych gospodarstw wynosiła 3,21 ha (w kraju – 3,30 ha).

Zboża **uprawiane** były przez wszystkie gospodarstwa rolne z grupy gospodarstw domowych, gdzie główne źródło utrzymania stanowiły łączne dochody z działalności rolniczej (z ich przewagą) i pracy najemnej oraz 96,5% gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z działalności rolniczej.

Wśród gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania były łączne dochody z działalności rolniczej (z ich przewagą) i pracy najemnej odnotowano najwyższy odsetek gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki (38,0%). Najrzadziej uprawy ziemniaków podejmowały się gospodarstwa domowe, gdzie głównym źródłem utrzymania była działalność pozarolnicza (16,6% omawianych gospodarstw domowych).

Najniższy odsetek (14,7%) gospodarstw rolnych prowadzących produkcję roślin przemysłowych odnotowano wśród gospodarstw domowych, dla których łączne dochody z pracy najemnej (z ich przewagą) i działalności rolniczej stanowiły główne źródło utrzymania.

Średnia powierzchnia uprawy przypadająca na jedno gospodarstwo rolne dla wszystkich ww. roślin uprawnych była największa w przypadku gospodarstw prowadzonych przez gospodarstwa domowe utrzymujące się głównie z działalności rolniczej.

W województwie opolskim 59,5% (w kraju – 55,9%) gospodarstw indywidualnych posiadało **zwierzęta gospodarskie**. Najwyższy odsetek gospodarstw rolnych prowadzących chów zwierząt wystąpił w grupie gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z łącznych dochodów z działalności rolniczej (z ich przewagą) i pracy najemnej – 87,3% oraz z działalności rolniczej – 73,2%. Najmniej gospodarstw rolnych (41,6%) zajmujących się hodowlą zwierząt odnotowano wśród gospodarstw domowych, gdzie główne dochody stanowiły niezarobkowe źródła utrzymania (poza emeryturą i rentą).

Największy udział (39,6%) gospodarstw rolnych, które prowadziły chów bydła wystąpił w grupie gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z działalności rolniczej, natomiast najmniejszy (7,3%) – wśród utrzymujących się głównie z działalności pozarolniczej.

Trzodę chlewną oraz drób kurzy posiadały w większości gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, dla których głównym źródłem utrzymania było źródło mieszane – łączne dochody z działalności rolniczej (z ich przewagą) i pracy najemnej (odpowiednio: 74,3% i 76,4%). Natomiast najmniej gospodarstw rolnych prowadzących chów trzody chlewnej (9,4%) wystąpiło w grupie gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z działalności pozarolniczej, a drobiu (36,3%) – wśród gospodarstw, dla których ponad 50% dochodów stanowiły niezarobkowe źródła utrzymania (poza emeryturą i rentą).

W **ciągniki** wyposażonych było 71,5% (w kraju – 66,7%) gospodarstw indywidualnych. Najwyższy odsetek gospodarstw rolnych posiadających ciągniki odnotowano w grupie gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z łącznych dochodów z działalności rolniczej (z ich przewagą) i pracy najemnej (97,9%) oraz gospodarstw, dla których działalność rolnicza stanowiła główne źródło utrzymania (93,4%). Najmniej gospodarstw rolnych posiadających ciągniki było w grupie gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z emerytur i rent (39,6%).

W 2013 r. z ogólnej liczby indywidualnych gospodarstw rolnych w województwie opolskim, 87,9% (w kraju – 72,2%) stosowało **nawozy** mineralne i wapniowe, a 41,2% (w kraju – 48,3%) – naturalne pochodzenia zwierzęcego. Najwyższe odsetki gospodarstw rolnych stosujących nawożenie mineralne i wapniowe oraz naturalne wystąpiły wśród gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z łącznych dochodów z działalności rolniczej (z ich przewagą) i pracy najemnej (odpowiednio: 96,6% i 79,3%) oraz z dochodów z działalności rolniczej (odpowiednio: 95,8% i 62,1%). Najniższy odsetek gospodarstw stosujących nawozy mineralne i wapniowe odnotowano w grupie gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z działalności pozarolniczej (71,2%), natomiast najniższy odsetek gospodarstw

stosujących nawozy naturalne wystąpił wśród gospodarstw, gdzie ponad 50% dochodów ogółem stanowiły emerytury i renty (19,2%).

Zużycie NPK na 1 ha UR w dobrej kulturze rolnej (257 kg, w kraju – 146 kg) było najwyższe w grupie gospodarstw utrzymujących się głównie z działalności rolniczej, a najniższe (87 kg, w kraju – 89 kg) wśród gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem dochodu była działalność pozarolnicza.

CELE PRODUKCJI GOSPODARSTW DOMOWYCH Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO

Według uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, w 2013 r. w województwie opolskim 5,1 tys. gospodarstw indywidualnych produkowało **głównie na samozaopatrzenie, czyli gospodarstwo domowe użytkownika zużywało więcej niż 50% wartości wytworzonej końcowej produkcji rolniczej**. Udział tych gospodarstw wynosił 19,1% (w kraju – 27,0%) ogólnej liczby gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą. W grupie obszarowej powyżej 1 ha UR takich gospodarstw było 5,0 tys., tj. 19,0% ogółu gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR prowadzących działalność rolniczą. Odsetek omawianych gospodarstw produkujących głównie na własne potrzeby malał wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych z 28,3% dla gospodarstw o powierzchni 1–2 ha do 6,1% dla gospodarstw o powierzchni 50 ha i więcej.

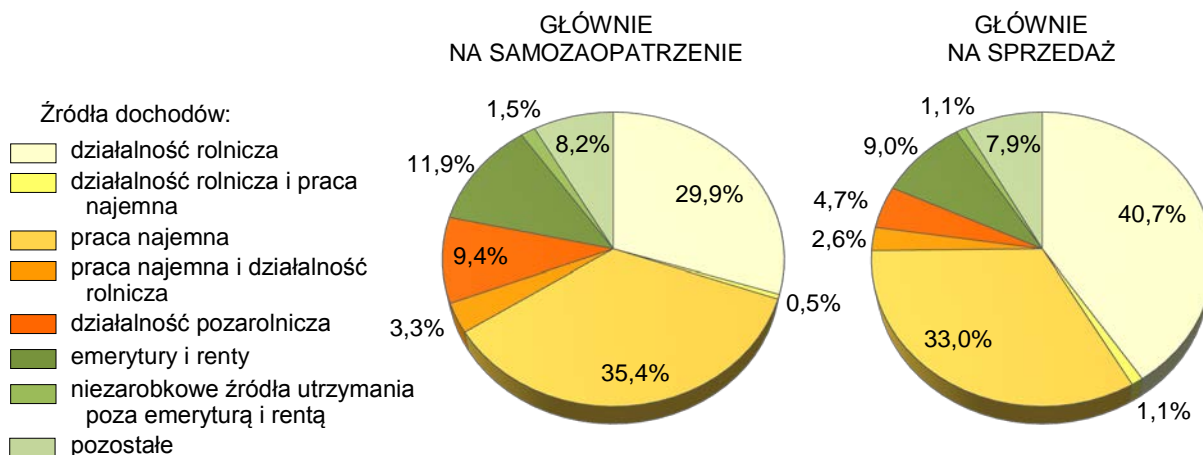
Wśród gospodarstw indywidualnych produkujących głównie na samozaopatrzenie 2,3 tys. (8,7%) gospodarstw indywidualnych produkowało **wyłącznie na samozaopatrzenie**. Zdecydowana większość (98,6%) spośród tych gospodarstw posiadała powierzchnię użytków rolnych powyżej 1 ha, co stanowiło 8,7% ogółu gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR prowadzących działalność rolniczą. W rankingu województw pod względem odsetka gospodarstw produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie województwo opolskie zajmowało 7 miejsce kraju.

W ramach grupy gospodarstw indywidualnych produkujących głównie na samozaopatrzenie wyróżniono podgrupę gospodarstw, których **gospodarstwo domowe zużywało od 51% do 75% wartości końcowej produkcji rolniczej** oraz podgrupę gospodarstw, których **gospodarstwo domowe zużywało od 76% do 99% wartości końcowej produkcji rolniczej**. Udział omawianych podgrup kształtował się na poziomie odpowiednio 5,1% i 5,4% ogólnej liczby gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą.

Prawie 20 tys. gospodarstw indywidualnych **produkowało głównie na sprzedaż, co oznacza, że gospodarstwo domowe użytkownika zużywało 50% i mniej wartości wytworzonej końcowej produkcji rolniczej**. Odsetek tych gospodarstw wynosił 74,9% (w kraju – 62,2%) ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą.

W grupie obszarowej powyżej 1 ha UR liczba tych gospodarstw wynosiła 19,5 tys., tj. 75,1% (w kraju – 62,6%) wszystkich gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR prowadzących działalność rolniczą. Udział rozpatrywanych gospodarstw produkujących głównie na sprzedaż zwiększał się wraz ze wzrostem powierzchni UR z 65,3% dla gospodarstw posiadających 1–5 ha do 91,5% dla gospodarstw o powierzchni 30 ha i więcej.

STRUKTURA GOSPODARSTW DOMOWYCH WEDŁUG PRZEZNACZENIA KOŃCOWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ I GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA DOCHODÓW

Wśród gospodarstw indywidualnych produkujących głównie na sprzedaż 7,4 tys. gospodarstw indywidualnych zajmowało się produkcją **wyłącznie na sprzedaż**, w tym 7,1 tys. posiadało powierzchnię użytków rolnych powyżej 1 ha. Województwo opolskie z odsetkiem 27,7% gospodarstw produkujących wyłącznie na sprzedaż zajmowało (wraz z województwem dolnośląskim) 1 miejsce w rankingu województw.

W grupie gospodarstw indywidualnych produkujących głównie na sprzedaż wyodrębnić można ponadto grupę gospodarstw, których **gospodarstwo domowe zużywało od 1% do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej** oraz podgrupę gospodarstw, których **gospodarstwo domowe zużywało od 26% do 50% wartości końcowej produkcji rolniczej**. Omawiane podgrupy stanowiły odpowiednio 35,2% i 12,0% ogólnej liczby gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą.

Tabl. 14. **Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według odsetka wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczonej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego**

Wyszczególnienie	Ogółem	Odsetek wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczonej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego					
		0%	1–25%	26–50%	51–75%	76–99%	100%
Struktura liczby gospodarstw w %	100,0	27,7	35,2	12,0	5,1	5,4	8,7
Odsetek kierujących z wykształceniem rolniczym	58,3	52,6	67,1	64,0	64,9	58,1	42,5

Tabl. 14. **Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według odsetka wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczanej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego (dok.)**

Wyszczególnienie	Ogółem	Odsetek wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczanej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego					
		0%	1–25%	26–50%	51–75%	76–99%	100%
Odsetek gospodarstw, gdzie działalność rolnicza jest głównym źródłem utrzymania gospodarstwa domowego	36,7	29,7	47,7	45,5	57,6	34,2	11,1
Odsetek gospodarstw z działalnością inną niż rolnicza ^a	2,0	2,6	1,6	2,3	1,0	2,0	0,3
Powierzchnia UR na 1 gospodarstwo w ha	14,55	18,35	16,36	14,97	17,26	9,61	3,15

a Bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym

Odsetek gospodarstw indywidualnych, gdzie osoba kierująca legitymowała się wykształceniem rolniczym kształtował się na poziomie 61,2% wśród gospodarstw, których końcowa produkcja rolnicza była przeznaczona głównie na sprzedaż i 52,8% wśród gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie (w tym 42,5% produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie). Biorąc pod uwagę gospodarstwa kierowane przez osoby z wykształceniem rolniczym, 4,3% spośród gospodarstw produkujących głównie na sprzedaż i 2,5% – produkujących głównie na samozaopatrzenie były kierowane przez osoby posiadające wykształcenie wyższe rolnicze. W 49,0% omawianych gospodarstw, produkujących głównie na samozaopatrzenie i w 43,3% – produkujących głównie na rynek kierujące nimi osoby miały ukończony kurs rolniczy.

Działalność rolnicza stanowiła **główne źródło dochodów** dla 40,7% gospodarstw produkujących głównie na sprzedaż oraz dla 29,9% gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie. Jednocześnie dochód z działalności rolniczej jako przekraczający 50% dochodów ogółem odnotowano dla 29,7% gospodarstw produkujących wyłącznie na sprzedaż i dla 11,1% produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie.

Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 gospodarstwo produkujące **głównie na samozaopatrzenie** kształtowała się na poziomie 8,70 ha (w kraju – 5,07 ha) dla całej grupy. Najmniejszą powierzchnią użytków rolnych (3,15 ha) dysponowały gospodarstwa zużywające całość końcowej produkcji rolniczej.

Dla gospodarstw indywidualnych produkujących **głównie na sprzedaż** średnia powierzchnia użytków rolnych wynosiła 16,87 ha i była wyższa od przeciętnej dla województwa (14,55 ha) i kraju (12,05 ha). Największe były gospodarstwa produkujące wyłącznie na sprzedaż. Średnia powierzchnia użytków rolnych dla tych gospodarstw wynosiła 18,35 ha.

Rozpatrując **klasy wielkości ekonomicznej** gospodarstw indywidualnych (według siedziby gospodarstwa), w najniższej klasie (do 2 tys. euro) odnotowano najwyższe odsetki dla gospodarstw produkujących głównie oraz wyłącznie na samozaopatrzenie (odpowiednio: 23,8% i 17,5%). Natomiast w klasie wielkości ekonomicznej od 500 tys. do 1 mln euro wystąpiły największe udziały dla gospodarstw produkujących głównie oraz wyłącznie na sprzedaż (odpowiednio: 100,0% i 63,0%).

Działalność inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym prowadził większy odsetek gospodarstw produkujących głównie na sprzedaż (2,1% ogółu produkujących głównie na rynek) niż głównie na potrzeby gospodarstwa domowego (1,0% ogółu produkujących głównie na samozaopatrzenie).

Gospodarstwa indywidualne produkujące głównie na samozaopatrzenie częściej niż jednostki wytwarzające głównie na sprzedaż prowadziły działalność z zakresu agroturystyki oraz leśnictwa, natomiast gospodarstwa produkujące głównie na sprzedaż preferowały przetwórstwo produktów rolnych, przetwarzanie surowego drewna w gospodarstwie, akwakulturę, rolnicze i nierolnicze prace kontraktowe oraz inne działalności (np. prowadzenie sklepu, w którym sprzedaje się wytworzone w gospodarstwie produkty rolne).

PRACUJĄCY I NAKŁADY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

Wyniki badania gospodarstw rolnych w 2013 r. umożliwiły przedstawienie wielkości nakładów pracy poniesionych na wytworzenie produkcji rolnej w ciągu całego roku gospodarczego 2012/2013. Przy wyznaczaniu liczby pracujących uwzględniono nawet minimalny wkład pracy wszystkich osób pracujących w gospodarstwie rolnym przy produkcji rolniczej w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, niezależnie od tego czy praca w gospodarstwie rolnym była dla tych osób pracą wyłączną, główną czy dodatkową.

Ze względu na duży udział pracujących w rolnictwie w niepełnym wymiarze czasu pracy, wprowadzone zostały umowne roczne jednostki pracy – AWU (z ang. *Annual Work Unit*), będące odpowiednikiem rocznego wkładu pracy osoby zatrudnionej w pełnym wymiarze czasu pracy (tj. po przeliczeniu pracujących w niepełnym wymiarze na pełne etaty).

Pełny wkład pracy uwzględnia rodzinna siłę roboczą, pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych oraz pomoc sąsiedzka. Nakłady pracy na prowadzenie działalności rolniczej w roku gospodarczym 2012/13 wynosiły 37,6 tys. AWU, w tym zdecydowana większość, tj. 33,8 tys. AWU (89,9%) w gospodarstwach indywidualnych (w kraju – 98,0%). (w roku gospodarczym 2009/10 – 43,1 tys. AWU, w tym 38,4 tys. AWU, tj. 89,1% w gospodarstwach indywidualnych).

Schemat – Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych w roku gospodarczym 2012/13

PRACUJĄCY NAKŁADY PRACY			W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W CIĄGU ROKU	$\frac{X}{37,6}$	tys. osób tys. AWU
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE					$\frac{X}{33,8}$
Członkowie rodziny użytkownika				$\frac{63,1}{32,3}$	Pracownicy najemni zatrudnieni na stałe
Użytkownicy	Współmałżonkowie użytkowników	Inni członkowie rodziny			
$\frac{26,3}{15,8}$	$\frac{14,7}{8,1}$	$\frac{22,1}{8,4}$		$\frac{1,0}{X}$	

X Brak danych w osobach (jako pełnego odpowiednika danych w AWU) lub odpowiednika danych w AWU.

Wśród gospodarstw indywidualnych dominowały gospodarstwa prowadzone wyłącznie siłami użytkownika i jego rodziny, a nakłady pracy rodzinnej siły roboczej ponoszone na prowadzenie działalności rolniczej wynosiły 32,3 tys. AWU i stanowiły 95,7% (w kraju – 94,8%). W 2010 r. nakłady te wynosiły 37,5 tys. AWU, tj. 97,7%.

Spadek liczby indywidualnych gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą (o 5,9%) w porównaniu z PSR 2010 wpłynął na zmniejszenie liczby użytkowników, współmałżonków oraz pozostałych członków rodziny pracujących w gospodarstwach rolnych zarówno w osobach fizycznych, jak i w nakładach pracy liczonych w pełnych jednostkach pracy.

Tabl. 15. **Pracujący i nakłady pracy rodzinnej siły roboczej w gospodarstwach indywidualnych w roku gospodarczym 2012/13**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^a	Rodzinna siła robocza		
		użytkownicy	małżonkowie użytkowników	pozostali członkowie rodziny ^a
W TYSIĄCACH OSÓB				
Ogółem	63,1	26,3	14,7	22,1
Mężczyźni	34,3	18,6	4,0	11,8
Kobiety	28,8	7,8	10,7	10,3
W TYSIĄCACH AWU				
Ogółem	32,3	15,8	8,1	8,4

^a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i z pomocą sąsiedzką.

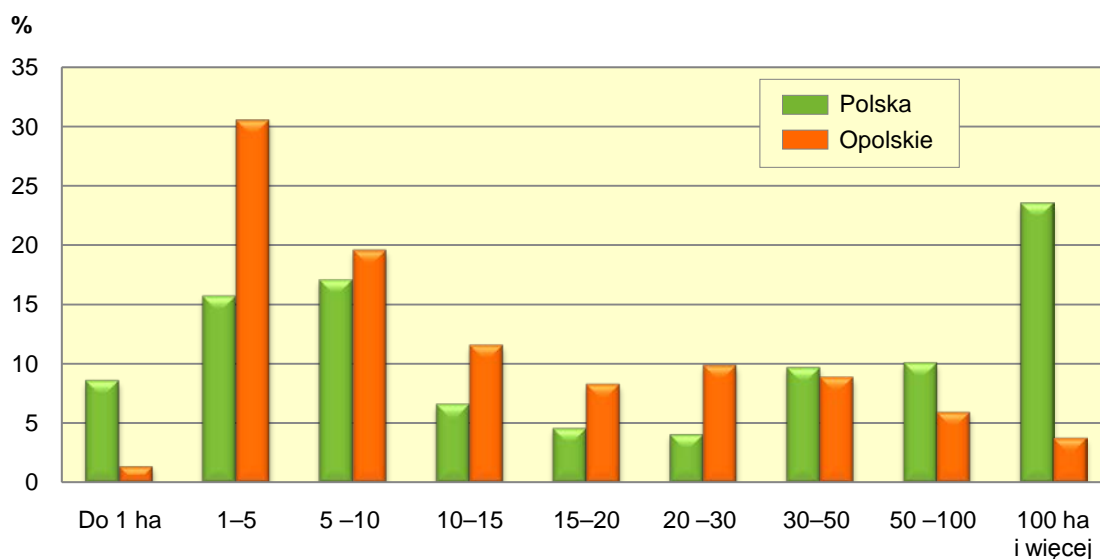
W strukturze rodzinnej siły roboczej 41,7% stanowili użytkownicy gospodarstw rolnych, 23,2% – małżonkowie użytkowników, a 35,0% – pozostali członkowie rodziny. Mężczyźni przeważali w zbiorowości użytkowników – 70,5% i pozostałych członków rodziny – 53,3%, a ich udział w liczbie członków rodzinnej siły roboczej wynosił 54,4%, natomiast najwięcej kobiet – 73,0% było współmałżonkami użytkowników.

Wyniki badania struktury gospodarstw rolnych w 2013 r. wykazały, że w gospodarstwach indywidualnych pracowało 1,0 tys. osób zatrudnionych jako pracownicy najemni stali (2,2% udziału w kraju), w tym ponad połowa – 0,6 tys., tj. 56,3% w gospodarstwach największych o powierzchni 100 i więcej ha UR.

Struktura gospodarstw według powierzchni użytków rolnych oraz sytuacja na lokalnym rynku pracy przekłada się na strukturę ludności wnoszącej jakikolwiek wkład pracy w gospodarstwo rolne w ciągu roku. Zgodnie z wynikami badania w 2013 r. – 46,4% wszystkich gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą posiadało do 5 ha UR, 28,9% – od 5 do 15 ha UR oraz 24,7% – 15 ha UR i więcej (w 2010 r. – 45,8%, 31,2% i 23,0%). W kraju struktura ta kształtowała się odpowiednio: 53,7%, 31,9% i 14,4% (w 2010 r. – 54,0%, 33,0% i 13,0%).

W indywidualnych gospodarstwach rolnych o powierzchni do 5 ha UR, prowadzonych głównie nakładami rodzinnej siły roboczej, wykazano 42,8% ogólnej liczby pracujących członków rodziny w ciągu roku (liczonych w osobach), a 32,5% w przeliczeniu na pełnozatrudnionych (w kraju w przeliczeniu na AWU – 24,3%).

STRUKTURA NAKŁADÓW PRACY RODZINNEJ SIŁY ROBOCZEJ W PRZELICZENIU NA PEŁNOZATRUDNIIONYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W ROKU GOSPODARCZYM 2012/13

Osoba fizyczna upoważniona przez właściciela/użytkownika gospodarstwa rolnego do podejmowania decyzji bezpośrednio związanych z procesami produkcyjnymi, nadzorowania ich lub wykonywania jest osobą kierującą gospodarstwem rolnym. Kierujący jest na ogół tą samą osobą co użytkownik. Wyniki badania w 2013 r. wykazały, że na 26,5 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych, najwięcej, tj. 10,7 tys. (40,5%) prowadzonych było przez osobę kierującą od ponad 20 lat, a 8,2 tys. (30,9%) przez okres od 11 do 20 lat.

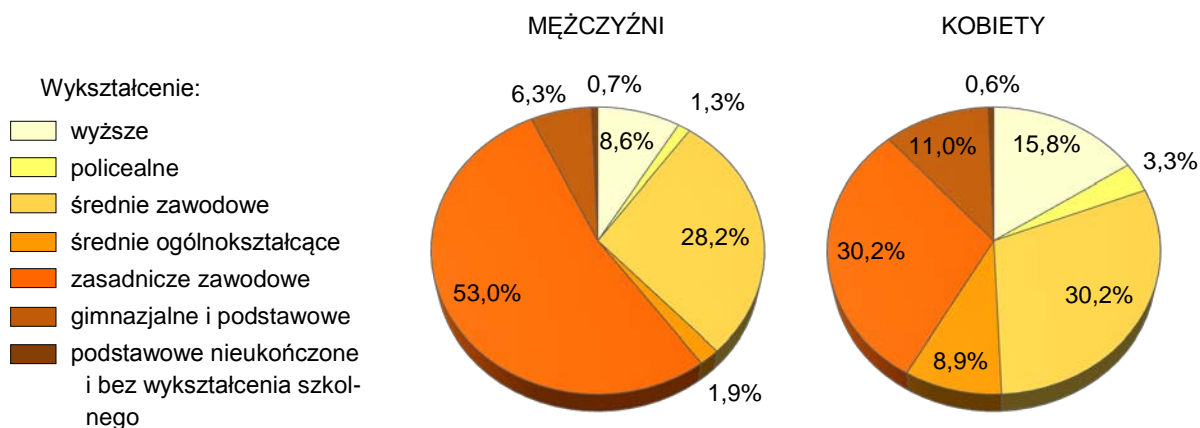
Tabl. 16. **Struktura kierujących według płci, grup wieku oraz okresu kierowania w indywidualnych gospodarstwach rolnych w roku gospodarczym 2012/13**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Okres kierowania				
		do 1 roku	2–5	6–10	11–20	21 lat i więcej
	w odsetkach					
Mężczyźni	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Poniżej 40 lat	26,8	76,9	72,0	61,5	28,8	0,8
40–64	67,4	23,1	28,0	35,9	69,3	87,8
65 lat i więcej	5,8	x	x	2,6	1,9	11,4
Kobiety	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Poniżej 40 lat	23,3	78,0	66,6	49,7	12,6	0,4
40–64	65,2	22,0	33,3	48,9	82,0	71,8
65 lat i więcej	11,5	x	0,1	1,4	5,4	27,8

Przeważająca część, tj. 72,0% ogólnej liczby omawianych gospodarstw kierowanych było przez mężczyzn. W większości gospodarstw rolnych kierowanych zarówno przez mężczyzn jak i kobiety przeważały osoby w grupie wieku 40–64 lata (odpowiednio: 67,4% i 65,2%).

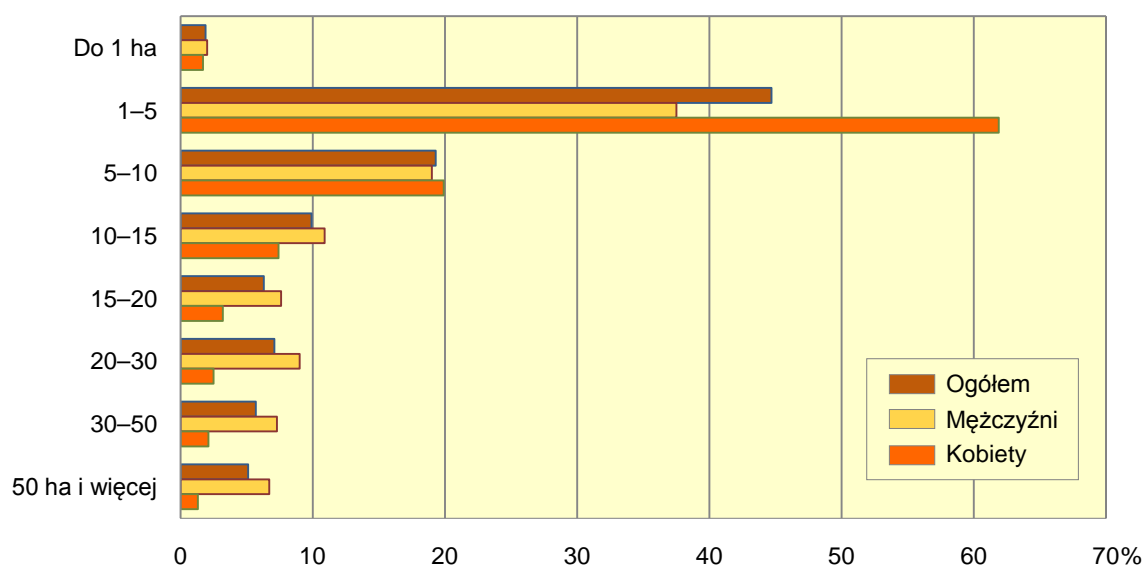
Kierujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych posiadali najczęściej wykształcenie zasadnicze zawodowe – 46,6% gospodarstw i średnie zawodowe – 28,8%. Gospodarstw, w których osoby kierujące legitymowały się wykształceniem wyższym wykazano 10,6%, a gimnazjalnym podstawowym – 7,6%. W indywidualnych gospodarstwach rolnych kierowanych przez mężczyzn, w ponad połowie z nich (53,0%) mężczyźni posiadali wykształcenie zasadnicze zawodowe, a następnie w 28,2% gospodarstw – średnie zawodowe (gospodarstw, którymi kierowały kobiety z takim wykształceniem wykazano po 30,2%). Odsetek gospodarstw kierowanych przez osoby z wykształceniem wyższym był prawie dwukrotnie większy wśród kobiet niż wśród mężczyzn (odpowiednio: 15,8% i 8,6%). Ponad połowa, tj. 58,3% ogólnej liczby indywidualnych gospodarstw rolnych kierowanych było przez osoby posiadające wykształcenie rolnicze, w tym 26,1% przez osoby, które ukończyły kurs rolniczy.

STRUKTURA KIERUJĄCYCH GOSPODARSTWEM WEDŁUG PŁCI I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTWACH ROLNYCH W ROKU GOSPODARCZYM 2012/13

Z ogólnej liczby pracujących użytkowników indywidualnych gospodarstw rolnych prawie połowę, tj. 46,6% osób odnotowano w gospodarstwach z powierzchnią do 5 ha UR; 29,2% – od 5 do 15 ha UR, a 24,2% – w gospodarstwach o powierzchni 15 ha UR i więcej. Zdecydowaną większość, tj. 70,5% pracujących użytkowników w indywidualnych gospodarstwach rolnych stanowili mężczyźni. Z ogólnej liczby 18,6 tys. mężczyzn użytkujących te gospodarstwa – 7,3 tys. osób, tj. 39,5% odnotowano w gospodarstwach do 5 ha powierzchni UR. W gospodarstwach od 5 do 15 ha UR oraz 15 ha UR i więcej udział użytkujących mężczyzn stanowił odpowiednio: 30,0% i 30,5%. Kobiety w porównaniu z mężczyznami częściej użytkowały mniejsze obszary gospodarstwa rolne, a ich udział w gospodarstwach do 5 ha UR wynosił ponad połowę, tj. 63,6%. W gospodarstwach od 5 do 15 ha UR kobiety, które były użytkownikami stanowiły 27,2% wszystkich kobiet użytkujących gospodarstwa indywidualne, a w gospodarstwach o powierzchni 15 ha UR i więcej – 9,1%.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH UŻYTKOWNIKÓW WEDŁUG PŁCI I GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROKU GOSPODARCZYM 2012/13

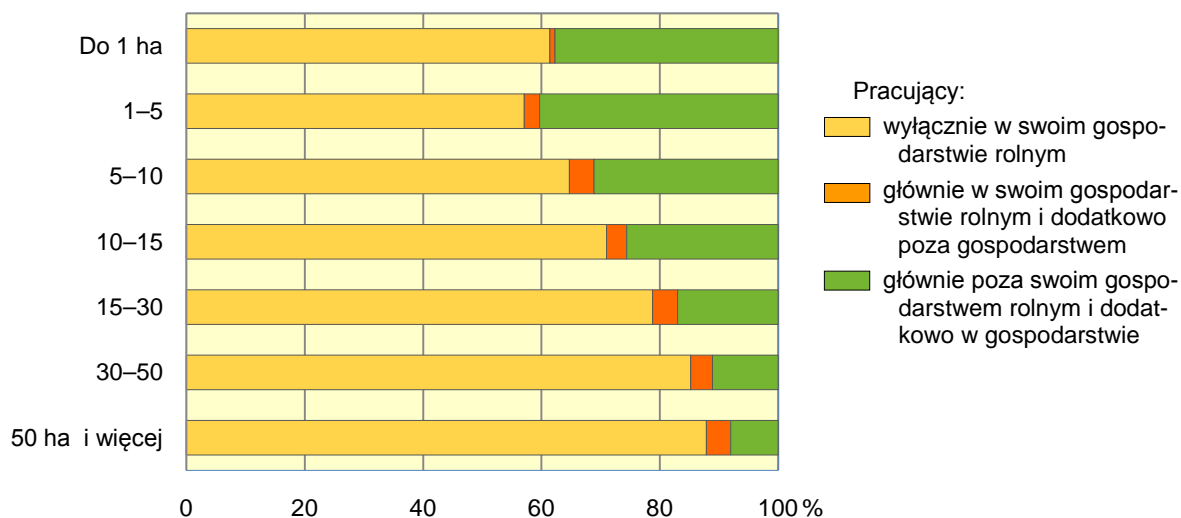
Analiza struktury wiekowej użytkowników pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych wykazała, że ponad połowę, tj. 63,4% stanowiły osoby w wieku powyżej 44 lat (z tego 33,2% w wieku 45–54; 22,7% w wieku 55–64 oraz 7,5% w wieku 65 lat i więcej). Podobną strukturę wieku odnotowano wśród małżonków użytkowników pracujących w gospodarstwach, gdzie również ponad połowę (61,6%) pracujących współmałżonków stanowiły osoby w wieku powyżej 44 lat. Młodszy natomiast od użytkowników, a także ich współmałżonków, byli pozostali członkowie rodzin pracujący w gospodarstwach rolnych, wśród których 52,3% osób nie przekroczyło 34 lat. Należy również zaznaczyć, że im większe gospodarstwo rolne, tym pracowały w nim młodsze osoby.

Tabl. 17. **Członkowie rodzinnej siły roboczej według wieku pracujący w gospodarstwach indywidualnych w roku gospodarczym 2012/13**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku					
		do 24 lat	25–34	35–44	45–54	55–64	65 lat i więcej
W TYSIĄCACH OSÓB							
Użytkownicy	26,3	0,3	3,3	6,1	8,7	6,0	2,0
Małżonkowie użytkowników	14,7	0,1	1,7	3,9	5,1	3,2	0,7
Pozostali członkowie rodziny	22,1	6,3	5,3	0,8	1,5	4,9	3,3
W ODSETKACH							
Użytkownicy	100,0	1,1	12,4	23,1	33,2	22,7	7,5
Małżonkowie użytkowników	100,0	0,5	11,6	26,3	35,0	22,1	4,5
Pozostali członkowie rodziny	100,0	28,5	23,8	3,8	6,7	22,2	15,0

Wyniki badania struktury gospodarstw rolnych w 2013 r. wykazały również, że z ogólnej liczby 63,1 tys. członków rodziny użytkownika pracujących w swoich rodzinnych gospodarstwach rolnych – 20,9 tys. osób łączyło tę pracę z inną i dla zdecydowanej większości praca poza gospodarstwem była pracą główną. Wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym pracowało 42,2 tys. osób, tj. 66,8% ogółu pracujących w ramach rodzinnej siły roboczej. Pracujących głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem było 2,1 tys. osób, tj. 3,4% ogółu rodzinnej siły roboczej. Dla 18,8 tys. osób (29,8%) praca w gospodarstwie była tylko pracą dodatkową. Spośród pracujących wyłącznie w swoim gospodarstwie nieco przeważały kobiety, które stanowiły 52,0%. Pracę głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem rolnym, jak również pracę głównie poza swoim gospodarstwem rolnym i dodatkowo w gospodarstwie z inną pracą łączyli częściej mężczyźni niż kobiety (odpowiednio: 72,4% i 66,6%).

STRUKTURA CZŁONKÓW RODZINNEJ SIŁY ROBOCZEJ WEDŁUG KATEGORII PRACUJĄCYCH I GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W ROKU GOSPODARCZYM 2012/13

Wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha zwiększał się udział pracujących wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym. W gospodarstwach o powierzchni 1–5 ha UR pracujący wyłącznie w gospodarstwie stanowili 57,1%, pracujący głównie w gospodarstwie, dodatkowo poza – 2,6%, natomiast pracujący dodatkowo w gospodarstwie, a głównie poza – 40,3%. W gospodarstwach rolnych o powierzchni 5–10 ha UR udziały te wynosiły odpowiednio: 64,7%, 4,2% i 31,1%, w gospodarstwach liczących 30–50 ha UR: 85,2%, 3,7% i 11,1%, natomiast w gospodarstwach największych obszarowo, tj. 50 ha UR i więcej: 87,9%, 4,1% i 8,0%.

TABL. 1. **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI I GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gospodarstwa		Powierzchnia użytków rolnych	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w hektarach	w odsetkach
OGÓŁEM	26753	100,0	523126	100,0
Sektor prywatny	26740	100,0	507434	97,0
w tym:				
Gospodarstwa indywidualne	26531	99,2	386103	73,8
w grupach obszarowych użytków rolnych:				
0– 1 ha	516	1,9	422	0,1
1– 2	4798	17,9	6960	1,3
2– 3	3191	11,9	7790	1,5
3– 5	3907	14,6	15150	2,9
5– 10	5123	19,1	37402	7,1
10– 15	2608	9,7	32151	6,1
15– 20	1664	6,2	28903	5,5
20– 30	1867	7,0	45928	8,8
30– 50	1508	5,6	58702	11,2
50– 100	992	3,7	67265	12,9
100– 200	276	1,0	36328	6,9
200– 300	49	0,2	11934	2,3
300– 500	19	0,1	6974	1,3
500–1000	9	0,0	5741	1,1
1000 ha i więcej	4	0,0	24451	4,7
Sektor publiczny	13	0,0	15692	3,0

TABL. 2. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
Liczba gospodarstw				
OGÓŁEM	26753	26740	26531	13
W % ogółem	100,0	99,9	99,2	0,0
Powierzchnia użytków rolnych				
W hektarach	523126	507434	386103	15692
W % ogółem	100,0	97,0	73,8	3,0
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach				
W hektarach	19,6	19,0	14,6	1207,1
Liczba gospodarstw prowadzących działalność				
Wyłącznie rolniczą	26188	26178	26003	10
w tym:				
wyłącznie roślinną	10537	10529	10415	8
Rolniczą i inną niż rolnicza	565	562	528	3
Pogłowie zwierząt gospodarskich				
W sztukach dużych	232810	224752	200662	8058
W % ogółem	100,0	96,5	86,2	3,5
W sztukach dużych na 100 ha użytków rolnych	44,5	44,3	52,0	51,4
Liczba ciągników				
Na jedno gospodarstwo w szt.	1,3	1,3	1,3	12,2
Na 1 ha użytków rolnych w szt.	0,1	0,1	0,1	0,0
Liczba pełnozatrudnionych ^a				
W tysiącach AWU	37,6	37,0	33,8	0,6

^a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą sąsiedzką.

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
INFORMA					
W liczbach					
GOSPODARSTWA OGÓŁEM	26235	4798	3194	3907	5131
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie ogólne:					
Wyższe	2809	494	459	537	435
Policealne	496	93	90	148	63
Średnie zawodowe	7630	1368	938	1001	1317
Średnie ogólnokształcące	967	207	107	178	219
Zasadnicze zawodowe	12193	2128	1393	1632	2545
Gimnazjalne, podstawowe	1959	442	198	383	518
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	180	65	9	28	33
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:					
Wyższe	642	52	42	83	61
Policealne	156	71	–	1	21
Średnie zawodowe	3766	493	359	304	569
Zasadnicze zawodowe	4038	315	155	284	945
Kurs rolniczy	6878	1039	786	1200	1514
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:					
Do 1 roku	344	61	58	48	80
2– 5	2851	600	265	505	519
6–10	4201	797	764	526	747
11–20	8173	1798	933	1313	1467
21 lat i więcej	10666	1542	1174	1516	2318
Gospodarstwa w których prowadzona była zarobkowa działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym w zakresie:					
Ogółem	556	72	125	75	68
Agroturystyki	83	5	20	10	13
Rękodzieła	2	–	–	–	–
Przetwórstwa produktów rolnych	13	1	–	–	5
Produkcji energii odnawialnej	–	–	–	–	–
Przetwarzania surowego drewna w gospodarstwie	27	–	–	11	–
Akwakultury	48	12	19	5	1
Rolniczych prac kontraktowych	48	–	9	–	–
Nierolniczych prac kontraktowych	30	19	–	–	5
Leśnictwa	32	–	19	3	–
Innych działalności	317	35	68	48	54
Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosił więcej niż 50%:					
Ogółem	171	19	57	49	22

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
CJE OGÓLNE					
bezwzględnych					
2610	1664	1870	1510	1553 GOSPODARSTWA OGÓŁEM
					Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie ogólne:
220	117	140	119	289 Wyższe
44	10	23	5	19 Policealne
728	553	610	533	582 Średnie zawodowe
98	40	56	25	38 Średnie ogólnokształcące
1344	843	963	760	585 Zasadnicze zawodowe
157	90	73	66	33 Gimnazjalne, podstawowe
19	10	5	3	8 Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
					Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:
66	31	68	52	187 Wyższe
20	12	2	8	21 Policealne
376	350	450	396	471 Średnie zawodowe
580	466	497	437	359 Zasadnicze zawodowe
760	470	456	370	282 Kurs rolniczy
					Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:
54	18	13	4	9 Do 1 roku
255	228	230	139	110 2–5
385	264	252	234	234 6–10
789	419	537	404	513 11–20
1128	735	838	729	686 21 lat i więcej
					Gospodarstwa, w których prowadzona była zarobkowa działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym w zakresie:
22	29	32	38	95 Ogółem
10	7	2	9	6 Agroturystyki
–	–	–	–	2 Rękodzieła
–	1	–	1	4 Przetwórstwa produktów rolnych
–	–	–	–	– Produkcji energii odnawialnej
5	4	5	2	– Przetwarzania surowego drewna w gospodarstwie
–	–	2	2	7 Akwakultury
–	2	3	5	29 Rolniczych prac kontraktowych
–	–	–	–	6 Nierolniczych prac kontraktowych
–	9	–	1	1 Leśnictwa
7	10	21	19	53 Innych działalności
					Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosił więcej niż 50%:
5	9	4	–	6 Ogółem

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
INFORMA					
W liczbach					
Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosiła więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:					
Ogółem	1893	371	297	279	314
Gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej:					
Ogółem	26155	4811	3190	3790	5162
0– 2 tys. euro	6032	4060	1295	485	129
2– 4	4699	584	1686	1975	413
4– 8	4079	93	146	1111	2511
8– 15	3513	16	31	184	1617
15– 25	2534	36	10	11	370
25– 50	2759	9	9	5	97
50–100	1621	5	10	9	9
100 tys. euro i więcej	917	7	2	9	15
Gospodarstwa według typów rolniczych:					
Ogółem	26155	4811	3190	3790	5162
Specjalizujące się w uprawach polowych	16488	3551	2336	2763	3212
Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych	176	81	18	18	41
Specjalizujące się w uprawach trwałych	88	1	11	10	23
Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi ...	985	7	93	91	169
Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	725	170	97	31	143
Mieszane – różne uprawy	271	127	52	2	18
Mieszane – różne zwierzęta	1244	77	53	88	340
Mieszane – różne uprawy i zwierzęta ..	5947	722	444	741	1198
Gospodarstwa niesklasyfikowane	232	73	86	45	19
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa z powierzchnią:					
Użytków rolnych	26235	4798	3194	3907	5131
użytków rolnych w dobrej kulturze	26234	4798	3194	3907	5131
pod zasiewami	24929	4333	2825	3701	5055
gruntów ugorowanych	1190	202	149	138	175
ogrodów przydomowych	5516	1112	591	936	1068
łąk trwałych	13761	1553	1440	1826	3014
pastwisk trwałych	1529	102	114	71	245
upraw trwałych	1321	290	126	206	261
użytków rolnych pozostałych	1133	141	154	186	262
Lasów i gruntów leśnych	5689	482	584	791	1245
Pozostałych gruntów	23645	4144	2659	3455	4818

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
CJE OGÓLNE (dok.)					
bezwzględnych (dok.)					
156	119	134	80	144	Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosiła więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:
				 Ogółem
					Gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej:
2599	1667	1865	1515	1558 Ogółem
34	9	11	6	1 0–2 tys. euro
25	7	6	4	– 2–4
177	9	28	2	1 4–8
1226	366	59	12	2 8–15
836	714	501	53	3 15–25
292	509	966	777	96 25–50
4	47	278	585	674 50–100
6	6	15	76	780 100 tys. euro i więcej
					Gospodarstwa według typów rolniczych:
2599	1667	1865	1515	1558 Ogółem
1236	815	861	724	991	Specjalizujące się w uprawach polowych
9	–	6	–	3	Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych
20	3	4	13	3	Specjalizujące się w uprawach trwałych
113	102	142	147	121	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywnych paszami objętościowymi
68	43	71	48	53	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywnych paszami treściwymi
25	23	7	7	11 Mieszane – różne uprawy
259	178	140	80	29 Mieszane – różne zwierzęta
871	499	634	492	347 Mieszane – różne uprawy i zwierzęta
–	4	2	4	– Gospodarstwa niesklasyfikowane

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

bezwzględnych

2610	1664	1870	1510	1553	Gospodarstwa z powierzchnią:
2609	1664	1870	1510	1553 Użytków rolnych
2505	1647	1843	1487	1532 użytków rolnych w dobrej kulturze
125	76	98	104	124 pod zasiewami
586	352	368	292	212 gruntów ugorowanych
1668	1125	1245	986	904 ogrodów przydomowych
224	189	181	186	217 łąk trwałych
149	81	84	71	53 pastwisk trwałych
114	63	51	62	101 upraw trwałych
573	360	522	446	685 użytków rolnych pozostałych
2492	1526	1730	1419	1402 Lasów i gruntów leśnych
				 Pozostałych gruntów

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W hek					
Powierzchnia:					
Ogółem	570847	8272	9335	16781	40419
Użytków rolnych	522704	6960	7797	15150	37469
użytków rolnych w dobrej kulturze	519741	6855	7614	14939	37089
pod zasiewami	466775	5360	5969	12572	31666
gruntów ugorowanych	8200	163	226	195	554
ogrodów przydomowych	672	121	89	90	124
łąk trwałych	35643	1053	1237	1877	4304
pastwisk trwałych	6901	79	30	34	157
upraw trwałych	1551	79	63	171	283
użytków rolnych pozostałych	2962	105	183	211	380
Lasów i gruntów leśnych	8617	404	726	585	1243
Pozostałych gruntów	39527	909	812	1046	1706
Średnia powierzchnia gruntów w gospodarstwie rolnym:					
Ogółem	21,76	1,72	2,92	4,30	7,88
Użytków rolnych	19,92	1,45	2,44	3,88	7,30
Użytków rolnych w dobrej kulturze	19,81	1,43	2,38	3,82	7,23
W liczbach					
Gospodarstwa z powierzchnią upraw trwałych:					
Ogółem	1321	290	126	206	261
w tym:					
Plantacje drzew owocowych	1045	269	56	200	187
w tym orzech włoski	41	–	9	–	24
Plantacje krzewów owocowych	204	147	19	1	25
w tym leszczyna	19	–	–	–	19
Szkółki drzew i krzewów owocowych ...	24	–	–	5	5
Szkółki drzew i krzewów ozdobnych	46	18	11	2	10
W hek					
Powierzchnia upraw trwałych:					
Ogółem	1551	79	63	171	283
w tym:					
Plantacje drzew owocowych	1079	41	15	145	66
w tym orzech włoski	3	–	0	–	0
Plantacje krzewów owocowych	37	12	5	3	10
w tym leszczyna	0	–	–	–	0
Szkółki drzew i krzewów owocowych ...	43	–	–	11	15
Szkółki drzew i krzewów ozdobnych	127	15	16	12	58

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)

tarach

					Powierzchnia:
34077	30273	47670	60399	323622 Ogółem
32179	28903	45999	58786	289460 Użytków rolnych
31915	28815	45932	58599	287984 użytków rolnych w dobrej kulturze
27181	24684	39773	51199	268371 pod zasiewami
648	525	1012	1203	3673 gruntów ugorowanych
57	38	53	31	68 ogrodów przydomowych
3466	3010	4559	4987	11150 łąk trwałych
368	396	467	965	4405 pastwisk trwałych
194	161	68	215	317 upraw trwałych
265	89	67	187	1476 użytków rolnych pozostałych
651	528	720	716	3043 Lasów i gruntów leśnych
1247	842	950	897	31119 Pozostałych gruntów
					Średnia powierzchnia gruntów w gospodarstwie rolnym:
13,06	18,19	25,49	40,00	208,39 Ogółem
12,33	17,37	24,60	38,93	186,39 Użytków rolnych
12,23	17,32	24,56	38,81	185,44 Użytków rolnych w dobrej kulturze

bezwzględnych

					Gospodarstwa z powierzchnią upraw trwałych:
149	81	84	71	53 Ogółem
				 w tym:
114	61	69	53	35 Plantacje drzew owocowych
–	4	–	2	2 w tym orzech włoski
–	4	3	4	2 Plantacje krzewów owocowych
–	–	–	–	– w tym leszczyna
8	7	–	–	– Szkółki drzew i krzewów owocowych
2	–	1	–	1 Szkółki drzew i krzewów ozdobnych

tarach

					Powierzchnia upraw trwałych:
194	161	68	215	317 Ogółem
				 w tym:
130	138	47	196	301 Plantacje drzew owocowych
–	0	–	3	0 w tym orzech włoski
–	0	1	3	3 Plantacje krzewów owocowych
–	–	–	–	– w tym leszczyna
9	9	–	–	– Szkółki drzew i krzewów owocowych
14	–	11	–	1 Szkółki drzew i krzewów ozdobnych

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawy:					
Ogółem	24929	4333	2825	3701	5055
w tym:					
Pszenica ozima	15115	1663	1117	1836	3093
Pszenica jara	1945	216	108	122	436
Żyto	4618	322	353	546	1214
Jęczmień ozimy	5666	416	191	590	950
Jęczmień jary	8350	593	582	1037	1917
Owies	2688	95	221	296	578
Pszenżyto ozime	6883	373	513	994	1392
Pszenżyto jare	741	57	130	140	101
Mieszanki zbożowe ozime	912	70	37	251	223
Mieszanki zbożowe jare	5682	564	622	774	1483
Kukurydza na ziarno	5001	712	396	382	749
Strączkowe na ziarno	354	37	19	37	39
strączkowe jadalne	187	19	19	–	19
strączkowe pastewne	172	19	–	37	21
Ziemniaki	7175	888	791	929	1714
Buraki cukrowe	2062	–	37	56	186
Okopowe pastewne	504	9	–	19	187
buraki pastewne	501	9	–	19	187
inne pastewne	14	–	–	–	–
Oleiste na ziarno	7513	620	344	403	1445
w tym:					
rzepak i rzepik ozimy	7287	576	325	383	1386
rzepak i rzepik jary	122	6	19	–	46
Warzywa gruntowe	438	120	1	41	83
Truskawki gruntowe i spod osłon	204	30	19	–	71
Kukurydza na zielonkę	1813	37	42	74	219
Strączkowe pastewne na zielonkę	89	10	–	18	25
Motylkowe pastewne na zielonkę	485	30	24	48	54
Trawy polowe na zielonkę	294	19	19	37	41
Inne pastewne na zielonkę	65	–	2	9	19

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)					
bezwzględnych					
					Gospodarstwa prowadzące uprawy:
2505	1647	1843	1487	1532 Ogółem
				 w tym:
1853	1306	1581	1321	1345 Pszenica ozima
282	200	191	206	185 Pszenica jara
625	442	395	359	364 Żyto
743	635	815	662	664 Jęczmień ozimy
1245	748	856	749	624 Jęczmień jary
432	343	337	215	172 Owies
993	721	737	623	537 Pszenżyto ozime
96	89	28	60	40 Pszenżyto jare
116	68	64	49	32 Mieszanki zbożowe ozime
681	453	490	402	214 Mieszanki zbożowe jare
529	317	532	542	841 Kukurydza na ziarno
37	19	32	46	88 Strączkowe na ziarno
25	7	21	31	46 strączkowe jadalne
13	11	11	15	45 strączkowe pastewne
1029	583	570	404	267 Ziemniaki
239	289	410	394	451 Buraki cukrowe
142	67	40	25	15 Okopowe pastewne
142	67	37	25	14 buraki pastewne
5	–	6	–	3 inne pastewne
889	683	1029	933	1168 Oleiste na ziarno
				 w tym:
877	669	1012	915	1143 rzepak i rzepik ozimy
11	13	5	4	18 rzepak i rzepik jary
45	43	38	22	45 Warzywa gruntowe
34	21	11	6	12 Truskawki gruntowe i spod osłon
246	240	369	327	258 Kukurydza na zielonkę
1	4	17	4	11 Strączkowe pastewne na zielonkę
85	52	76	58	59 Motylkowe pastewne na zielonkę
53	9	43	34	40 Trawy polowe na zielonkę
1	4	8	7	16 Inne pastewne na zielonkę

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W hek					
Powierzchnia upraw:					
Ogółem	466775	5360	5969	12572	31666
w tym:					
Pszenica ozima	141008	1563	1559	3791	8744
Pszenica jara	5095	152	164	159	653
Żyto	17892	262	448	908	2391
Jęczmień ozimy	24750	285	198	627	1664
Jęczmień jary	31384	475	494	1463	3346
Owies	4715	78	140	225	613
Pszonżyto ozime	24003	254	529	1403	2278
Pszonżyto jare	1729	49	101	203	201
Mieszanki zbożowe ozime	22404	68	24	365	405
Mieszanki zbożowe jare	15740	465	675	1124	3444
Kukurydza na ziarno	50278	643	706	846	2072
Strączkowe na ziarno	1420	18	2	21	81
strączkowe jadalne	877	7	2	–	48
strączkowe pastewne	543	11	–	21	33
Ziemniaki	7445	212	185	247	623
Buraki cukrowe	14200	–	22	68	242
Okopowe pastewne	180	1	–	5	52
buraki pastewne	175	1	–	5	52
inne pastewne	5	–	–	–	–
Oleiste na ziarno	84624	655	609	797	4083
w tym:					
rzepak i rzepik ozimy	83434	625	554	783	3894
rzepak i rzepik jary	875	7	55	–	140
Warzywa gruntowe	1020	16	0	10	8
Truskawki gruntowe i spod osłon	258	11	26	–	29
Kukurydza na zielonkę	10962	48	41	61	324
Strączkowe pastewne na zielonkę	241	1	–	14	18
Motylkowe pastewne na zielonkę	1912	3	2	24	28
Trawy polowe na zielonkę	2143	28	6	35	77
Inne pastewne na zielonkę	403	–	1	0	52

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)					
tarach					
					Powierzchnia upraw:
27181	24684	39773	51199	268371 Ogółem
				 w tym:
7865	7497	12512	16465	81012 Pszenica ozima
476	369	456	620	2046 Pszenica jara
1571	1394	1358	1845	7716 Żyto
1437	1976	3048	3397	12118 Jęczmień ozimy
2923	2182	3409	4073	13020 Jęczmień jary
596	600	720	783	959 Owies
2274	2204	2745	3478	8838 Pszenżyto ozime
149	252	69	289	416 Pszenżyto jare
396	228	252	287	20379 Mieszanki zbożowe ozime
2028	1584	1963	2400	2056 Mieszanki zbożowe jare
2303	963	2947	4266	35532 Kukurydza na ziarno
46	23	55	130	1044 Strączkowe na ziarno
17	6	30	64	704 strączkowe jadalne
29	17	25	67	340 strączkowe pastewne
512	460	544	598	4064 Ziemniaki
433	721	1409	1780	9525 Buraki cukrowe
38	34	13	9	28 Okopowe pastewne
38	34	11	9	25 buraki pastewne
1	–	2	–	3 inne pastewne
3370	3325	6753	8662	56372 Oleiste na ziarno
				 w tym:
3335	3270	6707	8611	55655 rzepak i rzepik ozimy
34	55	29	26	531 rzepak i rzepik jary
67	42	3	36	837 Warzywa gruntowe
18	12	9	13	141 Truskawki gruntowe i spod osłon
352	548	1071	1528	6988 Kukurydza na zielonkę
4	3	22	7	172 Strączkowe pastewne na zielonkę
76	54	130	128	1466 Motylkowe pastewne na zielonkę
111	6	92	130	1657 Trawy polowe na zielonkę
0	5	40	28	276 Inne pastewne na zielonkę

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę zbóż:					
Ogółem	23799	3740	2650	3519	4936
Poniżej 1 ha	1327	991	178	56	87
1– 2	4437	2749	1060	398	174
2– 5	6670	–	1412	3065	1879
5–10	4767	–	–	–	2797
10–20	3584	–	–	–	–
20 ha i więcej	3014	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy zbóż według skali uprawy:					
Ogółem	339485	4319	5038	11153	25924
Poniżej 1 ha	819	637	95	30	49
1– 2	6226	3682	1610	624	230
2– 5	22060	–	3332	10499	7126
5–10	34177	–	–	–	18519
10–20	50058	–	–	–	–
20 ha i więcej	226144	–	–	–	–
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę strączkowych jadalnych:					
Ogółem	187	19	19	–	19
Poniżej 1 ha	72	19	19	–	–
1– 2	37	–	–	–	–
2– 5	48	–	–	–	19
5–10	12	–	–	–	–
10–20	5	–	–	–	–
20 ha i więcej	12	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych według skali uprawy:					
Ogółem	877	7	2	–	48
Poniżej 1 ha	26	7	2	–	–
1– 2	48	–	–	–	–
2– 5	132	–	–	–	48
5–10	87	–	–	–	–
10–20	63	–	–	–	–
20 ha i więcej	520	–	–	–	–

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę zbóż:	
2491	1625	1836	1476	1526	Ogółem
6	–	8	1	–	Poniżej 1 ha
29	4	15	6	2	1–2
161	102	45	3	4	2–5
1433	332	137	54	13	5–10
862	1187	1183	302	51	10–20
–	–	448	1109	1456	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy zbóż według skali uprawy:	
22025	19299	29499	37930	184298	Ogółem
3	–	4	0	–	Poniżej 1 ha
39	6	21	10	4	1–2
593	330	157	11	11	2–5
11261	2779	1101	422	97	5–10
10128	16184	18056	4923	767	10–20
–	–	10160	32564	183420	20 ha i więcej

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę strączkowych jadalnych:	
25	7	21	31	46	Ogółem
15	4	5	5	6	Poniżej 1 ha
9	4	11	12	2	1–2
–	–	6	13	11	2–5
–	–	–	2	10	5–10
–	–	–	–	5	10–20
–	–	–	–	12	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych według skali uprawy:	
17	6	30	64	704	Ogółem
7	2	2	3	3	Poniżej 1 ha
9	4	15	16	4	1–2
–	–	13	36	35	2–5
–	–	–	9	78	5–10
–	–	–	–	63	10–20
–	–	–	–	520	20 ha i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę ziemniaków:					
Ogółem	7175	888	791	929	1714
Poniżej 1 ha	6436	860	791	910	1600
1– 2	376	28	–	–	82
2– 5	223	–	–	19	33
5–10	55	–	–	–	–
10–20	48	–	–	–	–
20 ha i więcej	38	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy ziemniaków według skali uprawy:					
Ogółem	7445	212	185	247	623
Poniżej 1 ha	1696	177	185	190	421
1– 2	457	35	–	–	91
2– 5	636	–	–	57	111
5–10	362	–	–	–	–
10–20	643	–	–	–	–
20 ha i więcej	3650	–	–	–	–
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę roślin przemysłowych:					
Ogółem	8115	582	381	439	1549
Poniżej 1 ha	517	173	90	46	150
1– 2	1335	410	96	175	380
2– 5	2660	–	196	218	903
5–10	1671	–	–	–	116
10–20	1095	–	–	–	–
20 ha i więcej	836	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy roślin przemysłowych według skali uprawy:					
Ogółem	98531	632	631	850	4276
Poniżej 1 ha	287	102	49	29	81
1– 2	1866	529	121	244	557
2– 5	8389	–	461	578	2850
5–10	11464	–	–	–	789
10–20	14563	–	–	–	–
20 ha i więcej	61962	–	–	–	–

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę ziemniaków:	
1029	583	570	404	267	Ogółem
913	470	471	282	137	Poniżej 1 ha
77	37	49	59	44	1–2
31	63	31	33	14	2–5
8	10	5	16	17	5–10
–	4	13	11	20	10–20
–	–	1	4	33	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy ziemniaków według skali uprawy:	
512	460	544	598	4064	Ogółem
278	137	162	98	49	Poniżej 1 ha
101	49	56	71	53	1–2
72	179	83	94	40	2–5
60	57	35	103	108	5–10
–	37	185	143	278	10–20
–	–	24	90	3537	20 ha i więcej

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę roślin przemysłowych:	
1008	807	1141	1009	1199	Ogółem
29	12	7	9	1	Poniżej 1 ha
124	83	43	23	2	1–2
597	319	274	128	25	2–5
243	358	545	324	84	5–10
14	35	261	457	329	10–20
–	–	11	67	758	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy roślin przemysłowych według skali uprawy:	
3802	4056	8151	10417	65716	Ogółem
12	5	3	6	1	Poniżej 1 ha
191	121	62	35	3	1–2
1987	1097	917	421	80	2–5
1467	2318	3866	2420	604	5–10
145	515	3042	6028	4834	10–20
–	–	262	1507	60193	20 ha i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę buraków cukrowych:					
Ogółem	2062	–	37	56	186
Poniżej 1 ha	155	–	19	19	66
1– 2	351	–	19	19	75
2– 5	954	–	–	19	46
5–10	378	–	–	–	–
10–20	130	–	–	–	–
20 ha i więcej	94	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy buraków cukrowych według skali uprawy:					
Ogółem	14200	–	22	68	242
Poniżej 1 ha	67	–	1	8	43
1– 2	482	–	21	22	92
2– 5	2868	–	–	37	106
5–10	2439	–	–	–	–
10–20	1656	–	–	–	–
20 ha i więcej	6687	–	–	–	–
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę rzepaku i rzepiku:					
Ogółem	7397	582	344	383	1423
Poniżej 1 ha	393	173	71	28	94
1– 2	1227	410	77	156	371
2– 5	2579	–	196	199	843
5–10	1562	–	–	–	116
10–20	921	–	–	–	–
20 ha i więcej	715	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku według skali uprawy:					
Ogółem	84309	632	609	783	4034
Poniżej 1 ha	235	102	48	20	46
1– 2	1722	529	100	222	542
2– 5	8146	–	461	540	2657
5–10	10689	–	–	–	789
10–20	12278	–	–	–	–
20 ha i więcej	51241	–	–	–	–

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę buraków cukrowych:
239	289	410	394	451 Ogółem
33	5	9	4	1 Poniżej 1 ha
108	81	30	13	7 1–2
94	194	306	218	78 2–5
4	9	65	145	156 5–10
–	–	1	14	116 10–20
–	–	–	–	94 20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy buraków cukrowych według skali uprawy:
433	721	1409	1780	9525 Ogółem
9	1	2	2	1 Poniżej 1 ha
157	117	44	18	11 1–2
245	556	940	707	276 2–5
21	47	408	905	1057 5–10
–	–	14	148	1493 10–20
–	–	–	–	6687 20 ha i więcej

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę rzepaku i rzepiku:
888	683	1017	918	1159 Ogółem
14	4	5	5	– Poniżej 1 ha
79	70	39	21	4 1–2
574	317	290	138	23 2–5
206	263	519	356	102 5–10
14	29	153	355	370 10–20
–	–	11	44	660 20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku według skali uprawy:
3369	3325	6736	8637	56185 Ogółem
9	2	2	5	– Poniżej 1 ha
125	106	58	32	7 1–2
1833	1075	1036	472	71 2–5
1256	1680	3582	2622	759 5–10
145	462	1796	4538	5336 10–20
–	–	262	968	50011 20 ha i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw gruntowych:					
Ogółem	438	120	1	41	83
Poniżej 0,1 ha	230	65	–	19	43
0,1–0,5	135	50	1	20	38
0,5–1	11	4	–	1	2
1–2	15	1	–	–	–
2–5	18	–	–	1	–
5 ha i więcej	29	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych według skali uprawy:					
Ogółem	1020	16	0	10	8
Poniżej 0,1 ha	6	2	–	0	1
0,1–0,5	27	11	0	4	6
0,5–1	6	2	–	1	1
1–2	19	2	–	–	–
2–5	58	–	–	5	–
5 ha i więcej	904	–	–	–	–
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę truskawek gruntowych i spod osłon:					
Ogółem	204	30	19	–	71
Poniżej 1 ha	154	30	–	–	66
1– 2	35	–	19	–	–
2– 5	6	–	–	–	5
5–10	4	–	–	–	–
10–20	1	–	–	–	–
20 ha i więcej	3	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy truskawek gruntowych i spod osłon według skali uprawy:					
Ogółem	258	11	26	–	29
Poniżej 1 ha	41	11	–	–	10
1– 2	46	–	26	–	–
2– 5	23	–	–	–	19
5–10	27	–	–	–	–
10–20	18	–	–	–	–
20 ha i więcej	102	–	–	–	–

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw gruntowych:	
45	43	38	22	45	Ogółem
21	37	29	8	9	Poniżej 0,1 ha
7	–	9	2	7	0,1–0,5
–	–	–	2	2	0,5–1
6	4	–	2	2	1–2
4	–	–	5	7	2–5
7	2	–	2	17	5 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych według skali uprawy:	
67	42	3	36	837	Ogółem
0	1	1	0	0	Poniżej 0,1 ha
1	–	3	1	1	0,1–0,5
–	–	–	1	1	0,5–1
9	5	–	2	2	1–2
9	–	–	16	27	2–5
47	36	–	16	805	5 ha i więcej

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę truskawek gruntowych i spod osłon:	
34	21	11	6	12	Ogółem
28	20	4	2	4	Poniżej 1 ha
6	–	6	2	2	1–2
–	–	–	1	–	2–5
–	1	–	1	2	5–10
–	–	–	–	1	10–20
–	–	–	–	3	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy truskawek gruntowych i spod osłon według skali uprawy:	
18	12	9	13	141	Ogółem
11	6	2	0	1	Poniżej 1 ha
7	–	7	2	4	1–2
–	–	–	5	–	2–5
–	6	–	6	15	5–10
–	–	–	–	18	10–20
–	–	–	–	102	20 ha i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę sadów:					
Ogółem	1082	269	65	204	199
Poniżej 1 ha	945	269	65	172	180
1– 2	29	–	–	–	9
2– 5	75	–	–	32	7
5–10	10	–	–	–	3
10–20	11	–	–	–	–
20 ha i więcej	12	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy sadów według skali uprawy:					
Ogółem	1159	54	20	159	91
Poniżej 1 ha	222	54	20	45	39
1– 2	37	–	–	–	13
2– 5	268	–	–	113	19
5–10	67	–	–	–	20
10–20	159	–	–	–	–
20 ha i więcej	407	–	–	–	–
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę:					
Poplonów jarych	745	21	28	21	154
Poplonów ozimych	1425	46	28	93	342
Grzybów jadalnych	5	1	–	2	1
W hek					
Powierzchnia uprawy:					
Poplonów jarych	6134	8	4	19	365
Poplonów ozimych	12271	31	15	233	764
Grzybów jadalnych	0	0	–	0	0
ZWIERZĘTA					
W liczbach					
Gospodarstwa posiadające zwierzęta gospodarskie:					
Ogółem	15635	2260	1557	1979	3351
Bydło	5541	54	252	409	1223
cielęta poniżej 1 roku	4376	48	97	237	859
młode bydło w wieku 1–2 lat	4324	9	215	288	773
bydło w wieku 2 lat i więcej	4105	7	109	242	845
samce	558	–	–	41	80
jałówki	714	–	19	51	103
krowy	3814	7	90	214	761
w tym krowy mleczne	3644	7	90	210	727

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (dok.)

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę sadów:	
121	61	72	56	35	Ogółem
90	40	63	43	22	Poniżej 1 ha
–	11	2	4	3	1–2
31	–	4	–	–	2–5
–	2	2	2	1	5–10
–	8	–	–	3	10–20
–	–	–	7	5	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy sadów według skali uprawy:	
139	147	47	199	304	Ogółem
18	11	16	13	6	Poniżej 1 ha
–	13	3	5	4	1–2
121	–	14	–	–	2–5
–	11	15	15	6	5–10
–	111	–	–	48	10–20
–	–	–	167	240	20 ha i więcej

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę:	
96	90	125	92	118	Poplonów jarych
203	121	204	176	212	Poplonów ozimych
–	–	1	–	–	Grzybów jadalnych

tarach

					Powierzchnia uprawy:	
367	388	585	754	3644	Poplonów jarych
681	530	965	1518	7533	Poplonów ozimych
–	–	0	–	–	Grzybów jadalnych

GOSPODARSKIE

bezwzględnych

					Gospodarstwa posiadające zwierzęta gospodarskie:	
1854	1256	1378	1112	888	Ogółem
1005	664	799	652	483	Bydło
847	555	696	591	446	cielęta poniżej 1 roku
817	524	686	578	434	młode bydło w wieku 1–2 lat
770	530	644	547	410	bydło w wieku 2 lat i więcej
73	57	136	83	88	samce
85	74	124	113	144	jałówki
731	504	588	527	391	krowy
702	483	556	487	381	w tym krowy mleczne

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
ZWIERZĘTA					
W liczbach					
Gospodarstwa posiadające zwierzęta gospodarskie (dok.):					
Trzoda chlewna	7596	216	392	678	1881
prosięta o wadze do 20 kg	4476	16	150	286	900
warchlaki o wadze od 20 do 50 kg	4809	134	244	303	994
trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej	6948	149	171	574	1719
w tym:					
lochy	6176	84	125	491	1493
tuczniki o wadze 50 kg i więcej	5137	74	137	357	1120
Owce	89	1	20	5	15
w tym maciorki	53	1	20	3	6
Kozy	217	30	58	9	48
w tym samice 1-roczone i starsze	147	30	2	9	48
Konie	698	49	20	50	235
Drób w wieku powyżej 2 tygodni	12276	2154	1407	1783	2754
w tym drób kurzy	12092	2145	1407	1773	2651
w tym:					
brojlery	1565	357	198	227	291
nioski kurze	10828	1762	1276	1633	2478
W sztu					
Pogłowie zwierząt gospodarskich:					
Bydło	116602	121	899	1555	6727
cielęta poniżej 1 roku	35523	97	262	462	2402
młode bydło w wieku 1–2 lat	31608	9	450	567	2079
bydło w wieku 2 lat i więcej	49471	15	188	526	2246
samce	2022	–	–	44	138
jałówki	4790	–	19	57	194
krowy	42659	15	169	425	1914
w tym krowy mleczne	41367	15	169	414	1851
Trzoda chlewna	447824	1656	2809	8192	41514
prosięta o wadze do 20 kg	121989	690	1252	2914	13149
warchlaki o wadze od 20 do 50 kg	136545	484	747	2432	12241
trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej	189291	482	810	2847	16124
w tym:					
lochy	40411	263	306	1143	4473
tuczniki o wadze 50 kg i więcej	147968	214	504	1704	11591
Owce	1907	9	55	122	49
w tym maciorki	1134	4	31	55	23
Kozy	994	114	163	83	230
w tym samice 1-roczone i starsze	560	114	7	46	126
Konie	2714	80	20	210	600
Drób w wieku powyżej 2 tygodni	2297729	237140	77455	200693	283515
w tym drób kurzy	2125162	224980	69006	186545	214856
w tym:					
brojlery	1456641	129856	37717	102050	136210
nioski kurze	602826	60601	18630	81447	73276

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
GOSPODARSKIE (cd.)					
bezwzględnych (dok.)					
					Gospodarstwa posiadające zwierzęta gospodarskie (dok.):
1295	876	961	769	528 Trzoda chlewna
790	645	682	578	430 prosięta o wadze do 20 kg
810	573	696	615	439 warchlaki o wadze od 20 do 50 kg
1257	853	947	759	518 trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej
				 w tym:
1162	806	853	700	461 lochy
897	662	790	631	469 tuczniaki o wadze 50 kg i więcej
16	10	6	9	7 Owce
6	4	5	3	5 w tym maciorki
37	7	6	9	12 Kozy
28	7	6	8	8 w tym samice 1–roczne i starsze
91	86	58	52	58 Konie
1387	850	869	663	408 Drób w wieku powyżej 2 tygodni
1387	838	852	639	398 w tym drób kurzy
				 w tym:
152	97	95	83	65 brojłery
1252	758	747	580	341 nioski kurze
kach					
					Pogłowie zwierząt gospodarskich:
9515	8987	16189	20867	51741 Bydło
3372	3030	5202	6234	14462 cielęta poniżej 1 roku
3203	2615	4532	6794	11359 młode bydło w wieku 1–2 lat
2940	3342	6455	7839	25920 bydło w wieku 2 lat i więcej
179	204	616	374	468 samce
128	277	445	490	3181 jałówki
2633	2861	5395	6975	22272 krowy
2529	2743	5220	6771	21655 w tym krowy mleczne
44242	44806	70135	83835	150635 Trzoda chlewna
13698	13434	19592	21844	35415 prosięta o wadze do 20 kg
13075	13470	22050	27071	44976 warchlaki o wadze od 20 do 50 kg
17469	17902	28493	34920	70244 trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej
				 w tym:
4830	4351	6771	7116	11159 lochy
12574	13473	21541	27574	58793 tuczniaki o wadze 50 kg i więcej
470	212	271	209	510 Owce
237	115	157	173	340 w tym maciorki
150	134	44	26	50 Kozy
113	77	29	23	26 w tym samice 1–roczne i starsze
338	400	176	287	601 Konie
297492	54732	32003	35881	1078818 Drób w wieku powyżej 2 tygodni
286883	46063	23313	28740	1044777 w tym drób kurzy
				 w tym:
259522	27751	2796	13715	747026 brojłery
24352	16608	18097	13350	296465 nioski kurze

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
ZWIERZĘTA					
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące bydło:					
Ogółem	5541	54	252	409	1223
1–2 szt.	1210	34	156	204	501
3–9	1916	19	82	187	548
10 szt. i więcej	2415	1	14	18	174
W sztu					
Pogłowie bydła według skali chowu:					
Ogółem	116602	121	899	1555	6727
1–2 szt.	1956	49	237	325	818
3–9	10792	56	462	957	2976
10 szt. i więcej	103854	17	201	273	2932
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące krowy:					
Ogółem	3814	7	90	214	761
1–2 szt.	1829	6	76	159	565
3–9	984	1	9	50	171
10 szt. i więcej	1001	–	5	5	26
W sztu					
Pogłowie krów według skali chowu:					
Ogółem	42659	15	169	425	1914
1–2 szt.	2524	12	85	187	721
3–9	4940	3	28	187	811
10 szt. i więcej	35195	–	57	51	381
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące trzodę chlewną:					
Ogółem	7596	216	392	678	1881
1– 2 szt.	628	66	158	84	141
3– 9	1478	144	165	317	480
10– 49	3208	–	64	267	1079
50– 99	1209	–	–	9	157
100–199	694	5	5	–	21
200 szt. i więcej	378	–	–	2	3
W sztu					
Pogłowie trzody chlewnej według skali chowu:					
Ogółem	447824	1656	2809	8192	41514
1– 2 szt.	1000	96	270	149	202
3– 9	8561	788	870	2010	2551
10– 49	80260	–	1046	4934	25460
50– 99	84315	–	–	456	9977
100–199	93810	772	623	–	2692
200 szt. i więcej	179878	–	–	644	632

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
GOSPODARSKIE (cd.)					
bezwzględnych					
1005	664	799	652	483	Gospodarstwa utrzymujące bydło:
148	71	55	31	9 Ogółem
497	254	170	103	56 1–2 szt.
360	339	573	519	417 3–9
				 10 szt. i więcej
kach					
9515	8987	16189	20867	51741	Pogłowie bydła według skali chowu:
249	111	100	52	16 Ogółem
3043	1341	1069	568	320 1–2 szt.
6223	7535	15021	20247	51405 3–9
				 10 szt. i więcej
bezwzględnych					
731	504	588	527	391	Gospodarstwa utrzymujące krowy:
433	230	174	124	63 Ogółem
235	158	176	141	44 1–2 szt.
64	116	238	262	285 3–9
				 10 szt. i więcej
kach					
2633	2862	5394	6975	22271	Pogłowie krów według skali chowu:
645	347	251	184	93 Ogółem
1124	833	1000	726	228 1–2 szt.
864	1682	4144	6065	21950 3–9
				 10 szt. i więcej
bezwzględnych					
1295	876	961	769	528	Gospodarstwa utrzymujące trzodę
67	19	46	39	8	chlewną:
149	91	69	53	9 Ogółem
804	430	304	171	91 1–2 szt.
230	214	317	187	95 3–9
38	110	171	211	133 10–49
6	13	55	108	192 50–99
				 100–199
				 200 szt. i więcej
kach					
44242	44806	70135	83835	150635	Pogłowie trzody chlewnej według
110	28	82	50	13	skali chowu:
968	640	413	268	52 Ogółem
21287	11457	8766	4704	2606 1–2 szt.
15409	14998	22911	13679	6886 3–9
4784	13538	23340	29308	18753 10–49
1684	4144	14623	35826	122324 50–99
				 100–199
				 200 szt. i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
ZWIERZĘTA					
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące lochy:					
Ogółem	6176	84	125	491	1493
1– 2 szt.	2534	78	103	412	910
3– 9	2759	1	20	77	528
10–49	806	5	2	–	51
50 szt. i więcej	78	–	–	2	4
W sztu					
Pogłowie loch według skali chowu:					
Ogółem	40411	263	306	1143	4473
1– 2 szt.	3640	115	132	604	1223
3– 9	14253	3	150	375	2181
10–49	15048	144	23	–	804
50 szt. i więcej	7469	–	–	163	265
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące owce:					
Ogółem	89	1	20	5	15
1– 4 szt.	46	–	19	–	9
5– 9	16	1	–	1	6
10–19	3	–	–	–	–
20–49	12	–	1	4	–
50 szt. i więcej	12	–	–	–	–
W sztu					
Pogłowie owiec według skali chowu:					
Ogółem	1907	9	55	122	49
1– 4 szt.	85	–	19	–	19
5– 9	93	9	–	6	31
10–19	50	–	–	–	–
20–49	376	–	37	116	–
50 szt. i więcej	1303	–	–	–	–
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące kozy:					
Ogółem	217	30	58	9	48
1–4 szt.	135	29	37	–	17
5–9	62	–	21	9	26
10 szt. i więcej	20	1	–	–	5
W sztu					
Pogłowie kóz według skali chowu:					
Ogółem	994	114	163	83	230
1–4 szt.	288	86	56	–	37
5–9	368	–	108	83	142
10 szt. i więcej	338	28	–	–	51

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
GOSPODARSKIE (cd.)					
bezwzględnych					
1162	806	853	700	461	Gospodarstwa utrzymujące lochy:
464	241	166	123	36 Ogółem
665	469	513	324	163 1–2 szt.
30	91	172	244	211 3–9
3	5	3	9	51 10–49
				 50 szt. i więcej
kach					
4830	4351	6771	7116	11159	Pogłowie loch według skali chowu:
683	383	269	173	57 Ogółem
3113	2462	2993	1970	1005 1–2 szt.
539	1223	2947	4389	4977 3–9
495	283	561	583	5119 10–49
				 50 szt. i więcej
bezwzględnych					
16	10	6	9	7	Gospodarstwa utrzymujące owce:
9	1	2	4	1 Ogółem
–	6	–	1	– 1–4 szt.
1	–	–	1	1 5–9
1	1	–	1	3 10–19
5	1	4	1	1 20–49
				 50 szt. i więcej
kach					
470	212	271	209	510	Pogłowie owiec według skali chowu:
28	5	7	6	2 Ogółem
–	41	–	7	– 1–4 szt.
11	–	–	20	19 5–9
44	56	–	37	86 10–19
388	110	263	140	402 20–49
				 50 szt. i więcej
bezwzględnych					
37	7	6	9	12	Gospodarstwa utrzymujące kozy:
30	2	4	7	8 Ogółem
1	–	–	2	2 1–4 szt.
6	5	2	–	1 5–9
				 10 szt. i więcej
kach					
150	134	44	26	50	Pogłowie kóz według skali chowu:
60	5	11	14	20 Ogółem
9	–	–	12	15 1–4 szt.
81	129	33	–	15 5–9
				 10 szt. i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
ZWIERZĘTA					
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące drób kurzy:					
Ogółem	12092	2145	1407	1773	2651
1– 49 szt.	11045	1980	1364	1701	2394
50– 149	959	153	38	65	250
150– 499	23	2	1	1	1
500–1999	7	1	–	–	1
2000–4999	2	1	–	1	–
5000–9999	11	2	2	1	1
10000 szt. i więcej	44	5	1	4	4
W sztu					
Pogłowie drobiu kurzego według skali chowu:					
Ogółem	2125162	224980	69006	186545	214856
1– 49 szt.	198325	32816	21992	29530	44238
50– 149	62056	8557	2104	4185	17639
150– 499	5947	708	235	150	300
500–1999	6676	731	–	–	1219
2000–4999	7680	4023	–	3657	–
5000–9999	76614	15481	16335	10057	6095
10000 szt. i więcej	1767864	162665	28342	138966	145366
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące kury nioski:					
Ogółem	10828	1762	1276	1633	2478
1– 49 szt.	10354	1753	1274	1602	2323
50– 149	431	4	2	28	151
150– 499	19	1	–	1	1
500–1999	7	1	–	–	1
2000–4999	1	–	–	1	–
5000–9999	2	–	–	–	1
10000 szt. i więcej	14	2	–	1	1
W sztu					
Pogłowie kur niosek według skali chowu:					
Ogółem	602826	60601	18630	81446	73276
1– 49 szt.	169277	27043	18484	23444	39205
50– 149	28172	267	146	1778	10610
150– 499	4813	220	–	150	300
500–1999	6676	731	–	–	1219
2000–4999	3657	–	–	3657	–
5000–9999	13409	–	–	–	6095
10000 szt. i więcej	376822	32340	–	52417	15847
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące brojlery kurze:					
Ogółem	1565	357	198	227	291
1– 49 szt.	1352	314	194	195	264
50– 149	173	37	1	28	25
150– 499	1	1	–	–	–
500–1999	–	–	–	–	–
2000–4999	–	–	–	–	–
5000–9999	9	2	2	1	–
10000 szt. i więcej	31	2	1	2	2

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
GOSPODARSKIE (cd.)					
bezwzględnych					
					Gospodarstwa utrzymujące drób
					kurzy:
1387	838	852	639	398 Ogółem
1280	732	744	548	302 1–49 szt.
102	102	102	86	62 50–149
1	1	6	4	7 150–499
–	1	1	–	2 500–1999
–	–	–	–	– 2000–4999
–	1	–	1	1 5000–9999
5	1	–	–	24 10000 szt. i więcej
kach					
					Pogłowie drobiu kurzego według
					skali chowu:
286883	46063	23313	28740	1044777 Ogółem
24188	13393	14742	11203	6224 1–49 szt.
6371	6568	6608	5720	4305 50–149
250	300	1462	846	1697 150–499
–	812	500	–	3413 500–1999
–	–	–	–	– 2000–4999
–	10362	–	10971	7314 5000–9999
256074	14628	–	–	1021824 10000 szt. i więcej
bezwzględnych					
					Gospodarstwa utrzymujące kury
					nioski:
1252	758	747	580	341 Ogółem
1204	692	689	530	288 1–49 szt.
47	64	52	48	35 50–149
1	1	6	2	6 150–499
–	1	1	–	2 500–1999
–	–	–	–	– 2000–4999
–	–	–	–	1 5000–9999
–	–	–	–	9 10000 szt. i więcej
kach					
					Pogłowie kur niosek według skali
					chowu:
24352	16608	18097	13350	296465 Ogółem
21248	11569	12695	9731	5858 1–49 szt.
2854	3927	3440	2951	2200 50–149
250	300	1462	668	1462 150–499
–	812	500	–	3413 500–1999
–	–	–	–	– 2000–4999
–	–	–	–	7314 5000–9999
–	–	–	–	276218 10000 szt. i więcej
bezwzględnych					
					Gospodarstwa utrzymujące brojlery
					kurze:
152	97	95	83	65 Ogółem
132	76	79	61	37 1–49 szt.
15	19	16	21	10 50–149
–	–	–	–	– 150–499
–	–	–	–	– 500–1999
–	–	–	–	– 2000–4999
–	1	–	1	– 5000–9999
5	1	–	–	16 10000 szt. i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
ZWIERZĘTA					
W sztu					
Pogłowie brojlerów kurzych według skali chowu:					
Ogółem	1456641	129856	37717	102050	136210
1– 49 szt.	27852	7189	3041	4055	5275
50– 149	9602	1864	56	1389	1416
150– 499	488	488	–	–	–
500–1999	–	–	–	–	–
2000–4999	–	–	–	–	–
5000–9999	63205	15481	16335	10057	–
10000 szt. i więcej	1355494	104834	18285	86549	129519
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące konie:					
Ogółem	698	49	20	50	235
1 szt.	271	39	20	19	100
2	107	–	–	9	31
3–9	272	10	–	12	103
10 szt. i więcej	48	–	–	9	–
W sztu					
Pogłowie koni według skali chowu:					
Ogółem	2714	80	20	210	600
1 szt.	271	39	20	19	100
2	214	–	–	19	63
3–9	1170	42	–	43	437
10 szt. i więcej	1059	–	–	130	–
CIĄGNIKI I MASZYNY					
W liczbach					
Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:					
Ogółem	19076	1522	1537	2672	4549
Do 15 kW	639	240	114	56	51
15– 25	7547	506	690	1219	1960
25– 40	6821	512	424	681	1717
40– 60	8454	282	316	838	1726
60–100	4801	22	96	130	398
100 kW i więcej	2128	1	5	20	60
W sztu					
Liczba ciągników o mocy silnika:					
Ogółem	35942	1657	1742	3019	6284
Do 15 kW	756	266	114	66	53
15– 25	7906	535	709	1220	2025
25– 40	7608	531	444	690	1840
40– 60	10256	302	333	875	1856
60–100	6242	22	138	130	445
100 kW i więcej	3174	1	5	38	65

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
GOSPODARSKIE (dok.)					
kach					
259522	27751	2796	13715	747026	Pogłowie brojlerów kurzych według skali chowu:
2634	1467	1997	1390	804 Ogółem
814	1294	799	1354	616 1–49 szt.
–	–	–	–	– 50–149
–	–	–	–	– 150–499
–	–	–	–	– 500–1999
–	–	–	–	– 2000–4999
–	10362	–	10971	– 5000–9999
256074	14628	–	–	745606 10000 szt. i więcej
bezwzględnych					
91	86	58	52	58	Gospodarstwa utrzymujące konie:
31	28	14	9	11 Ogółem
5	13	20	15	14 1 szt.
49	30	20	20	27 2
6	15	4	8	6 3–9
kach					
338	400	176	287	601	Pogłowie koni według skali chowu:
31	28	14	9	11 Ogółem
10	26	40	30	27 1 szt.
204	141	76	92	135 2
93	205	46	157	428 3–9
ROLNICZE					
bezwzględnych					
2402	1610	1817	1465	1502	Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:
75	41	22	12	29 Ogółem
989	679	675	497	331 Do 15 kW
977	724	765	553	468 15–25
1418	937	1175	944	816 25–40
536	618	925	1001	1074 40–60
88	142	346	472	994 60–100
kach					
4556	3672	4612	4254	6145	Liczba ciągników o mocy silnika:
84	47	22	17	89 Ogółem
1046	749	715	532	375 Do 15 kW
1087	811	908	649	648 15–25
1689	1155	1515	1239	1293 25–40
561	750	1058	1265	1874 40–60
89	160	394	553	1868 60–100
..... 100 kW i więcej					

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
CIĄGNIKI I MASZYNY					
W liczbach					
Gospodarstwa posiadające maszyny i urządzenia rolnicze:					
Kombajny zbożowe	6787	95	71	128	886
Silosokombajny	264	–	–	–	29
Kosiarki ciągnikowe	7827	230	305	734	1763
Przyczepy zbierające	3413	31	70	234	572
Prasy zbierające	6101	13	99	268	1129
Ładowacze	7201	24	189	306	1386
Kombajny ziemniaczane	2153	29	37	89	365
Kombajny buraczane	1587	–	–	5	102
Kopaczki do ziemniaków	3975	197	285	448	1245
Rozsiewacze nawozów i wapna	14078	530	719	1476	3712
Rozrzutniki obornika	9392	130	296	675	2432
Sadzarki do ziemniaków	5074	81	201	434	1356
Polowe opryskiwacze ciągnikowe	12216	285	462	1117	3097
Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe	251	–	–	60	57
W sztu					
Liczba maszyn i urządzeń rolniczych:					
Kombajny zbożowe	7010	95	92	128	886
Silosokombajny	276	–	–	–	29
Kosiarki ciągnikowe	8133	230	305	734	1784
Przyczepy zbierające	3903	31	70	248	662
Prasy zbierające	6401	13	100	268	1142
Ładowacze	8105	24	199	306	1447
Kombajny ziemniaczane	2169	29	37	89	365
Kombajny buraczane	1615	–	–	5	102
Kopaczki do ziemniaków	3987	197	285	448	1246
Rozsiewacze nawozów i wapna	15367	530	724	1476	3755
Rozrzutniki obornika	9563	130	296	675	2432
Sadzarki do ziemniaków	5093	81	201	434	1357
Polowe opryskiwacze ciągnikowe	12654	285	462	1117	3102
Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe	280	–	–	60	59

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
ROLNICZE (dok.)					
bezwzględnych					
					Gospodarstwa posiadające maszyny i urządzenia rolnicze:
998	965	1256	1149	1238 Kombajny zbożowe
29	22	75	37	73 Silosokombajny
1285	906	1040	818	745 Kosiarki ciągnikowe
592	506	601	441	366 Przyczepy zbierające
1073	857	1067	841	754 Prasy zbierające
1141	958	1209	956	1031 Ładowacze
404	282	375	302	269 Kombajny ziemniaczane
193	268	369	325	323 Kombajny buraczane
638	400	356	243	164 Kopaczki do ziemniaków
1999	1375	1607	1316	1344 Rozsiewacze nawozów i wapna
1583	1137	1250	1017	872 Rozrzutniki obornika
842	573	647	533	407 Sadzarki do ziemniaków
1834	1306	1560	1282	1273 Polowe opryskiwacze ciągnikowe
53	22	28	14	17	Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe
kach					
					Liczba maszyn i urządzeń rolniczych:
998	974	1269	1175	1393 Kombajny zbożowe
29	22	79	38	79 Silosokombajny
1298	931	1090	882	879 Kosiarki ciągnikowe
638	573	657	507	516 Przyczepy zbierające
1090	889	1150	886	863 Prasy zbierające
1208	1004	1397	1149	1372 Ładowacze
404	282	375	304	283 Kombajny ziemniaczane
193	268	371	331	344 Kombajny buraczane
642	404	356	244	165 Kopaczki do ziemniaków
2118	1489	1783	1543	1949 Rozsiewacze nawozów i wapna
1583	1139	1261	1051	996 Rozrzutniki obornika
842	573	652	534	419 Sadzarki do ziemniaków
1871	1347	1609	1365	1497 Polowe opryskiwacze ciągnikowe
53	29	28	19	31	Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
A. OGÓŁEM (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
POWIERZCHNIA					
W hek					
Powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku:					
Ogółem	537	12	5	2	26
NAWOŻENIE I OCH					
W liczbach					
Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne lub wapniowe:					
Ogółem	23202	3824	2530	3315	4809
Mineralne	22925	3791	2490	3297	4726
azotowe	21019	3190	2168	2906	4389
fosforowe	681	125	56	49	145
potasowe	1200	138	75	141	237
wieloskładnikowe	12633	1645	1183	1869	2603
Wapniowe	4341	223	277	439	862
Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne pochodzenia zwierzęcego:					
Ogółem	10931	910	724	1049	2588
Obornik	10625	868	670	1028	2516
Gnojówkę	5222	106	177	373	1256
Gnojowicę	1129	24	75	68	251
W kilo					
Zużycie nawozów mineralnych (NPK) na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:					
Ogółem	224,8	182,2	97,3	179,5	191,9
W liczbach					
Gospodarstwa rolne stosujące środki ochrony roślin:					
Ogółem	4641	212	152	248	566
PRACUJĄCY W GOSPO					
W tysią					
Liczba pełnozatrudnionych^a:					
Ogółem	37,1	3,8	2,9	3,6	6,7

a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
NAWADNIANA					
tarach					
29	1	0	5	457	Powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku: Ogółem
RONA ROŚLIN					
bezwzględnych					
2384	1612	1786	1452	1491	Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne lub wapniowe: Ogółem
2361	1572	1784	1435	1470 Mineralne
2262	1512	1742	1412	1438 azotowe
48	30	83	51	94 fosforowe
58	38	132	127	255 potasowe
1388	935	1100	939	971 wieloskładnikowe
461	493	489	488	609 Wapniowe
Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne pochodzenia zwierzęcego:					
1506	1104	1237	1009	804 Ogółem
1488	1062	1229	982	781 Obornik
874	615	784	619	418 Gnojówkę
133	119	152	129	178 Gnojowicę
gramach					
173,3	333,4	259,0	206,8	228,9	Zużycie nawozów mineralnych (NPK) na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze: Ogółem
bezwzględnych					
467	403	637	753	1203	Gospodarstwa rolne stosujące środki ochrony roślin: Ogółem
DARSTWIE ROLNYM					
cach AWU					
3,9	2,8	3,3	3,0	7,0	Liczba pełnozatrudnionych^a: Ogółem
sąsiedzką.					

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
INFORMA					
W liczbach					
GOSPODARSTWA OGÓŁEM	26014	4798	3191	3907	5123
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie ogólne:					
Wyższe	2685	494	458	537	429
Policealne	491	93	90	148	63
Średnie zawodowe	7555	1368	936	1001	1317
Średnie ogólnokształcące	960	207	107	178	218
Zasadnicze zawodowe	12184	2128	1393	1632	2545
Gimnazjalne, podstawowe	1958	442	198	383	517
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	180	65	9	28	33
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:					
Wyższe	545	52	42	83	59
Policealne	148	71	–	1	21
Średnie zawodowe	3702	493	357	304	569
Zasadnicze zawodowe	4034	315	155	284	945
Kurs rolniczy	6859	1039	786	1200	1512
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:					
Do 1 roku	338	61	58	48	79
2– 5	2830	600	265	505	516
6–10	4166	797	763	526	746
11–20	8108	1798	932	1313	1465
21 lat i więcej	10572	1542	1173	1516	2317
Gospodarstwa w których prowadzona była zarobkowa działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym w zakresie:					
Ogółem	519	72	125	75	65
Agroturystyki	80	5	20	10	13
Rękodzieła	2	–	–	–	–
Przetwórstwa produktów rolnych	12	1	–	–	5
Produkcji energii odnawialnej	–	–	–	–	–
Przetwarzania surowego drewna w gospodarstwie	27	–	–	11	–
Akwakultury	45	12	19	5	1
Rolniczych prac kontraktowych	39	–	9	–	–
Nierolniczych prac kontraktowych	26	19	–	–	5
Leśnictwa	31	–	19	3	–
Innych działalności	290	35	68	48	51
Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosił więcej niż 50%:					
Ogółem	168	19	57	49	21

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
CJE OGÓLNE					
bezwzględnych					
2608	1664	1867	1508	1350 GOSPODARSTWA OGÓLEM
					Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie ogólne:
218	117	138	118	177 Wyższe
44	10	23	5	14 Policealne
728	553	609	532	511 Średnie zawodowe
98	40	56	25	32 Średnie ogólnokształcące
1344	843	963	760	576 Zasadnicze zawodowe
157	90	73	66	33 Gimnazjalne, podstawowe
				 Podstawowe nieukończone i bez
19	10	5	3	8 wykształcenia szkolnego
					Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:
65	31	66	51	96 Wyższe
20	12	2	8	13 Policealne
376	350	449	395	411 Średnie zawodowe
580	466	497	437	355 Zasadnicze zawodowe
759	470	456	370	266 Kurs rolniczy
					Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:
54	18	13	4	4 Do 1 roku
255	228	230	139	92 2–5
385	264	251	233	203 6–10
787	419	535	404	455 11–20
1128	735	838	728	595 21 lat i więcej
					Gospodarstwa, w których prowadzona była zarobkowa działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym w zakresie:
22	29	32	38	61 Ogółem
10	7	2	9	3 Agroturystyki
–	–	–	–	2 Rękodzieła
–	1	–	1	3 Przetwórstwa produktów rolnych
–	–	–	–	– Produkcji energii odnawialnej
5	4	5	2	– Przetwarzania surowego drewna w gospodarstwie
–	–	2	2	4 Akwakultury
–	2	3	5	20 Rolniczych prac kontraktowych
–	–	–	–	2 Nierolniczych prac kontraktowych
–	9	–	1	– Leśnictwa
7	10	21	19	29 Innych działalności
					Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosił więcej niż 50%:
5	9	4	–	4 Ogółem

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
INFORMA					
W liczbach					
Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosiła więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:					
Ogółem	1837	371	297	279	312
Gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej:					
Ogółem	25932	4811	3187	3790	5154
0– 2 tys. euro	6030	4060	1293	485	129
2– 4	4699	584	1686	1975	413
4– 8	4074	93	145	1111	2507
8– 15	3509	16	31	184	1615
15– 25	2531	36	10	11	370
25– 50	2755	9	9	5	97
50–100	1608	5	10	9	9
100 tys. euro i więcej	725	7	2	9	13
Gospodarstwa według typów rolniczych:					
Ogółem	25932	4811	3187	3790	5154
Specjalizujące się w uprawach polowych	16312	3551	2334	2763	3207
Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych	175	81	18	18	40
Specjalizujące się w uprawach trwałych	87	1	10	10	23
Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi ...	981	7	93	91	169
Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	722	170	97	31	142
Mieszane – różne uprawy	265	127	52	2	18
Mieszane – różne zwierzęta	1243	77	53	88	340
Mieszane – różne uprawy i zwierzęta ..	5916	722	444	741	1197
Gospodarstwa niesklasyfikowane	232	73	86	45	19
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa z powierzchnią:					
Użytków rolnych	26014	4798	3191	3907	5123
użytków rolnych w dobrej kulturze	26013	4798	3191	3907	5123
pod zasiewami	24714	4333	2823	3701	5048
gruntów ugorowanych	1173	202	149	138	175
ogrodów przydomowych	5502	1112	591	936	1067
łąk trwałych	13643	1553	1439	1826	3011
pastwisk trwałych	1449	102	114	71	245
upraw trwałych	1315	290	125	206	260
użytków rolnych pozostałych	1077	141	154	186	260
Lasów i gruntów leśnych	5519	482	584	791	1244
Pozostałych gruntów	23447	4144	2659	3455	4813

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
CJE OGÓLNE (dok.)					
bezwzględnych (dok.)					
156	119	134	80	90	Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosiła więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:
				 Ogółem
					Gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej:
2597	1667	1862	1513	1353 Ogółem
34	9	11	6	1 0–2 tys. euro
25	7	6	4	– 2–4
177	9	28	2	1 4–8
1224	366	59	12	2 8–15
836	714	499	52	3 15–25
292	509	965	776	94 25–50
4	47	278	585	661 50–100
6	6	15	76	590 100 tys. euro i więcej
					Gospodarstwa według typów rolniczych:
2597	1667	1862	1513	1353 Ogółem
1235	815	859	722	827	Specjalizujące się w uprawach polowych
9	–	6	–	3	Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych
20	3	4	13	3	Specjalizujące się w uprawach trwałych
112	102	142	147	118	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywnych paszami objętościowymi
68	43	71	48	51	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywnych paszami treściwymi
25	23	6	7	6 Mieszane – różne uprawy
259	178	140	80	28 Mieszane – różne zwierzęta
871	499	634	492	317 Mieszane – różne uprawy i zwierzęta
–	4	2	4	– Gospodarstwa niesklasyfikowane

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

bezwzględnych

2608	1664	1867	1508	1350	Gospodarstwa z powierzchnią:
2607	1664	1867	1508	1350 Użytków rolnych
2503	1647	1840	1485	1333 użytków rolnych w dobrej kulturze
125	76	96	103	110 pod zasiewami
586	352	368	292	199 gruntów ugorowanych
1666	1125	1243	985	795 ogrodów przydomowych
223	189	180	186	139 łąk trwałych
149	81	83	71	50 pastwisk trwałych
114	63	50	62	48 upraw trwałych
573	360	520	446	518 użytków rolnych pozostałych
2490	1526	1727	1418	1215 Lasów i gruntów leśnych
				 Pozostałych gruntów

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W hek					
Powierzchnia:					
Ogółem	427648	8272	9328	16781	40342
Użytków rolnych	385680	6960	7790	15150	37402
użytków rolnych w dobrej kulturze	384044	6855	7607	14939	37025
pod zasiewami	337585	5360	5965	12572	31622
gruntów ugorowanych	7507	163	226	195	554
ogrodów przydomowych	633	121	89	90	124
łąk trwałych	31991	1053	1235	1877	4294
pastwisk trwałych	4798	79	30	34	157
upraw trwałych	1529	79	61	171	274
użytków rolnych pozostałych	1637	105	183	211	378
Lasów i gruntów leśnych	6700	404	726	585	1242
Pozostałych gruntów	35267	909	812	1046	1697
Średnia powierzchnia gruntów w gospodarstwie rolnym:					
Ogółem	16,44	1,72	2,92	4,30	7,87
Użytków rolnych	14,83	1,45	2,44	3,88	7,30
Użytków rolnych w dobrej kulturze	14,76	1,43	2,38	3,82	7,23
W liczbach					
Gospodarstwa z powierzchnią upraw trwałych:					
Ogółem	1315	290	125	206	260
w tym:					
Plantacje drzew owocowych	1043	269	56	200	187
w tym orzech włoski	41	–	9	–	24
Plantacje krzewów owocowych	203	147	19	1	25
w tym leszczyna	19	–	–	–	19
Szkółki drzew i krzewów owocowych ...	24	–	–	5	5
Szkółki drzew i krzewów ozdobnych	45	18	11	2	9
W hek					
Powierzchnia upraw trwałych:					
Ogółem	1529	79	61	171	274
w tym:					
Plantacje drzew owocowych	1074	41	15	145	66
w tym orzech włoski	3	–	0	–	0
Plantacje krzewów owocowych	37	12	5	3	10
w tym leszczyna	0	–	–	–	0
Szkółki drzew i krzewów owocowych ...	43	–	–	11	15
Szkółki drzew i krzewów ozdobnych	118	15	16	12	49

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)

tarach

					Powierzchnia:
34042	30273	47568	60309	180732 Ogółem
32151	28903	45928	58702	152694 Użytków rolnych
31887	28815	45863	58515	152539 użytków rolnych w dobrej kulturze
27168	24684	39719	51150	139345 pod zasiewami
648	525	1009	1202	2985 gruntów ugorowanych
57	38	53	31	30 ogrodów przydomowych
3455	3010	4554	4953	7560 łąk trwałych
364	396	465	965	2309 pastwisk trwałych
194	161	64	215	310 upraw trwałych
265	89	65	187	155 użytków rolnych pozostałych
651	528	704	716	1143 Lasów i gruntów leśnych
1240	842	936	891	26895 Pozostałych gruntów
					Średnia powierzchnia gruntów w gospodarstwie rolnym:
13,05	18,19	25,48	39,99	133,88 Ogółem
12,33	17,37	24,60	38,93	113,11 Użytków rolnych
12,23	17,32	24,57	38,80	112,99 Użytków rolnych w dobrej kulturze

bezwzględnych

					Gospodarstwa z powierzchnią upraw trwałych:
149	81	83	71	50 Ogółem
				 w tym:
114	61	68	53	34 Plantacje drzew owocowych
–	4	–	2	2 w tym orzech włoski
–	4	2	4	2 Plantacje krzewów owocowych
–	–	–	–	– w tym leszczyna
8	7	–	–	– Szkółki drzew i krzewów owocowych
2	–	1	–	1 Szkółki drzew i krzewów ozdobnych

tarach

					Powierzchnia upraw trwałych:
194	161	64	215	310 Ogółem
				 w tym:
130	138	42	196	300 Plantacje drzew owocowych
–	0	–	3	0 w tym orzech włoski
–	0	0	3	3 Plantacje krzewów owocowych
–	–	–	–	– w tym leszczyna
9	9	–	–	– Szkółki drzew i krzewów owocowych
14	–	11	–	1 Szkółki drzew i krzewów ozdobnych

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawy:					
Ogółem	24714	4333	2823	3701	5048
w tym:					
Pszenica ozima	14920	1663	1116	1836	3089
Pszenica jara	1925	216	108	122	436
Żyto	4566	322	352	546	1214
Jęczmień ozimy	5559	416	191	590	950
Jęczmień jary	8263	593	582	1037	1917
Owies	2673	95	221	296	578
Pszenżyto ozime	6843	373	513	994	1391
Pszenżyto jare	739	57	130	140	101
Mieszanki zbożowe ozime	910	70	37	251	223
Mieszanki zbożowe jare	5680	564	622	774	1483
Kukurydza na ziarno	4854	712	396	382	748
Strączkowe na ziarno	332	37	19	37	39
strączkowe jadalne	171	19	19	–	19
strączkowe pastewne	165	19	–	37	21
Ziemniaki	7148	888	791	929	1713
Buraki cukrowe	1998	–	37	56	186
Okopowe pastewne	504	9	–	19	187
buraki pastewne	501	9	–	19	187
inne pastewne	14	–	–	–	–
Oleiste na ziarno	7327	620	344	403	1442
w tym:					
rzepak i rzepik ozimy	7103	576	325	383	1383
rzepak i rzepik jary	118	6	19	–	46
Warzywa gruntowe	428	120	1	41	83
Truskawki gruntowe i spod osłon	204	30	19	–	71
Kukurydza na zielonkę	1772	37	42	74	219
Strączkowe pastewne na zielonkę	89	10	–	18	25
Motylkowe pastewne na zielonkę	462	30	24	48	54
Trawy polowe na zielonkę	278	19	19	37	41
Inne pastewne na zielonkę	61	–	2	9	19

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)					
bezwzględnych					
					Gospodarstwa prowadzące uprawy:
2503	1647	1840	1485	1333 Ogółem
				 w tym:
1853	1306	1578	1320	1159 Pszenica ozima
282	200	190	205	167 Pszenica jara
625	442	394	358	315 Żyto
742	635	813	661	561 Jęczmień ozimy
1245	748	855	748	539 Jęczmień jary
431	343	336	214	160 Owies
992	721	736	622	501 Pszenżyto ozime
96	89	28	60	38 Pszenżyto jare
116	68	64	49	30 Mieszanki zbożowe ozime
681	453	490	402	212 Mieszanki zbożowe jare
529	317	531	541	697 Kukurydza na ziarno
37	19	31	45	68 Strączkowe na ziarno
25	7	20	31	31 strączkowe jadalne
13	11	11	14	39 strączkowe pastewne
1029	583	568	404	243 Ziemniaki
239	289	409	393	389 Buraki cukrowe
142	67	40	25	15 Okopowe pastewne
142	67	37	25	14 buraki pastewne
5	–	6	–	3 inne pastewne
889	683	1028	932	987 Oleiste na ziarno
				 w tym:
877	669	1011	914	964 rzepak i rzepik ozimy
11	13	5	3	15 rzepak i rzepik jary
45	43	37	22	36 Warzywa gruntowe
34	21	11	6	12 Truskawki gruntowe i spod osłon
246	240	368	327	218 Kukurydza na zielonkę
1	4	17	4	11 Strączkowe pastewne na zielonkę
85	52	76	57	37 Motylkowe pastewne na zielonkę
53	9	43	34	24 Trawy polowe na zielonkę
1	4	8	7	12 Inne pastewne na zielonkę

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W hek					
Powierzchnia upraw:					
Ogółem	337585	5360	5965	12572	31622
w tym:					
Pszenica ozima	96779	1563	1558	3791	8727
Pszenica jara	4217	152	164	159	653
Żyto	14290	262	445	908	2391
Jęczmień ozimy	18375	285	198	627	1664
Jęczmień jary	24448	475	494	1463	3346
Owies	4469	78	140	225	613
Pszenżyto ozime	21947	254	529	1403	2275
Pszenżyto jare	1702	49	101	203	201
Mieszanki zbożowe ozime	22370	68	24	365	405
Mieszanki zbożowe jare	15702	465	675	1124	3444
Kukurydza na ziarno	32565	643	706	846	2062
Strączkowe na ziarno	819	18	2	21	81
strączkowe jadalne	402	7	2	–	48
strączkowe pastewne	416	11	–	21	33
Ziemniaki	5066	212	185	247	622
Buraki cukrowe	9385	–	22	68	242
Okopowe pastewne	180	1	–	5	52
buraki pastewne	175	1	–	5	52
inne pastewne	5	–	–	–	–
Oleiste na ziarno	52973	655	609	797	4072
w tym:					
rzepak i rzepik ozimy	52112	625	554	783	3883
rzepak i rzepik jary	650	7	55	–	140
Warzywa gruntowe	578	16	0	10	8
Truskawki gruntowe i spod osłon	258	11	26	–	29
Kukurydza na zielonkę	6920	48	41	61	324
Strączkowe pastewne na zielonkę	241	1	–	14	18
Motylkowe pastewne na zielonkę	659	3	2	24	28
Trawy polowe na zielonkę	868	28	6	35	77
Inne pastewne na zielonkę	327	–	1	0	52

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)					
tarach					
					Powierzchnia upraw:
27168	24684	39719	51150	139345 O g ó ł e m
				 w tym:
7865	7497	12493	16444	36841 Pszenica ozima
476	369	455	620	1169 Pszenica jara
1571	1394	1358	1845	4117 Żyto
1430	1976	3042	3397	5757 Jęczmień ozimy
2923	2182	3408	4072	6085 Jęczmień jary
594	600	720	783	717 Owies
2270	2204	2744	3478	6790 Pszenżyto ozime
149	252	69	289	389 Pszenżyto jare
396	228	252	287	20345 Mieszanki zbożowe ozime
2028	1584	1963	2400	2019 Mieszanki zbożowe jare
2303	963	2934	4265	17843 Kukurydza na ziarno
46	23	55	130	443 Strączkowe na ziarno
17	6	30	64	229 strączkowe jadalne
29	17	25	67	214 strączkowe pastewne
512	460	540	598	1690 Ziemniaki
433	721	1407	1779	4713 Buraki cukrowe
38	34	13	9	28 Okopowe pastewne
38	34	11	9	25 buraki pastewne
1	–	2	–	3 inne pastewne
3370	3325	6748	8643	24754 Oleiste na ziarno
				 w tym:
3335	3270	6703	8598	24361 rzepak i rzepik ozimy
34	55	29	26	306 rzepak i rzepik jary
67	42	3	36	396 Warzywa gruntowe
18	12	9	13	141 Truskawki gruntowe i spod osłon
352	548	1068	1528	2950 Kukurydza na zielonkę
4	3	22	7	172 Strączkowe pastewne na zielonkę
76	54	130	124	217 Motylkowe pastewne na zielonkę
111	6	92	130	383 Trawy polowe na zielonkę
0	5	40	28	200 Inne pastewne na zielonkę

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę zbóż:					
Ogółem	23587	3740	2648	3519	4931
Poniżej 1 ha	1326	991	177	56	87
1– 2	4437	2749	1060	398	174
2– 5	6666	–	1411	3065	1877
5–10	4763	–	–	–	2794
10–20	3579	–	–	–	–
20 ha i więcej	2816	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy zbóż według skali uprawy:					
Ogółem	257348	4319	5034	11153	25894
Poniżej 1 ha	819	637	94	30	49
1– 2	6226	3682	1610	624	230
2– 5	22048	–	3329	10499	7119
5–10	34146	–	–	–	18495
10–20	49991	–	–	–	–
20 ha i więcej	144118	–	–	–	–
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę strączkowych jadalnych:					
Ogółem	171	19	19	–	19
Poniżej 1 ha	70	19	19	–	–
1– 2	37	–	–	–	–
2– 5	45	–	–	–	19
5–10	10	–	–	–	–
10–20	3	–	–	–	–
20 ha i więcej	5	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych według skali uprawy:					
Ogółem	402	7	2	–	48
Poniżej 1 ha	26	7	2	–	–
1– 2	48	–	–	–	–
2– 5	121	–	–	–	48
5–10	72	–	–	–	–
10–20	37	–	–	–	–
20 ha i więcej	98	–	–	–	–

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę zbóż:	
2489	1625	1833	1475	1327	Ogółem
6	–	8	1	–	Poniżej 1 ha
29	4	15	6	2	1–2
160	102	45	3	4	2–5
1433	332	137	54	12	5–10
861	1187	1180	302	50	10–20
–	–	448	1108	1259	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy zbóż według skali uprawy:	
22012	19299	29459	37906	102272	Ogółem
3	–	4	0	–	Poniżej 1 ha
39	6	21	10	4	1–2
591	330	157	11	11	2–5
11261	2779	1101	422	89	5–10
10118	16184	18017	4923	750	10–20
–	–	10160	32540	101418	20 ha i więcej

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę strączkowych jadalnych:	
25	7	20	31	31	Ogółem
15	4	4	5	5	Poniżej 1 ha
9	4	11	12	2	1–2
–	–	6	13	8	2–5
–	–	–	2	8	5–10
–	–	–	–	3	10–20
–	–	–	–	5	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych według skali uprawy:	
17	6	30	64	229	Ogółem
7	2	2	3	2	Poniżej 1 ha
9	4	15	16	4	1–2
–	–	13	36	25	2–5
–	–	–	9	63	5–10
–	–	–	–	37	10–20
–	–	–	–	98	20 ha i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę ziemniaków:					
Ogółem	7148	888	791	929	1713
Poniżej 1 ha	6432	860	791	910	1600
1– 2	370	28	–	–	81
2– 5	220	–	–	19	33
5–10	54	–	–	–	–
10–20	48	–	–	–	–
20 ha i więcej	25	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy ziemniaków według skali uprawy:					
Ogółem	5066	212	185	247	622
Poniżej 1 ha	1693	177	185	190	421
1– 2	451	35	–	–	90
2– 5	627	–	–	57	111
5–10	355	–	–	–	–
10–20	643	–	–	–	–
20 ha i więcej	1297	–	–	–	–
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę roślin przemysłowych:					
Ogółem	7927	582	381	439	1546
Poniżej 1 ha	517	173	90	46	150
1– 2	1333	410	96	175	379
2– 5	2659	–	196	218	902
5–10	1669	–	–	–	115
10–20	1090	–	–	–	–
20 ha i więcej	658	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy roślin przemysłowych według skali uprawy:					
Ogółem	62169	632	631	850	4265
Poniżej 1 ha	287	102	49	29	81
1– 2	1862	529	121	244	555
2– 5	8386	–	461	578	2846
5–10	11452	–	–	–	783
10–20	14485	–	–	–	–
20 ha i więcej	25697	–	–	–	–

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę ziemniaków:	
1029	583	568	404	243	Ogółem
913	470	470	282	134	Poniżej 1 ha
77	37	49	59	39	1–2
31	63	30	33	12	2–5
8	10	5	16	16	5–10
–	4	13	11	20	10–20
–	–	1	4	20	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy ziemniaków według skali uprawy:	
512	460	540	598	1690	Ogółem
278	137	161	98	46	Poniżej 1 ha
101	49	56	71	47	1–2
72	179	79	94	34	2–5
60	57	35	103	101	5–10
–	37	185	143	278	10–20
–	–	24	90	1183	20 ha i więcej

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę roślin przemysłowych:	
1008	807	1140	1008	1016	Ogółem
29	12	7	9	1	Poniżej 1 ha
124	83	43	23	1	1–2
597	319	274	128	25	2–5
243	358	544	324	84	5–10
14	35	261	456	325	10–20
–	–	11	67	580	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy roślin przemysłowych według skali uprawy:	
3802	4056	8145	10403	29385	Ogółem
12	5	3	6	1	Poniżej 1 ha
191	121	62	35	1	1–2
1987	1097	917	421	80	2–5
1467	2318	3860	2420	604	5–10
145	515	3042	6013	4770	10–20
–	–	262	1507	23928	20 ha i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę buraków cukrowych:					
Ogółem	1998	–	37	56	186
Poniżej 1 ha	155	–	19	19	66
1– 2	350	–	19	19	75
2– 5	953	–	–	19	46
5–10	377	–	–	–	–
10–20	121	–	–	–	–
20 ha i więcej	42	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy buraków cukrowych według skali uprawy:					
Ogółem	9385	–	22	68	242
Poniżej 1 ha	67	–	1	8	43
1– 2	481	–	21	22	92
2– 5	2866	–	–	37	106
5–10	2431	–	–	–	–
10–20	1526	–	–	–	–
20 ha i więcej	2014	–	–	–	–
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę rzepaku i rzepiku:					
Ogółem	7211	582	344	383	1420
Poniżej 1 ha	393	173	71	28	94
1– 2	1225	410	77	156	370
2– 5	2576	–	196	199	842
5–10	1561	–	–	–	115
10–20	914	–	–	–	–
20 ha i więcej	542	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku według skali uprawy:					
Ogółem	52762	632	609	783	4023
Poniżej 1 ha	235	102	48	20	46
1– 2	1718	529	100	222	540
2– 5	8135	–	461	540	2654
5–10	10683	–	–	–	783
10–20	12164	–	–	–	–
20 ha i więcej	19827	–	–	–	–

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę buraków cukrowych:	
239	289	409	393	389	Ogółem
33	5	9	4	1	Poniżej 1 ha
108	81	30	12	7	1–2
94	194	305	218	78	2–5
4	9	65	145	155	5–10
–	–	1	14	107	10–20
–	–	–	–	42	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy buraków cukrowych według skali uprawy:	
433	721	1407	1779	4713	Ogółem
9	1	2	2	1	Poniżej 1 ha
157	117	44	16	11	1–2
245	556	938	707	276	2–5
21	47	408	905	1049	5–10
–	–	14	148	1363	10–20
–	–	–	–	2014	20 ha i więcej

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę rzepaku i rzepiku:	
888	683	1016	917	978	Ogółem
14	4	5	5	–	Poniżej 1 ha
79	70	39	21	3	1–2
574	317	289	138	22	2–5
206	263	519	356	102	5–10
14	29	153	354	364	10–20
–	–	11	44	487	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku według skali uprawy:	
3369	3325	6732	8624	24666	Ogółem
9	2	2	5	–	Poniżej 1 ha
125	106	58	32	5	1–2
1833	1075	1031	472	68	2–5
1256	1680	3582	2622	759	5–10
145	462	1796	4525	5236	10–20
–	–	262	968	18597	20 ha i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw gruntowych:					
Ogółem	428	120	1	41	83
Poniżej 0,1 ha	230	65	–	19	43
0,1–0,5	134	50	1	20	38
0,5–1	11	4	–	1	2
1–2	14	1	–	–	–
2–5	18	–	–	1	–
5 ha i więcej	21	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych według skali uprawy:					
Ogółem	578	16	0	10	8
Poniżej 0,1 ha	6	2	–	0	1
0,1–0,5	27	11	0	4	6
0,5–1	6	2	–	1	1
1–2	18	2	–	–	–
2–5	58	–	–	5	–
5 ha i więcej	464	–	–	–	–
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę truskawek gruntowych i spod osłon:					
Ogółem	204	30	19	–	71
Poniżej 1 ha	154	30	–	–	66
1– 2	35	–	19	–	–
2– 5	6	–	–	–	5
5–10	4	–	–	–	–
10–20	1	–	–	–	–
20 ha i więcej	3	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy truskawek gruntowych i spod osłon według skali uprawy:					
Ogółem	258	11	26	–	29
Poniżej 1 ha	41	11	–	–	10
1– 2	46	–	26	–	–
2– 5	23	–	–	–	19
5–10	27	–	–	–	–
10–20	18	–	–	–	–
20 ha i więcej	102	–	–	–	–

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (cd.)

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw gruntowych:	
45	43	37	22	36	Ogółem
21	37	29	8	9	Poniżej 0,1 ha
7	–	8	2	7	0,1–0,5
–	–	–	2	2	0,5–1
6	4	–	2	1	1–2
4	–	–	5	7	2–5
7	2	–	2	9	5 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych według skali uprawy:	
67	42	3	36	396	Ogółem
0	1	1	0	0	Poniżej 0,1 ha
1	–	2	1	1	0,1–0,5
–	–	–	1	1	0,5–1
9	5	–	2	1	1–2
9	–	–	16	27	2–5
47	36	–	16	365	5 ha i więcej

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę truskawek gruntowych i spod osłon:	
34	21	11	6	12	Ogółem
28	20	4	2	4	Poniżej 1 ha
6	–	6	2	2	1–2
–	–	–	1	–	2–5
–	1	–	1	2	5–10
–	–	–	–	1	10–20
–	–	–	–	3	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy truskawek gruntowych i spod osłon według skali uprawy:	
18	12	9	13	141	Ogółem
11	6	2	0	1	Poniżej 1 ha
7	–	7	2	4	1–2
–	–	–	5	–	2–5
–	6	–	6	15	5–10
–	–	–	–	18	10–20
–	–	–	–	102	20 ha i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę sadów:					
Ogółem	1080	269	65	204	199
Poniżej 1 ha	945	269	65	172	180
1– 2	28	–	–	–	9
2– 5	74	–	–	32	7
5–10	10	–	–	–	3
10–20	11	–	–	–	–
20 ha i więcej	12	–	–	–	–
W hek					
Powierzchnia uprawy sadów według skali uprawy:					
Ogółem	1154	54	20	159	91
Poniżej 1 ha	222	54	20	45	39
1– 2	36	–	–	–	13
2– 5	263	–	–	113	19
5–10	67	–	–	–	20
10–20	159	–	–	–	–
20 ha i więcej	407	–	–	–	–
W liczbach					
Gospodarstwa prowadzące uprawę:					
Poplonów jarych	733	21	28	21	154
Poplonów ozimych	1397	46	28	93	342
Grzybów jadalnych	5	1	–	2	1
W hek					
Powierzchnia uprawy:					
Poplonów jarych	4845	8	4	19	365
Poplonów ozimych	7973	31	15	233	764
Grzybów jadalnych	0	0	–	0	0
ZWIERZĘTA					
W liczbach					
Gospodarstwa posiadające zwierzęta gospodarskie:					
Ogółem	15553	2260	1557	1979	3347
Bydło	5496	54	252	409	1223
cielęta poniżej 1 roku	4332	48	97	237	859
młode bydło w wieku 1–2 lat	4280	9	215	288	773
bydło w wieku 2 lat i więcej	4061	7	109	242	845
samce	548	–	–	41	80
jałówki	682	–	19	51	103
krowy	3773	7	90	214	761
w tym krowy mleczne	3603	7	90	210	727

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (dok.)

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę sadów:	
121	61	71	56	34	Ogółem
90	40	63	43	22	Poniżej 1 ha
–	11	2	4	2	1–2
31	–	3	–	–	2–5
–	2	2	2	1	5–10
–	8	–	–	3	10–20
–	–	–	7	5	20 ha i więcej

tarach

					Powierzchnia uprawy sadów według skali uprawy:	
139	147	43	199	303	Ogółem
18	11	16	13	6	Poniżej 1 ha
–	13	3	5	3	1–2
121	–	9	–	–	2–5
–	11	15	15	6	5–10
–	111	–	–	48	10–20
–	–	–	167	240	20 ha i więcej

bezwzględnych

					Gospodarstwa prowadzące uprawę:	
96	90	125	92	106	Poplonów jarych
203	121	204	176	184	Poplonów ozimych
–	–	1	–	–	Grzybów jadalnych

tarach

					Powierzchnia uprawy:	
367	388	585	754	2355	Poplonów jarych
681	530	965	1518	3235	Poplonów ozimych
–	–	0	–	–	Grzybów jadalnych

GOSPODARSKIE

bezwzględnych

					Gospodarstwa posiadające zwierzęta gospodarskie:	
1853	1256	1378	1112	811	Ogółem
1005	664	799	652	438	Bydło
847	555	696	591	402	cielęta poniżej 1 roku
817	524	686	578	390	młode bydło w wieku 1–2 lat
770	530	644	547	366	bydło w wieku 2 lat i więcej
73	57	136	83	78	samce
85	74	124	113	112	jałówki
731	504	588	527	350	krowy
702	483	556	487	340	w tym krowy mleczne

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
ZWIERZĘTA					
W liczbach					
Gospodarstwa posiadające zwierzęta gospodarskie (dok.):					
Trzoda chlewna	7564	216	392	678	1880
prosięta o wadze do 20 kg	4446	16	150	286	899
warchlaki o wadze od 20 do 50 kg	4780	134	244	303	993
trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej	6916	149	171	574	1718
w tym:					
lochy	6145	84	125	491	1492
tuczniki o wadze 50 kg i więcej	5109	74	137	357	1119
Owce	86	1	20	5	14
w tym maciorki	51	1	20	3	5
Kozy	216	30	58	9	47
w tym samice 1-roczone i starsze	146	30	2	9	47
Konie	690	49	20	50	235
Drób w wieku powyżej 2 tygodni	12263	2154	1407	1783	2752
w tym drób kurzy	12081	2145	1407	1773	2650
w tym:					
brojlery	1562	357	198	227	291
nioski kurze	10820	1762	1276	1633	2477
W sztu					
Pogłowie zwierząt gospodarskich:					
Bydło	89917	121	899	1555	6727
cielęta poniżej 1 roku	28152	97	262	462	2402
młode bydło w wieku 1–2 lat	26733	9	450	567	2079
bydło w wieku 2 lat i więcej	35032	15	188	526	2246
samce	1946	–	–	44	138
jałówki	2578	–	19	57	194
krowy	30508	15	169	425	1914
w tym krowy mleczne	29627	15	169	414	1851
Trzoda chlewna	425302	1656	2809	8192	41490
prosięta o wadze do 20 kg	115158	690	1252	2914	13138
warchlaki o wadze od 20 do 50 kg	131598	484	747	2432	12236
trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej	178547	482	810	2847	16116
w tym:					
lochy	38281	263	306	1143	4469
tuczniki o wadze 50 kg i więcej	139429	214	504	1704	11587
Owce	1861	9	55	122	44
w tym maciorki	1117	4	31	55	21
Kozy	988	114	163	83	224
w tym samice 1-roczone i starsze	555	114	7	46	121
Konie	2297	80	20	210	600
Drób w wieku powyżej 2 tygodni	1814370	237140	77455	200693	243506
w tym drób kurzy	1698862	224980	69006	186545	214847
w tym:					
brojlery	1232554	129856	37717	102050	136210
nioski kurze	400613	60601	18630	81447	73267

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
GOSPODARSKIE (cd.)					
bezwzględnych (dok.)					
					Gospodarstwa posiadające zwierzęta gospodarskie (dok.):
1295	876	961	769	497 Trzoda chlewna
790	645	682	578	401 prosięta o wadze do 20 kg
810	573	696	615	411 warchlaki o wadze od 20 do 50 kg
1257	853	947	759	487 trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej
				 w tym:
1162	806	853	700	431 lochy
897	662	790	631	442 tuczniaki o wadze 50 kg i więcej
16	10	6	9	5 Owce
6	4	5	3	4 w tym maciorki
37	7	6	9	12 Kozy
28	7	6	8	8 w tym samice 1–roczne i starsze
90	86	58	52	51 Konie
1387	850	869	663	397 Drób w wieku powyżej 2 tygodni
1387	838	852	639	388 w tym drób kurzy
				 w tym:
152	97	95	83	62 brojlery
1252	758	747	580	334 nioski kurze
kach					
					Pogłowie zwierząt gospodarskich:
9515	8987	16189	20867	25056 Bydło
3372	3030	5202	6234	7091 cielęta poniżej 1 roku
3203	2615	4532	6794	6484 młode bydło w wieku 1–2 lat
2940	3342	6455	7839	11481 bydło w wieku 2 lat i więcej
179	204	616	374	392 samce
128	277	445	490	969 jałówki
2633	2861	5395	6975	10121 krowy
2529	2743	5220	6771	9915 w tym krowy mleczne
44242	44806	70135	83835	128137 Trzoda chlewna
13698	13434	19592	21844	28595 prosięta o wadze do 20 kg
13075	13470	22050	27071	40034 warchlaki o wadze od 20 do 50 kg
17469	17902	28493	34920	59508 trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej
				 w tym:
4830	4351	6771	7116	9033 lochy
12574	13473	21541	27574	50258 tuczniaki o wadze 50 kg i więcej
470	212	271	209	469 Owce
237	115	157	173	325 w tym maciorki
150	134	44	26	50 Kozy
113	77	29	23	26 w tym samice 1–roczne i starsze
333	400	176	287	189 Konie
297492	54732	32003	35881	635468 Drób w wieku powyżej 2 tygodni
286883	46063	23313	28740	618486 w tym drób kurzy
				 w tym:
259522	27751	2796	13715	522939 brojlery
24352	16608	18097	13350	94261 nioski kurze

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
ZWIERZĘTA					
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące bydło:					
Ogółem	5496	54	252	409	1223
1–2 szt.	1210	34	156	204	501
3–9	1916	19	82	187	548
10 szt. i więcej	2370	1	14	18	174
W sztu					
Pogłowie bydła według skali chowu:					
Ogółem	89917	121	899	1555	6727
1–2 szt.	1956	49	237	325	818
3–9	10792	56	462	957	2976
10 szt. i więcej	77169	17	201	273	2932
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące krowy:					
Ogółem	3773	7	90	214	761
1–2 szt.	1829	6	76	159	565
3–9	984	1	9	50	171
10 szt. i więcej	960	–	5	5	26
W sztu					
Pogłowie krów według skali chowu:					
Ogółem	30508	15	169	425	1914
1–2 szt.	2524	12	85	187	721
3–9	4940	3	28	187	811
10 szt. i więcej	23044	–	57	51	381
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące trzodę chlewną:					
Ogółem	7564	216	392	678	1880
1– 2 szt.	628	66	158	84	141
3– 9	1478	144	165	317	480
10– 49	3206	–	64	267	1078
50– 99	1208	–	–	9	157
100–199	691	5	5	–	21
200 szt. i więcej	352	–	–	2	3
W sztu					
Pogłowie trzody chlewnej według skali chowu:					
Ogółem	425302	1656	2809	8192	41490
1– 2 szt.	1000	96	270	149	202
3– 9	8561	788	870	2010	2551
10– 49	80213	–	1046	4934	25436
50– 99	84218	–	–	456	9977
100–199	93302	772	623	–	2692
200 szt. i więcej	158008	–	–	644	632

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
GOSPODARSKIE (cd.)					
bezwzględnych					
1005	664	799	652	438	Gospodarstwa utrzymujące bydło:
148	71	55	31	9 Ogółem
497	254	170	103	56 1–2 szt.
360	339	573	519	372 3–9
				 10 szt. i więcej
kach					
9515	8987	16189	20867	25056	Pogłowie bydła według skali chowu:
249	111	100	52	16 Ogółem
3043	1341	1069	568	320 1–2 szt.
6223	7535	15021	20247	24720 3–9
				 10 szt. i więcej
bezwzględnych					
731	504	588	527	350	Gospodarstwa utrzymujące krowy:
433	230	174	124	63 Ogółem
235	158	176	141	44 1–2 szt.
64	116	238	262	244 3–9
				 10 szt. i więcej
kach					
2633	2862	5394	6975	10120	Pogłowie krów według skali chowu:
645	347	251	184	93 Ogółem
1124	833	1000	726	228 1–2 szt.
864	1682	4144	6065	9799 3–9
				 10 szt. i więcej
bezwzględnych					
1295	876	961	769	497	Gospodarstwa utrzymujące trzodę
67	19	46	39	8	chlewną:
149	91	69	53	9 Ogółem
804	430	304	171	90 1–2 szt.
230	214	317	187	94 3–9
38	110	171	211	130 10–49
6	13	55	108	166 50–99
				 100–199
				 200 szt. i więcej
kach					
44242	44806	70135	83835	128137	Pogłowie trzody chlewnej według
110	28	82	50	13	skali chowu:
968	640	413	268	52 Ogółem
21287	11457	8766	4704	2583 1–2 szt.
15409	14998	22911	13679	6789 3–9
4784	13538	23340	29308	18245 10–49
1684	4144	14623	35826	100454 50–99
				 100–199
				 200 szt. i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
ZWIERZĘTA					
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące lochy:					
Ogółem	6145	84	125	491	1492
1– 2 szt.	2534	78	103	412	910
3– 9	2756	1	20	77	527
10–49	791	5	2	–	51
50 szt. i więcej	65	–	–	2	4
W sztu					
Pogłowie loch według skali chowu:					
Ogółem	38281	263	306	1143	4469
1– 2 szt.	3640	115	132	604	1223
3– 9	14236	3	150	375	2177
10–49	14589	144	23	–	804
50 szt. i więcej	5815	–	–	163	265
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące owce:					
Ogółem	86	1	20	5	14
1– 4 szt.	46	–	19	–	9
5– 9	15	1	–	1	5
10–19	2	–	–	–	–
20–49	11	–	1	4	–
50 szt. i więcej	12	–	–	–	–
W sztu					
Pogłowie owiec według skali chowu:					
Ogółem	1861	9	55	122	44
1– 4 szt.	85	–	19	–	19
5– 9	88	9	–	6	26
10–19	31	–	–	–	–
20–49	354	–	37	116	–
50 szt. i więcej	1303	–	–	–	–
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące kozy:					
Ogółem	216	30	58	9	47
1–4 szt.	135	29	37	–	17
5–9	61	–	21	9	25
10 szt. i więcej	20	1	–	–	5
W sztu					
Pogłowie kóz według skali chowu:					
Ogółem	988	114	163	83	224
1–4 szt.	288	86	56	–	37
5–9	362	–	108	83	136
10 szt. i więcej	338	28	–	–	51

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
GOSPODARSKIE (cd.)					
bezwzględnych					
1162	806	853	700	431	Gospodarstwa utrzymujące lochy:
464	241	166	123	36 Ogółem
665	469	513	324	161 1–2 szt.
30	91	172	244	196 3–9
3	5	3	9	38 10–49
				 50 szt. i więcej
kach					
4830	4351	6771	7116	9033	Pogłowie loch według skali chowu:
683	383	269	173	57 Ogółem
3113	2462	2993	1970	992 1–2 szt.
539	1223	2947	4389	4518 3–9
495	283	561	583	3465 10–49
				 50 szt. i więcej
bezwzględnych					
16	10	6	9	5	Gospodarstwa utrzymujące owce:
9	1	2	4	1 Ogółem
–	6	–	1	– 1–4 szt.
1	–	–	1	– 5–9
1	1	–	1	2 10–19
5	1	4	1	1 20–49
				 50 szt. i więcej
kach					
470	212	271	209	469	Pogłowie owiec według skali chowu:
28	5	7	6	2 Ogółem
–	41	–	7	– 1–4 szt.
11	–	–	20	– 5–9
44	56	–	37	64 10–19
388	110	263	140	402 20–49
				 50 szt. i więcej
bezwzględnych					
37	7	6	9	12	Gospodarstwa utrzymujące kozy:
30	2	4	7	8 Ogółem
1	–	–	2	2 1–4 szt.
6	5	2	–	1 5–9
				 10 szt. i więcej
kach					
150	134	44	26	50	Pogłowie kóz według skali chowu:
60	5	11	14	20 Ogółem
9	–	–	12	15 1–4 szt.
81	129	33	–	15 5–9
				 10 szt. i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
ZWIERZĘTA					
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące drób kurzy:					
Ogółem	12081	2145	1407	1773	2650
1– 49 szt.	11044	1980	1364	1701	2393
50– 149	959	153	38	65	250
150– 499	23	2	1	1	1
500–1999	7	1	–	–	1
2000–4999	2	1	–	1	–
5000–9999	11	2	2	1	1
10000 szt. i więcej	34	5	1	4	4
W sztu					
Pogłowie drobiu kurzego według skali chowu:					
Ogółem	1698862	224980	69006	186545	214847
1– 49 szt.	198316	32816	21992	29530	44229
50– 149	62056	8557	2104	4185	17639
150– 499	5947	708	235	150	300
500–1999	6676	731	–	–	1219
2000–4999	7680	4023	–	3657	–
5000–9999	76614	15481	16335	10057	6095
10000 szt. i więcej	1341573	162665	28342	138966	145366
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące kury nioski:					
Ogółem	10820	1762	1276	1633	2477
1– 49 szt.	10353	1753	1274	1602	2322
50– 149	431	4	2	28	151
150– 499	19	1	–	1	1
500–1999	7	1	–	–	1
2000–4999	1	–	–	1	–
5000–9999	2	–	–	–	1
10000 szt. i więcej	7	2	–	1	1
W sztu					
Pogłowie kur niosek według skali chowu:					
Ogółem	400613	60601	18630	81446	73267
1– 49 szt.	169268	27043	18484	23444	39196
50– 149	28172	267	146	1778	10610
150– 499	4813	220	–	150	300
500–1999	6676	731	–	–	1219
2000–4999	3657	–	–	3657	–
5000–9999	13409	–	–	–	6095
10000 szt. i więcej	174618	32340	–	52417	15847
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące brojlery kurze:					
Ogółem	1562	357	198	227	291
1– 49 szt.	1352	314	194	195	264
50– 149	173	37	1	28	25
150– 499	1	1	–	–	–
500–1999	–	–	–	–	–
2000–4999	–	–	–	–	–
5000–9999	9	2	2	1	–
10000 szt. i więcej	28	2	1	2	2

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
GOSPODARSKIE (cd.)					
bezwzględnych					
					Gospodarstwa utrzymujące drób
1387	838	852	639	388	kurzy:
1280	732	744	548	302 Ogółem
102	102	102	86	62 1–49 szt.
1	1	6	4	7 50–149
–	1	1	–	2 150–499
–	–	–	–	– 500–1999
–	1	–	1	1 2000–4999
5	1	–	–	14 5000–9999
				 10000 szt. i więcej
kach					
					Pogłowie drobiu kurzego według
286883	46063	23313	28740	618486	skali chowu:
24188	13393	14742	11203	6224 Ogółem
6371	6568	6608	5720	4305 1–49 szt.
250	300	1462	846	1697 50–149
–	812	500	–	3413 150–499
–	–	–	–	– 500–1999
–	10362	–	10971	7314 2000–4999
256074	14628	–	–	595533 5000–9999
				 10000 szt. i więcej
bezwzględnych					
					Gospodarstwa utrzymujące kury
1252	758	747	580	334	nioski:
1204	692	689	530	288 Ogółem
47	64	52	48	35 1–49 szt.
1	1	6	2	6 50–149
–	1	1	–	2 150–499
–	–	–	–	– 500–1999
–	–	–	–	– 2000–4999
–	–	–	–	1 5000–9999
–	–	–	–	2 10000 szt. i więcej
kach					
					Pogłowie kur niosek według skali
24352	16608	18097	13350	94261	chowu:
21248	11569	12695	9731	5858 Ogółem
2854	3927	3440	2951	2200 1–49 szt.
250	300	1462	668	1462 50–149
–	812	500	–	3413 150–499
–	–	–	–	– 500–1999
–	–	–	–	– 2000–4999
–	–	–	–	7314 5000–9999
–	–	–	–	74014 10000 szt. i więcej
bezwzględnych					
					Gospodarstwa utrzymujące brojłery
152	97	95	83	62	kurze:
132	76	79	61	37 Ogółem
15	19	16	21	10 1–49 szt.
–	–	–	–	– 50–149
–	–	–	–	– 150–499
–	–	–	–	– 500–1999
–	1	–	1	– 2000–4999
5	1	–	–	13 5000–9999
				 10000 szt. i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
ZWIERZĘTA					
W sztu					
Pogłowie brojlerów kurzych według skali chowu:					
Ogółem	1232554	129856	37717	102050	136210
1– 49 szt.	27852	7189	3041	4055	5275
50– 149	9602	1864	56	1389	1416
150– 499	488	488	–	–	–
500–1999	–	–	–	–	–
2000–4999	–	–	–	–	–
5000–9999	63205	15481	16335	10057	–
10000 szt. i więcej	1131407	104834	18285	86549	129519
W liczbach					
Gospodarstwa utrzymujące konie:					
Ogółem	690	49	20	50	235
1 szt.	271	39	20	19	100
2	106	–	–	9	31
3–9	269	10	–	12	103
10 szt. i więcej	44	–	–	9	–
W sztu					
Pogłowie koni według skali chowu:					
Ogółem	2297	80	20	210	600
1 szt.	271	39	20	19	100
2	212	–	–	19	63
3–9	1158	42	–	43	437
10 szt. i więcej	656	–	–	130	–
CIĄGNIKI I MASZYNY					
W liczbach					
Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:					
Ogółem	18875	1522	1534	2672	4545
Do 15 kW	632	240	114	56	49
15– 25	7512	506	689	1219	1958
25– 40	6764	512	423	681	1717
40– 60	8349	282	315	838	1726
60–100	4652	22	95	130	398
100 kW i więcej	1962	1	5	20	60
W sztu					
Liczba ciągników o mocy silnika:					
Ogółem	34253	1657	1732	3019	6280
Do 15 kW	697	266	114	66	51
15– 25	7856	535	708	1220	2023
25– 40	7457	531	442	690	1840
40– 60	9937	302	331	875	1856
60–100	5716	22	133	130	445
100 kW i więcej	2590	1	5	38	65

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
GOSPODARSKIE (dok.)					
kach					
259522	27751	2796	13715	522939	Pogłowie brojlerów kurzych według skali chowu:
2634	1467	1997	1390	804 Ogółem
814	1294	799	1354	616 1–49 szt.
–	–	–	–	– 50–149
–	–	–	–	– 150–499
–	–	–	–	– 500–1999
–	–	–	–	– 2000–4999
–	10362	–	10971	– 5000–9999
256074	14628	–	–	521519 10000 szt. i więcej
bezwzględnych					
90	86	58	52	51	Gospodarstwa utrzymujące konie:
31	28	14	9	11 Ogółem
5	13	20	15	13 1 szt.
48	30	20	20	25 2
6	15	4	8	2 3–9
kach					
333	400	176	287	189	Pogłowie koni według skali chowu:
31	28	14	9	11 Ogółem
10	26	40	30	25 1 szt.
199	141	76	92	128 2
93	205	46	157	25 3–9
..... 10 szt. i więcej					
ROLNICZE					
bezwzględnych					
2400	1610	1814	1463	1315	Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:
75	41	22	11	25 Ogółem
988	679	672	495	305 Do15 kW
977	724	765	552	413 15–25
1417	937	1174	943	715 25–40
536	618	925	1000	927 40–60
88	142	346	472	828 60–100
..... 100 kW i więcej					
kach					
4554	3672	4606	4247	4485	Liczba ciągników o mocy silnika:
84	47	22	16	33 Ogółem
1045	749	711	529	336 Do15 kW
1087	811	908	648	500 15–25
1688	1155	1513	1238	980 25–40
561	750	1058	1264	1354 40–60
89	160	394	553	1284 60–100
..... 100 kW i więcej					

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
CIĄGNIKI I MASZYNY					
W liczbach					
Gospodarstwa posiadające maszyny i urządzenia rolnicze:					
Kombajny zbożowe	6639	95	70	128	886
Silosokombajny	246	–	–	–	29
Kosiarki ciągnikowe	7739	230	304	734	1763
Przyczepy zbierające	3388	31	70	234	572
Prasy zbierające	6024	13	98	268	1129
Ładowacze	7077	24	188	306	1386
Kombajny ziemniaczane	2134	29	37	89	365
Kombajny buraczane	1565	–	–	5	102
Kopaczki do ziemniaków	3947	197	285	448	1244
Rozsiewacze nawozów i wapna	13910	530	717	1476	3711
Rozrzutniki obornika	9303	130	295	675	2432
Sadzarki do ziemniaków	5038	81	201	434	1355
Polowe opryskiwacze ciągnikowe	12081	285	461	1117	3095
Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe	246	–	–	60	57
W sztu					
Liczba maszyn i urządzeń rolniczych:					
Kombajny zbożowe	6755	95	89	128	886
Silosokombajny	253	–	–	–	29
Kosiarki ciągnikowe	7985	230	304	734	1784
Przyczepy zbierające	3841	31	70	248	662
Prasy zbierające	6289	13	98	268	1142
Ładowacze	7844	24	198	306	1447
Kombajny ziemniaczane	2144	29	37	89	365
Kombajny buraczane	1588	–	–	5	102
Kopaczki do ziemniaków	3956	197	285	448	1244
Rozsiewacze nawozów i wapna	14948	530	722	1476	3754
Rozrzutniki obornika	9402	130	295	675	2432
Sadzarki do ziemniaków	5052	81	201	434	1355
Polowe opryskiwacze ciągnikowe	12432	285	461	1117	3100
Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe	266	–	–	60	59
POWIERZCHNIA					
W hek					
Powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku:					
Ogółem	286	12	5	2	25

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
ROLNICZE (dok.)					
bezwzględnych					
					Gospodarstwa posiadające maszyny i urządzenia rolnicze:
998	965	1256	1148	1092 Kombajny zbożowe
29	22	75	37	55 Silosokombajny
1285	906	1039	818	659 Kosiarki ciągnikowe
592	506	601	441	341 Przyczepy zbierające
1073	857	1067	841	678 Prasy zbierające
1141	958	1208	955	910 Ładowacze
404	282	374	301	252 Kombajny ziemniaczane
193	268	369	325	301 Kombajny buraczane
638	400	355	243	138 Kopaczki do ziemniaków
1998	1375	1604	1314	1185 Rozsiewacze nawozów i wapna
1583	1137	1249	1017	785 Rozrzutniki obornika
842	573	646	532	374 Sadzarki do ziemniaków
1833	1306	1557	1281	1146 Polowe opryskiwacze ciągnikowe
53	22	27	14	13	Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe
kach					
					Liczba maszyn i urządzeń rolniczych:
998	974	1269	1173	1142 Kombajny zbożowe
29	22	79	38	56 Silosokombajny
1298	931	1088	882	734 Kosiarki ciągnikowe
638	573	657	507	454 Przyczepy zbierające
1090	889	1150	886	753 Prasy zbierające
1208	1004	1396	1148	1114 Ładowacze
404	282	374	303	260 Kombajny ziemniaczane
193	268	371	331	317 Kombajny buraczane
642	404	355	244	137 Kopaczki do ziemniaków
2117	1489	1780	1541	1539 Rozsiewacze nawozów i wapna
1583	1139	1260	1051	837 Rozrzutniki obornika
842	573	651	533	382 Sadzarki do ziemniaków
1870	1347	1606	1364	1283 Polowe opryskiwacze ciągnikowe
53	29	27	19	18	Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe
NAWADNIANA					
tarach					
					Powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku:
29	1	0	5	207 Ogółem

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
NAWOŻENIE I OCH					
W liczbach					
Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne lub wapniowe:					
Ogółem	23002	3824	2529	3315	4809
Mineralne	22728	3791	2489	3297	4726
azotowe	20829	3190	2167	2906	4389
fosforowe	647	125	56	49	145
potasowe	1104	138	75	141	237
wieloskładnikowe	12496	1645	1183	1869	2603
Wapniowe	4240	223	277	439	862
Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne pochodzenia zwierzęcego:					
Ogółem	10856	910	724	1049	2586
Obornik	10553	868	670	1028	2514
Gnojówkę	5189	106	177	373	1256
Gnojowicę	1111	24	75	68	250
W kilo					
Zużycie nawozów mineralnych (NPK) na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:					
Ogółem	216,7	182,2	97,4	179,5	192,2
W liczbach					
Gospodarstwa rolne stosujące środki ochrony roślin:					
Ogółem	4434	212	151	248	560
DOCHODY GOSPODARSTW DOMOWYCH					
W liczbach					
Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, w których wystąpiły dochody z tytułu:					
Prowadzenia działalności pozarolniczej	3451	621	758	528	598
Pracy najemnej	14083	3266	1976	2727	3628
Emerytury lub renty	7177	1816	1009	1313	1489
Innych źródeł niezarobkowych poza emeryturą lub rentą	1040	191	160	115	253
Gospodarstwa domowe o dochodach przekraczających 50% dochodów:					
Z działalności rolniczej	9656	317	369	539	1779
Z działalności rolniczej i pracy najemnej	237	–	5	28	72
Z pracy najemnej	8750	2634	1434	1994	1768
Z pracy najemnej i działalności rolniczej	727	146	122	96	290
Z działalności pozarolniczej	1630	278	421	354	228
Z emerytury i renty	2462	959	602	507	303
Z niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą	285	93	75	47	45
Pozostałe	2267	371	163	343	638
Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego:					
Ogółem	4950	1357	845	766	770

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
RONA ROŚLIN					
bezwzględnych					
2383	1612	1783	1451	1297	Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne lub wapniowe:
2360	1572	1781	1434	1279 Ogółem
2261	1512	1741	1411	1252 Mineralne
48	30	83	51	60 azotowe
58	38	132	127	159 fosforowe
1388	935	1097	938	838 potasowe
461	493	488	488	509 wieloskładnikowe
				 Wapniowe
					Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne pochodzenia zwierzęcego:
1506	1104	1237	1009	731 Ogółem
1488	1062	1229	982	711 Obornik
874	615	784	619	385 Gnojówkę
133	119	152	129	161 Gnojowicę
gramach					
173,4	333,4	259,1	206,7	211,7	Zużycie nawozów mineralnych (NPK) na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:
				 Ogółem
bezwzględnych					
465	403	634	752	1009	Gospodarstwa rolne stosujące środki ochrony roślin:
				 Ogółem
Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA ROLNEGO					
bezwzględnych					
211	186	189	169	192	Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, w których wystąpiły dochody z tytułu:
1142	508	421	270	146	Prowadzenia działalności pozarolniczej
628	275	322	206	118 Pracy najemnej
				 Emerytury lub renty
152	79	50	31	9	Innych źródeł niezarobkowych poza emeryturą lub rentą
					Gospodarstwa domowe o dochodach przekraczających 50% dochodów:
1293	1235	1511	1343	1270 Z działalności rolniczej
55	13	42	14	7	Z działalności rolniczej i pracy najemnej
601	177	102	33	8 Z pracy najemnej
46	7	15	4	2	Z pracy najemnej i działalności rolniczej
141	52	72	54	29 Z działalności pozarolniczej
72	7	9	1	2 Z emerytury i renty
					Z niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą
20	2	4	–	– Pozostałe
381	170	112	58	30	Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego:
456	248	277	147	83 Ogółem

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
PRACUJĄCY W GOSPO					
W tysią					
Członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwie rolnym:					
Ogółem	62,0	10,0	7,1	8,8	12,7
mężczyźni	33,6	5,0	3,6	4,7	7,0
kobiety	28,4	5,0	3,5	4,1	5,7
osoby w wieku:					
do 24 lat	6,6	0,6	0,7	0,5	1,3
25–34	10,0	1,5	1,1	1,1	2,0
35–44	10,6	1,2	1,2	1,8	2,2
45–54	15,1	2,6	1,7	2,0	3,0
55–64	13,9	2,9	1,6	2,0	3,0
65 lat i więcej	5,7	1,3	0,8	1,2	1,2
Użytkownicy gospodarstw rolnych	25,8	4,8	3,1	3,9	5,1
mężczyźni	18,2	2,6	1,9	2,4	3,5
kobiety	7,6	2,2	1,2	1,5	1,5
osoby w wieku:					
do 24 lat	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
25–34	3,2	0,4	0,3	0,4	0,8
35–44	5,9	0,8	0,7	1,0	1,2
45–54	8,6	1,6	0,9	1,2	1,7
55–64	5,9	1,3	0,6	0,9	1,2
65 lat i więcej	1,9	0,7	0,5	0,3	0,2
Małżonkowie użytkowników	14,4	2,2	1,6	2,1	2,7
mężczyźni	3,9	0,9	0,7	0,8	0,7
kobiety	10,5	1,3	0,9	1,3	2,0
osoby w wieku:					
do 24 lat	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
25–34	1,7	0,2	0,1	0,1	0,3
35–44	3,8	0,3	0,4	0,6	0,8
45–54	5,1	0,7	0,6	0,6	0,9
55–64	3,2	0,8	0,4	0,6	0,6
65 lat i więcej	0,5	0,2	0,1	0,2	0,0
Pozostali członkowie rodziny	21,8	3,1	2,5	2,8	4,9
mężczyźni	11,5	1,5	1,0	1,4	2,7
kobiety	10,2	1,6	1,4	1,3	2,2
osoby w wieku:					
do 24 lat	6,3	0,6	0,7	0,5	1,3
25–34	5,2	1,0	0,7	0,6	0,9
35–44	0,8	0,1	0,1	0,2	0,2
45–54	1,4	0,3	0,2	0,2	0,3
55–64	4,9	0,8	0,6	0,6	1,2
65 lat i więcej	3,3	0,3	0,2	0,7	0,9

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	
DARSTWIE ROLNYM					
cach osób					
					Członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwie rolnym:
6,7	4,2	4,9	4,1	3,5 O g ó ł e m
3,7	2,4	2,8	2,3	2,1 mężczyźni
3,0	1,8	2,0	1,8	1,5 kobiety
					osoby w wieku:
0,9	0,6	0,7	0,7	0,6 do 24 lat
1,0	0,9	1,0	0,7	0,7 25–34
1,3	0,6	0,7	0,8	0,8 35–44
1,5	1,1	1,3	1,1	0,8 45–54
1,4	0,8	1,0	0,7	0,5 55–64
0,6	0,2	0,2	0,2	0,1 65 lat i więcej
2,6	1,7	1,9	1,5	1,4 Użytkownicy gospodarstw rolnych
2,0	1,4	1,7	1,3	1,2 mężczyźni
0,6	0,3	0,2	0,2	0,1 kobiety
					osoby w wieku:
0,0	0,1	0,1	0,0	0,0 do 24 lat
0,3	0,3	0,4	0,3	0,2 25–34
0,7	0,3	0,4	0,4	0,4 35–44
0,9	0,6	0,7	0,6	0,5 45–54
0,6	0,3	0,4	0,3	0,2 55–64
0,1	0,0	0,0	0,0	0,0 65 lat i więcej
1,5	1,0	1,3	1,1	1,0 Małżonkowie użytkowników
0,3	0,1	0,1	0,1	0,1 mężczyźni
1,2	0,9	1,1	0,9	0,9 kobiety
					osoby w wieku:
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 do 24 lat
0,2	0,2	0,2	0,1	0,2 25–34
0,5	0,3	0,3	0,3	0,4 35–44
0,5	0,4	0,5	0,4	0,3 45–54
0,3	0,1	0,2	0,1	0,1 55–64
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 65 lat i więcej
2,6	1,5	1,7	1,6	1,2 Pozostali członkowie rodziny
1,3	0,9	1,0	0,9	0,8 mężczyźni
1,2	0,7	0,7	0,7	0,4 kobiety
					osoby w wieku:
0,8	0,6	0,6	0,7	0,5 do 24 lat
0,6	0,4	0,5	0,3	0,3 25–34
0,1	0,0	0,0	0,0	0,0 35–44
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1 45–54
0,5	0,3	0,4	0,3	0,2 55–64
0,5	0,1	0,2	0,2	0,1 65 lat i więcej

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha
B. W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe			
		1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10
PRACUJĄCY W GOSPO					
W tysią					
Pracujący wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym:					
Ogółem	41,5	5,6	4,2	5,1	8,2
mężczyźni	19,9	2,1	1,5	2,2	4,0
kobiety	21,6	3,5	2,6	2,9	4,2
Pracujący głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem:					
Ogółem	2,1	0,2	0,2	0,2	0,5
mężczyźni	1,5	0,1	0,1	0,2	0,4
kobiety	0,6	0,1	0,1	0,1	0,1
Pracujący głównie poza swoim gospodarstwem rolnym i dodatkowo w gospodarstwie:					
Ogółem	18,4	4,3	2,7	3,5	3,9
mężczyźni	12,2	2,9	1,9	2,3	2,6
kobiety	6,2	1,4	0,8	1,1	1,4
Pracownicy najemni (spoza gospodarstwa domowego) zatrudnieni w gospodarstwie rolnym na stałe:					
Ogółem	0,9	0,0	0,0	0,0	0,1
W tysią					
Liczba pełnozatrudnionych^a:					
Ogółem	33,3	3,8	2,9	3,6	6,6
W tym członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwie rolnym:					
Ogółem	32,0	3,7	2,9	3,6	6,5
Użytkownicy gospodarstw rolnych	15,6	1,7	1,3	1,7	3,3
Małżonkowie użytkowników	8,0	0,8	0,7	0,9	1,5
Pozostali członkowie rodziny	8,3	1,2	0,9	1,0	1,7

a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych oraz pomocą sąsiedzka.

UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (dok.)

użytków rolnych w ha					WYSZCZEGÓLNIENIE
10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50	50 i więcej	

DARSTWIE ROLNYM (dok.)

cach osób (dok.)

						Pracujący wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym:
4,7	3,3	3,9	3,5	3,1	Ogółem
2,3	1,8	2,2	2,0	1,8	mężczyźni
2,4	1,5	1,7	1,6	1,3	kobiety
						Pracujący głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem:
0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	Ogółem
0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	mężczyźni
0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	kobiety
						Pracujący głównie poza swoim gospodarstwem rolnym i dodatkowo w gospodarstwie:
1,7	0,8	0,8	0,5	0,3	Ogółem
1,2	0,5	0,5	0,3	0,1	mężczyźni
0,5	0,3	0,3	0,2	0,1	kobiety
						Pracownicy najemni (spoza gospodarstwa domowego) zatrudnieni w gospodarstwie rolnym na stałe:
0,0	0,0	0,0	0,1	0,7	Ogółem

cach AWU

						Liczba pełnozatrudnionych^a:
3,9	2,8	3,3	3,0	3,3	Ogółem
						W tym członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwie rolnym:
3,9	2,8	3,3	2,8	2,6	Ogółem
1,9	1,4	1,7	1,4	1,3	Użytkownicy gospodarstw rolnych
0,9	0,7	0,9	0,8	0,7	Małżonkowie użytkowników
1,0	0,6	0,7	0,7	0,6	Pozostali członkowie rodziny